

Danskernes Historie Online

Danske Slægtsforskeres Bibliotek

Dette værk er downloadet fra Danskernes Historie Online

Danskernes Historie Online er Danmarks største digitaliseringsprojekt af litteratur inden for emner som personalhistorie, lokalhistorie og slægtsforskning. Biblioteket hører under den almennyttige forening Danske Slægtsforskere. Vi bevarer vores fælles kulturarv, digitaliserer den og stiller den til rådighed for alle interesserede.

Støt Danskernes Historie Online - Bliv sponsor

Som sponsor i biblioteket opnår du en række fordele. Læs mere om fordele og sponsorat her: <https://slaegtsbibliotek.dk/sponsorat>

Ophavsret

Biblioteket indeholder værker både med og uden ophavsret. For værker, som er omfattet af ophavsret, må PDF-filen kun benyttes til personligt brug.

Links

Slægtsforskeres Bibliotek: <https://slaegtsbibliotek.dk>

Danske Slægtsforskere: <https://slaegt.dk>

For September, Oktober, November, December 1904.

PERSONALHISTORISK TIDSSKRIFT.

FEMTE RÆKKE.

UDGIVET AF

SAMFUNDET FOR DANSK-NORSK GENEALOGI
OG PERSONALHISTORIE.

VED

G. L. GROVE.

1. BINDS 3DE HEFTE.

I KOMMISSION HOS

H. HAGERUP,
KJØBENHAVN.

OG

MARIUS LUND,
CHRISTIANIA.

1904.

Tre Hefter udgjøre et Bind.

Samfundet for dansk-norsk Genealogi og Personalhistorie.

Medlemsbidraget er 6 Kr. aarlig.

Samfundet har udgivet:

Personalhistorisk Tidsskrift.

1. Række, Bind I—III (1880—82) ved *Fr. Krarup*,
1. — , — IV—VI (1883—85) ved *G. L. Wad*,
2. — , — I—IV (1886—89) ved Samme,
2. — , — V—VI (1890—91) ved *H. W. Harbou*,
3. — , — I—III (1892—94) ved Samme,
3. — , — IV—VI (1895—97) ved *G. L. Grove*,
4. — , — I—II (1898—99) ved *C. E. A. Schøller*,
4. — , — III—VI (1900—03) ved *G. L. Grove*.
5. — , — I (1904) ved Samme.

Samfundets Medlemmer kunne erholde Aargangene 1881—91 (1880 er udsolgt) til nedsat Pris af 3 Kr. for det enkelte Bind, hvorhos Prisen for Aargangene 1881—85 samlede (1. Række) yderligere er nedsat til 10 Kr., for 1886—91 samlede (2. Række) til 15 Kr.

Bogladeprisen for det enkelte Bind er 9 Kr. Enkelte Hefter sælges ikke særskilt.

Danmark-Norges Len og Lensmænd 1596—1660,

ved **Kr. Erslev**.

For Medlemmer 1 Kr. — Bogladepris 1 Kr. 50 Øre.

Breve fra Docent F. P. J. Dahl fra Christiania 1816.

Ved **F. C. B. Dahl.**

De Bidrag til en Skildring af min Faders, Frederik Peter Jacob Dahls Liv, som jeg har ført frem indtil hans Kaldelse til Docentpladsen i Philosophie ved Christianias Universitet, ere optagne i Tidsskrift „Vor Ungdom“ (Aargang 1898 og 1902). I dem findes de Breve gjengivne, i hvilke Statsraad N. Treschow († 22-9-1833) og Professor ved Christianias Universitet G. Sverdrup († 8-12-1850) indtrængende opfordrede Dahl, som de fra deres tidligere Lærervirksomhed ved Københavns Universitet nøie kjendte, til at søge det nævnte Embede. Den 10de August 1815 efterkom Dahl disse Opfordringer med sit Ja, idet han dog, væsentligt af Helbredshensyn, fastholdt, at han kun som constitueret ønskede at modtage Embedet. Sygdom i næsten hele Efteraaret 1815 nødte ham til at opsætte Afreisen til Christiania. Først 9de December kunde han tiltræde Reisen, den af Hensyn til hans Helbred valgte Landreise gennem Sverige og Norge. Den 21de December fik han paa Egeberg nær ved Christiania den første Velkomsthilsen af sine norske Venner J. G. Døderlein og Hustru (J. G. D. senere, fra 1824, Stadsphysicus i Christiania, † 4-1-1867), der havde taget ham i Møde for at ledsage ham til hans nye Hjem. Et Par Uger efter afsendte han det første af nedenstaaende Fællesbreve.

Jeg tilføier i disse indledende Notiser, at min Fader efter c. 2 Aars i alle personlige Forhold lykkelige og paaskjønnesrige Embedsliv nødtes af Helbredshensyn til at opsiges sin Stilling i Christiania. Efter Hjemreisen (3die til 7de October 1817) bedredes hans Helbred i det for ham gunstigere hjemlige Klima, saa at han 3 Nov. 1818 saae sig i Stand til at tiltræde et Overlærerembede ved Frederiksborg lærde Skole. I dette virkede han indtil 1840, da han paa Grund af Øiensygdhed søgte og fik sin Afsked. Han flyttede kort efter til København, hvor han, under skiftende Helbred, virkede i forskjellige literære Retninger, hædret i 1854 med Professortitlen. Han døde 16 Januar 1864. Om min Faders øvrige personlige Forhold og om hans literære Virksomhed henviser jeg til Erslews Forfatterlexikon, Brickas biographiske Lexikon og mine ovennævnte „Bidrag til en Skildring af F. P. J. Dahls Liv“.

Christiania d. 6te Januar 1816.

Elskede Venner og Veninder i Danmark!

Mit forrige lange Brev bragte Eder Efterretning om, hvorledes jeg kom herop. Dette skal fortælle Eder, hvorledes jeg er her. Endnu er Reisen i Blodet hos mig; tilgiver derfor den Uorden og Ligefremhed, der formentlig vil herske i dette Brev ligesom i det forrige.

Christiania er en Bye, hvorom — jeg endnu veed meget lidet at sige, og dette Lidet dreier sig endda størstedelen om mig. Endnu har jeg ikke seet Omegnen; endnu kiender jeg ei Byens hele Omfang, eller Gaderne, — dog hvad disse sidste

angaaer, da har jeg mærket, at de, der have boet her længst, kiende mindst til samme, i det mindste til deres Navne; thi disse bruger man aldrig; kun 3—4 i den hele Bye er det, man benævner; de øvrige Navne kiende ei engang de Folk, der boe i dem. At spørge efter Huusnummerne vilde endog vække Latter; kun enkelte Steder sees de paaskrevne, og det saa smaat, at Ingen kan læse Tallene. Aarsagen er, at Byen ikke er stor: den har efter sidste Folketælling (1815) i Alt 10,800 Sieler; de Fleste af disse kiende noget til hinandens Udvortes og Bopæl: denne beskrives derfor efter Eierens Navn og Naboskab eller Gienboskab med Denne eller Hiin. Saaledes boer jeg hos en Madam Schow ligeoverfor Procurator Saxild, og skraaes overfor Klokker Comisch: — at det er i Dronningens Gade, første Port paa høire Haand fra Prindsensgade, første Sal, vilde, uagtet Vidtløftigheden, være en maadelig Veiledning for det Postbud, ved hvem jeg skal modtage Eders kiære Breve. (I alt Fald adresseres disse bedst til Dr. J. G. Döderlein; thi ham kiende Alle her). Her indflyttede jeg den 31te December — efterat jeg de foregaaende Dage havde bragt lidt Orden i mine Sager, faaet mine Boghylder sammenslagne og opsatte, og mine øvrige Meubler opstillede paa de Been, som Boghandler Brummers Ligegyldighed ved mit Tøis Sendelse ombord, eller Skipperens Skiødesløshed ved at nedpakke det, havde levnet. Kun faa Ting kunde jeg bruge i den Stand de vare i, og mine Udgifter til Snedker, Smed og Maler ere allerede betydelige, og endnu er kun det nødvendigeste og mindste gjort. Imidlertid maa jeg være glad ved at have faaet Alt herop, og see mig omgivet *hiemme* af de samme Gienstande, som jeg i saa mange Aar var vant til i mit Fædreland, og hvorved saa mange inderlig kiære Erindringer ere fastknyttede.

Jeg beboer 2 Værelser, temmelig store, taalelig smukke. Opgangen er en heel maadelig Trappe, der leder til en Forstue; fra denne gaaer man ind i det forreste af mine Værelser, hvis Vægge bestaae af horizontalt lagte Bielker, uden Beklædning, — malede, — men til Ulykke, guule. Derfra træder man ind i Salen, min Dagligstue eller Studerekammer, hvis Vægge ere be-

trukne med blegrødt Papiir; — Loftet hvidt malet saavelsom Bielkerne, til hvilke jeg kan naae med Fingerspidserne uden at have nødig at hæve mig paa Fodspidserne. Dog troer jeg, at det Menneske skulde være usædvanlig høit, der maatte bukke sig for at komme frem, — i det mindste skulde han kun enkelte Steder støde an. Jeg nødsages nemlig til at bemærke, at der langt fra ikke allevegne er lige langt fra Gulvet til Loftet, uden at jeg endnu har kunnet komme efter, hvilket af begge der egentlig har Skylden, eller om de maaskee deele den. Somme Steder kunde nemlig mine Boghylder staae, af hvilke jeg ved Prøver andresteder havde frygtet at maatte skiære 4 Tommer; — men deraf har jeg da den Nytte, at de virkelig passe bedst hvor de staae. — Og overhovedet har jeg, uagtet det Anførte, uagtet jeg uden mine Brillers Hielp kunde opdage at Loftet var beklædt med hvidt Skrivepapiir, der siden er malet, og uagtet saa meget andet, — saa beqvemt indrettet mig og kan saa godt orientere mig i mine Omgivelser, at jeg meget nødig vilde flytte, saameget mere, som jeg boer yderst billigt; thi min Huusleye er kun 400 Rigsdaler Courant om Maaneden, eller 800 Rigsbankdaler N. V. om Aaret. — Billigt? — Ja meget billigt; thi her ere Familier der for 3—5 Værelser med Kiøkken maa give 3000 Rigsbankdaler N. V. om Aaret. Tillige skal det være en meget brav Kone der eier Gaarden.

See det er nu omtrent Udseendet af alt i mine Værelser, — naar man dertil lægger mig selv, som ikke har nogen fast Plads. — Saa vil jeg da ogsaa nu forlade min Bolig og see mig lidt om i Byen. Og hvor skal jeg bringe mine Venner hen førend i Storthinget, der i saa lang Tid har været samlet for at afgjøre de vanskelige Spørgsmaal om de vigtige Befordringsmidler til Norges Held? — Det var kun Lidet vi — jeg i det mindste — vidste i Danmark om denne Storthings-Forsamlings Dvælen ved Smaating. Neppe var jeg kommen paa norsk Grund, førend jeg hørte Klager derover og Exempler nok derpaa. I Begyndelsen vare mange Formaliteter at bestemme; det tog saamegen Tid bort. Tidlig begyndte de afvexlende Talere med Personalialia, der, bittre i høieste Grad, vel ofte uden Grund hindrede de stridige

Meninger fra en Ening. Et lille Exempel: Præsten Bonnevie fra Kongsberg reiste sig engang, efterat en anden Repræsentant havde endt sin Tale og begyndte saaledes: „Dersom Uforskammenhed, Uvidenhed og Spidsfindighed udgjorde en Repræsentants Egenskaber, da erklærer jeg, at Hr. N. N. er den første Repræsentant — jeg siger ikke blot iblandt det norske Folk, men iblandt alle Nationer i Verden.“ — Præsident Christie reiste sig og erindrede Bonnevie om mere passende Udtryk, men fik det Svar: „Siden De ei allerede gjorde denne Anmærkning ved Hr. N. N.s Tale, saa *skal* De nu lade mig faae udtalt,“ — continueredes derpaa paa den begyndte Maade. Og dette er kun lidet. Mellem Christie, Falsen, Aal, Tank og Flere have været de heftigste Kævlerier; og ikke nok at det skeer mundtlig og inden Stortingets Vægge; i Selskaberne, mellem Viinglassene, fortsættes Stridighederne, i eller uden Contraparternes Nærværelse, — endelig benyttes Trykkefriheden til idelige Flyveblade, — næsten den eneste norske Litteratur endnu, paa faa Ting nær, -- der indeholde Forslag om alle mulige Ting, Giendrivelse fra Andre forskiælligt menende, — begge Dele ofte lige umodne og umulige at realisere. I Aviserne føres ogsaa idelige smaa Pennekrige, — der ofte ere latterlige nok —, saavel om Statsager som om private Ting. — Af de offentlige Forhandlinger have de fleste Gienstande været for i Stortinget. Samlingstiden er bleven flere Gange prolongeret, efter Ansøgning til Kronprindsen, som man meget roser. Ved en saadan Ansøgning betiente da ogsaa engang Deputationens Ordfører Aal sig af den Sætning, at ligesom hele Menneskeheden havde sin Barndom, Ungdom o. s. v., saa havde ogsaa enkelte Nationer; — saaledes var da og Tilfældet nu med Norge; paa Grund deraf bad han om Forlængelse; thi snart skulde man være ude af Barndomsalderen. — Denne Forestilling, der dog var lidt bedre end den her staaer, bragte naturligviis Mange i Vrede over saadanne upassende Talemaader. — Endnu er ingen vigtig Ting afgjort, men de *fleste* have været for. Der vare Ferier i Stortinget fra den 22 Decbr. (een Dag maaskee mere eller mindre); den fjerde Januar har man igien begyndt at samles, og der skal nu søges om nye Udsættelse til Februars

Udgang. Imidlertid skal nu drives paa af alle Kræfter. Jeg veed endnu kun lidet at kunne fortælle derom i Sammenhæng. Pengevæsenet har især været en Gienstand for mundtlige og skriftlige Debatter. Kun faa af disse Piecer indeholde noget taaleligt, forresten kan det stundum være ligegyldigt, hvilket man læser først, Forfatternes Afhandlinger, eller Critikerne derover, eller de Fornærmedes Anticritiker. — Kun Eet vil jeg her anføre: Rigsforsamlingen i Eidsvold d. 19de Mai 1814 havde garanteret de circulerende Rigsbanksedler til en Cours af 375 imod 200, det vil sige: 1 Rbd. i Sedler mod $\frac{4}{15}$ Species; den samtlige Seddelmasse antoges og antages = 24,600,000 Rbd., altsaa efter Garantien = 6,560,000 Specier. Istedetfor at en Rigsbankdaler skulde gælde, hvad den forestiller, $\frac{1}{2}$ Specie, nedsattes den næsten ved Garantien til $\frac{4}{15}$. — Nu har man siden stridt uendelig meget for og imod Garantien Overholdelse; nogle vilde at den skal overholdes; Andre, hvoriblandt Tank, vilde have den forkastet, fordi hiin Forsamling ei havde Beføielse til at garantere; fordi det er ganske umuligt at indløse Sedlerne efter hiint Forhold, o. s. v. o. s. v. Jeg talte meget med Tank derom. — Endelig har Lagthinget antaget, at Garantien *ei* ska overholdes; — deraf Pengenes Synken i den uhyre Grad i de senere Dage. Mange havde opdynget Sedler i Haabet om at faae dem realiserede i Sølv efter det garanterede Forhold; nu kunde de ei hastig nok blive af med dem. I de første Dage efter at jeg kom til Christiania, søgte man 1 ₤ Sterling indtil for 400 Rdl. Courant; ved Tidendens Ankomst til Bergen, gav man 500 rd. Courant for 1 ₤ Sterling. — Nu strides der da om Maaden at indløse Sedlerne; — derom er endnu intet afgjort. — Af de anførte 24,000,000 Rbd., der udgiøre Seddelmassen i Norge, vare 7,000,000 Rbd. i Omløb inden Rigernes Adskillelse Januar 1814, de øvrige 17,000,000 har Prinds Christian slaaet [o: udstedt], saavidt jeg veed, ikke anderledes funderede, end ved hiin Eidsvoldske Rigsforsamlings Garantie; men at de bedste Løvter ei kunde hielpe, naar Grunden ei var fastere, har man nu seet. — (Dog hvis jeg ikke erindrer feil, vare de første 3,000,000 Rd. han lod slaae, nogenledes funderede). — Ved en

anden Leilighed, naar jeg er bedre underrettet, skal jeg fortælle om andre Gienstande.

Den 8de Januar. Hvad jeg kan fortælle om Byen denne gang er kun lidet. Den er meget slet bygget, hvad Husene angaaer; forresten ere Gaderne lige og brede, og overskiære hinanden for det meeste i rette Vinkler. De fleste Steder, hvor 2 Tværgader saaledes skiære hinanden, er et firekantet Bassin, omgivet af Træværk, hvori Vandet springer ud af et Jernrør; dette Springvand, der ogsaa er indledt i mange Huse, har man overalt i Byen; det ledes oppe fra Aggerselven eller Mariedalsvandet, der ligger meget høiere end Byen. Det er en særdeles stor Behagelighed, saaledes paa hvert Gadehjørne eller i egen Gaard, at have disse Springbrønde, der indeholde fortræffeligt Vand. — I den Gaard, hvor jeg boer, springer Vandet udenfor mine Vinduer. Husene ere for det meeste slet byggede, især hænger man endnu ved den gamle Bygningsmaade med Svaler, der stundum løbe rundt om Gaarden indvendig; ofte gjøre de Communicationen mellem Værelserne heel ubeqvem, og kunne vanskelig holdes tørre eller rene for Snee og Regn. Kun meget faa Gaarde ere smukke, de fleste ere af 2 Etager. Her ere kun 3 Gaarde, der have 3 Stokværk. — Den ene af disse er meget stor og tilhører en Capitaine Mariboe, der af een Etage i samme har i Leie accorderet sig 200 R Sterling, c : i det mindste 80,000 Rdl. Courant. — Næsten alle Gaarde af 2 Etager ere saa forkeert byggede, at Eierne ei kunne behielp sig med een Etage alene, men gierne have deres Stadsværelse ovenpaa; deraf saa knap Tid paa Værelser. — En Mand her, der forhen gav 6000 Rdl. Courant aarlig, fik ved sidste Flyttetid at vide af Huuseieren, at han herefter af samme Leilighed skulde betale 28,000 Rdl., hvis han vilde beholde den. — At jeg saa idelig nævner Rigsdaler Courant og ei Rigsbankdaler, kommer af, at man overalt i Norge, endnu regner eller nævner Summer efter Courant. — Man taler ikke her om Lispund eller R ; — siger man et Pund, da forstaaes derved et Bismerpund, det er 12 Skaalpund, en Mark er = $\frac{1}{2}$ Skaalpund. Paa nogle Ting kan jeg nævne Eder Prisen; de ere blandt de taaleligste Artikler: 1 Pund (c : 12

Skaalpund) Smør koster 23 Rbd. 4 rb½; — 1 ♂ Lys 32 rbd. 4 ¼, en Flaske ordinair Rødviin 15 rb½; — 1 Pot Fløde 2 rbd.; et Skaalpund (= 2 Mark) hvidt Sukker 6 rbd., o. s. v. Dette er altsammen billigt. Men Brænde er en uhyre dyr Artikel; man betaler 250 rd. Courant for en Favn Birkebrænde; deraf regnes 3 Favne at svare til 1 Favn Bøgebrænde; hvad man saaledes i Kiøbenhavn kan have for omtrent 200 rd. Courant, maa man her betale 750 for. I Friderichshald hørte jeg derfor, at der var Kiøbmænd, der speculeerte paa at føre Tømmer ned til Danmark og bringe simpelt Brænde herop derfor; og det skulde svare Regning. — En Karl, som skal pudse mine Støvler og bringe mig Mad, koster mig maanedlig 10 Rigsbankdaler. — Saa meget denne Gang om Tingenes Priser.

Nu et Par Ord til mine huuslige Veninder om Husenes indvendige Bestyrelse og Selskaberne her; — de ville finde, at jeg ret har anstrænget min Opmærksomhed og Hukommelse for at kunne fortælle lidet om samme. Man bruger mange Tienstefolk her, især hvor Familien er meget stor. Meublerne ere enten indenbyes, og da simple, — af Birk eller Or (Politur forstaaer man ei at sætte rigtig paa) eller fremmede 1) fra Engelland, 2) fra Kiøbenhavn, hvorfra Riigmændene hente hele Ameublementer, — de ere da gjerne af Mahogny — Pianoforter have Enkelte, — fra Engelland, til svære Priser, — f. Ex. 85 ♂ Sterling, men de stemme sielden, da her ere saa faa Claveerspillere, nogle af disse Instrumenter ere fortræffelige. — Man er meget begierlig efter at vide Moderne i Kiøbenhavn, og ikke lidet forundrede det Endeel, at jeg ei kunde beskrive Udseendet af den Brudekiøle, jeg havde bragt Frøken Tank. — Til daglig Brug spiser man gjerne en Ret „Skeemad“, og en ditto Eftermad; men i Selskaber spises aldrig Søbemad. De Selskaber, jeg hidindtil har været i, kunde inddeles i 3 Slags: 1) venskabelige, 2) fornemme, 3) kiødædende og viindrikkende, det vil sige, som *især* gaae ud paa disse 2 Artier. I alle samles man gjerne til Middagen Kl. 3, — i de første underholder man sig med hinanden, i de 2 andre seer man paa hinanden, tier eller snakker og længes efter Bordet. — Derpaa tager man gjerne Damer, for dog mellem Retterne at

faae talt lidt med den skønne halve Deel af Selskabet, i de fornemme lidet og noget genert, i de venskabelige behageligen, i de drikkende naragtigt og frit, — stundum — for Fremmede at dømme, — mindre passende eller behageligt. — I Selskaberne Nr. 2 ere Samtalerne gierne kun med Sidemænd, i Nr. 3 støiende fra den ene Bordende til den anden; — „Maae jeg drikke et Glas med Dem?“ raabe Cavalierer og Damer til hinanden, og der sees temmelig paa at begge de Raabende drikke ligemeget. Sange af Enkelte eller i Chor, ledsagede af mægtige Hurraraab, gienlyde af og til i Salen, stundum afbrudte for et Øieblik ved Indfald af En eller Anden. Man drikker gierne i de 2 sidste Slags Selskaber rød Viin og Madera. — I de førstnævnte Selskaber gaaer alt vakkre, jevnere, mindre støiende af — som i Danmark; men allevegne, mindre i de fornemme, hersker Udtrykket af Munterhed. — Efter Bordet drikkes Kaffe, der gierne indbringes til Mændene i det andet Værelse, hvori de Fleste gaae ind for at udbrede store Skyer af Tobaksrøg (— ei i de fornemme Selskaber), medens Damerne i enkelte Klynger underholde sig med hinanden; i det andet Værelse føres megen Tale om Pengevæsenet, Daddel over Storthinget, eller andre politiske Discourser. Længe holder man nu dette ikke ud, saa kommer Theen, der ikke endnu samler Selskabet. Dette skeer da ved Spillebordene, altsaa i enkelte Klynger, hvor man gierne fortærer Tiden ved Boston, hvori i det mindste af En eller Anden tabes 100 Rigsbankdaler, — eller Hazardspil, hvor der ei er Maal for Vinding og Tab; de sidste spilles dog gierne først ud ad Natten og, jeg troer, ikke i de fornemme Selskaber. -- Ved Aftenens Begyndelse indbringes den hos os saakaldte Vesper-Kost, eller som den her hedder, Eftansvælg, 3: Aftensmad; — siden gierne kold Mad, hvor man sætter sig om et mindre Bord, der ei paa eengang kan rumme Alle; man forlader da efterhaanden sine Pladser, der igien besættes af Andre. — Medens Aftensmaaltidet varer, indbringes ogsaa stundum Chocôlade, der er en yndet Drik. — I denne Juletid kan da vel ogsaa undertiden af Damerne foranstaltes Julelege, — hvori jeg dog ei har taget Deel. Stundum musiceres der ogsaa, især i de fornemme Selskaber, hvor der

føles mere Trang til et Surrogat for Samtalen, der her er sparsommere; Dands holder man ogsaa af, og i den deeltage stundum Mænd paa 60 Aar, — naar de ei ere beskieftigede ved Spillebordene. — Det er nu hvad jeg omtrent kan sige om Selskabeligheden; — at komme sammen i al Simpeltid om Aftenen, forelæse, musicere, o. s. v. er ikke Brug. — Hvad nu Tonen i Byen i det Hele angaaer, da er den temmelig „kleinstädtisch“. — De fleste kiende hinandens huuslige Indretninger og Kredsen med hvem disse omgaaes; Misundelse blandes stundum deri, og Byen mangler ikke sin Chronique scandaleuse, — dog det er jo saa allevegne. — Man forsikkrede mig, at over 6000 Indvaanere af Christiania vidste at jeg var i Vente derop, — og Dagen efter min Ankomst til Byen kiendte man mig paa Gaden af min Krimskinds Hue, som jeg kiøbte til Reisen i Kiøbenhavn, og hvorom her endog er anstillet Væddemaal, at den er den smukkeste i hele Byen. Overhovedet beundrer man meget alt hvad der forfærdiges i Kiøbenhavn. Uvillie mod Danske har jeg ei endnu hørt yttret i Selskaber, men vel læst i de udkomne Piecer; ogsaa er jeg personlig bleven meget vel modtaget her. Mod de Svenske hører man undertiden Kraftudtryk. — Engelland er forresten Idealet; — en Reise til London er en stor Lykke og uddanner ret den, i hvis Lod det faldt at kunne foretage samme. Kronprindsen roses meget for sin Blidhed og Gavmildhed mod Enkelte og mod det Offentlige. — Statholderen v. Essen, der er født i Pommern, nævnes eenstemmigen som den bedste, Sverrig kunde sende. Alle rose Førelsen af hans Embede.

Mine lærde Venner ønske vel at vide lidet om Universitetet. Tæt udenfor Byen ved Gaarden Tøyen er anlagt en botanisk Hauge, der er i god Gang, og som kyndige Folk sige, efter Anlægget at skulle blive den anden i Europa. Den botaniske Professor Christen Schmidt har giennemvandret Norge, Skotland, Engelland, nylig været paa de canariske Øer, skal nu være i Engelland, og ved Foraaret komme hjem. Et Anatomikammer er her ogsaa. — En lille Regents er ogsaa kommen i Stand, 18 Studenter have her frie Bolig, Lys og Brænde, og skulle være meget vel logerede. — Endeel Værelser i en Gaard tæt ved Kirken

ere leiede, 4 deraf ere Auditorier, nogle benyttes til Bibliotheket; af dette er kun endeel, — henved 6000 Volumina, opstillede, de øvrige ligge paa Fæstningen; tilbørligt Locale mangler. — Hvis jeg ikke feiler, sagde Treschow mig, at Statens Kasse i Aar bidrager 35 000 Specier til Universitetet foruden dets egne Midler; endda skulde mere til, dersom de vacante juridiske Pladser blive besatte, o. s. v. Universitetslærernes Gage regnes ei længer i Korn; da det stod noget lavt, indgik de med Ansøgning om en anden Gageringsmaade; man beregnede nu de fastsatte Tønder Byg i gode Penge, førend Krigen, lagde dertil 60 Procent af det Helc. — til at bestride Huusleie, — og saaledes udkom den nye Gageberegning i rede Sølv, 3: maanedlig sættes en Cours, der vel ikke holder Skridt med den virkelige, men dog skal nærme sig den, — (jeg veed endnu ei efter hvad Regel); saaledes var 1 Rbd. rede Sølv forrige Aars October Qvartal = $4\frac{2}{3}$ Rbd. N. V., hvis jeg ei feiler; for Januar d. A. siges den at skulle være = 5 Rbd. N. V.

Den 9de Jan. I Junii Maaned holdes Examen Artium; man følger omtrent den danske Indretning, da ingen nye Fundats er kommen i Stand. Aaret deles i 2 Cursus: 1) Midten af August—Midten af December og 2) Midten af Januar—Juni. De Studerende kunne til anden Examen, der kaldes den philosophiske, og ikke er indeelt i 2 Dele, angive alle eller enkelte Discipliner, paa eengang, — eller kun een ad Gangen, hvis dette falder dem beqvemtest; ingen Tid er fastsat, til hvilken de skulle være færdige med Alt til denne Examen henhørende. Man mangler Theologer til at besætte de mange ledigværende Præstekald med; i Nordlandene have nogle i 3 Aar været ubesatte. For at Staten ikke skal komme i denne Mangel paa Jurister og Medicinere eller Chirurger, har man været nødsaget til en egen Indretning. Hvo der vil opoffre sig til eet af disse Fag (Medicin og Chirurgi ere her ei saa adskilte som i Danmark) uden at have studeret, 3: gaaet i latinske Skoler, — skulle ved en Præliminair Examen underkaste sig Prøve i lidt Logik, Grammatik, Udarbeidelse i Modersmaalet, Regning, og Medicinerne eller Chirurgerne i Botanikens Elementer. 18 ere saaledes optagne ved Universitetet,

uden at være egentlige akademiske Borgere. — Af Udkast til en Fundats for Universitetet ere 2 indgivne til Stortinget, eet af Collegium academicum, eet af Statsraad Treschow; — efter Sigende skal hiint ville gjøre Universitetet alt for uafhængigt, dette for afhængigt af Regjeringen. Det første har meest behaget den nedsatte Committee af Stortinget; med endeel, som man siger gode Forandringer har man indleveret det til Afgjørelse, — hvis Stortinget ellers denne Gang faaer Tid til at befatte sig med denne Sag.

Endelig haaber jeg, at alle mine Venner ogsaa ville vide lidt om mig selv. — Dagen efter min Ankomst var jeg hos Statsraad Treschow; det var Aften; Tjeneren kaldte ham ud i Forværelset, hvor han nu først i meget nær Afstand kiendte mig og yttrede nu Studsen og Glæde i det Udraab: Naa det var da det kiereste Syn, der kunde møde mig nu! — Forresten blev jeg modtaget af ham og Familien som i gamle Dage, og uden at jeg følte nogen Forandring i hans Ligefremhed mod mig. Og hidindtil har han viist megen Interesse for min Sag; den 2den Januar forestillede han mig for Statholderen v. Essen, hvor jeg blev vel modtagen. — Hvad den Pengesum angik, som jeg havde laant af Regjeringen, da raadede han mig til at søge om min Gage fra 1ste Septbr. forrige Aar, da jeg havde lovet at komme herop. Det var da i det mindste til at betale noget med. Tillige spurgte han mig, om jeg vilde indstilles som Lector eller som constitueret Docent i Philosophien, da det alene beroede paa mig; jeg valgte det sidste, baade fordi jeg havde modtaget Tilbudet paa denne Maade, og fordi jeg haaber derved at have meest Frihed i Fremtiden. — Den 5te blev min Ansøgning om Gagen fra 1ste Septbr. forelagt i Statsraadet; og samme Dags Middag, da jeg var i Selskab hos Treschow, underrettede han mig om, at jeg var ansat, og at min Ansøgning om Gage var bevilget, uden at den havde nødig at gaae til Stockholm. Næste Dag bragte Departementets Bud mig følgende Brev, som jeg her vil afskrive:

Fra Regjeringens første Departement for Kirkesagerne og Undervisningsvæsenet.

Efter højeste Befaling constitueres De herved til indtil videre at fungere som Docent i Philosophien ved det herværende Universitet, hvorom det academiske Collegium i Dag er tilskreven.

Deres aarlige Gage i fornævnte Egenskab anregnes fra den 1ste Septbr. f. A. med 250 Tdr. Byg eller efter den senere bestemte og fra 1ste Octbr. giældende Lønningsmaade 1368 Rd. rede Sølv, ligesom og de ved Deres Reise og Fløtning hertil foranledigede Omkostninger blive Dem godtgjorte paa nærmere Opgivende.

Christiania den 6te Januar 1816.

Treschow.

P. Vogt.

Saaledes er da min Stilling her bestemt. — I denne Maaned skal jeg begynde at læse, og det ikke mindre end 3 Forelæsninger, der ville medtage 2 Timer daglig, nemlig over Logiken, over Indledningen til Philosophien, og endelig et kort Foredrag over Logiken for dem, der tage Præliminair Examen. Jeg faaer derfor nok at bestride, om jeg kun kan, og min Helbred ei vil lægge alt for mange Hindringer i Veien. Hidindtil har den i det Hele kun været maadelig. — Jeg har ikke kunnet faae andre Timer end om Morgenens fra 9—10, og Aftenen fra 6—7; alle andre Timer ere optagne. Timerne for dem, der agte at tage Præliminair Examen har jeg endnu ei kunnet bestemme. Og nu er saa mange Dage alt gangne hen, inden jeg fik et Bord at sidde ved, eller en Hylde at sætte mine Bøger paa, — og udpakke mine Papirer. Jeg maa derfor benytte denne Tid til at fortælle Eder, hvad jeg kan; længere hen vil nok kun enkelte Leiligheder unde mig den fornødne Tid. Maatte jeg nu kun brav ofte blive glædet ved Efterretninger fra Eder Alle! — Fordybet i Papirer sad jeg om Aftenen d. 6te, — da der bringes mig et Brev — det første fra Danmark, det var fra Præsten Salicath; — kan jeg skildre den Glæde, det forskaffede mig! — Og jeg trænger sandelig ogsaa til den. Endnu er jeg, der saa barnlig hang ved Eder, ikke vant til Tanken — maaskee aldrig at skulle see Eder igjen; endnu er jeg ikke saa begravet i mine Bøger og Papirer, at jeg jo alt for meget føler Trang ogsaa til *den* aandelige Næring, jeg fandt hos Eder. — Dog saa vant bliver

jeg aldrig til hiin, — aldrig saa begravet i disse, at jeg jo stedse nok vil føle, Hvad jeg har løsrevet mig fra. — Derfor — — skriver flittig til mig, og lader mig deeltage i Eders Glæder; — thi Sorger skulle mine Ønsker ville fjerne fra Eder.

Men hvad Tid bliver der da til at anvende i Christianias dramatiske Selskab, eller dens Musicalske Lycæum? — I det første var jeg ikke gaaet ind alligevel; thi man maa i det mindste *love* at spille i Stykkerne, — eller ogsaa være i Orchesteret, og der nyder man dog mellem Acterne ei den Roelighed, jeg behøver for ganske at være ved Konsten; Samtalerne, Larmerne af de Ud- og Indgaaende, kaster sig mellem Tonerne og Øret paa en ligesaa piinlig Maade, som det vilde være, naar man idelig svingede tændte Brande, afvejlende med store Fiærvinger, mellem Betragteren og det Malerie, hvori han forfølger ethvert Træk, — og hvor dyrt vil jeg ei købe den Fornøielse at see et Stykke den Aften, jeg ellers kan tilbringe hos en kjær Ven. I Lycæet frygter jeg for at gaae ind; thi man giver ingen ordentlige Concerter; engang imellem, — jeg troer hver Maaned — giver man et Syngestykke, og foruden det kun en Symphonie eller Concert for Violin eller Fløite; og de idelige Prøver til Syngestykkerne ville medtage for megen Tid, — og at blive fri for at deeltage i disse, kunde jeg jo ikke forlange. — Altsaa — for dog ei at leve uden Musik — bliver det bedst at oprette et lidet privat Selskab, hvor man kan indrette sig efter egen Tid og Beqvemmelighed; — det har jeg ogsaa i Sinde.

Den 10de Januar. Forresten ere her mange, der udmærke sig som Skuespillere og Skuespillerinder; nogle skulle staae ved Siden af de bedste kiøbenhavnske. Den bedste Instrumentist, William Thrane, der var en udmærket Violinspiller og Anfører, er reist til Nordamerika. Nu er Høiesteretsadvocat, Cancelliaaad Morgenstjerne første Violin og Anfører for Orchestret. Han og David Thrane, der skal blæse Fløite med en udmærket Færdighed, ere nok de eneste, der spille obligat. En Capitain Munch, en vakker Maler og interessant Kunstner overhovedet, blæser Basset-horn, en Madame Clasen skal være en udmærket Sangerinde og endnu bedre behandle Pianofortet. Sielden eller aldrig gives

en Pianoforte-Concert. Publicum vil have Syngestykker, og man troer at maatte rette sig efter denne indkomne Smag. Flere Damer synge godt, faa Mandfolk. Dette er omtrent alt, hvad jeg har hørt om Musikken. Munch har jeg selv hørt hos Treschow; Fru Treschow, der spiller mesterlig Pianoforte, har jeg gjerne accompaneret, naar jeg har været der i Selskab. — En Musikkærer Roverud har skrevet en lille Piece om Musikkens Tilstand i Norge, hvor man just ikke finder Lovtaler over samme eller den herskende Smag, men vel over de musicalske Talenter, Nationen virkelig har, men kun lidet uddanner. Naar jeg bliver bedre bekiendt med alt, hvad her er udkommet siden Norges Adskillelse fra Danmark, skal jeg see til at gjøre et Udvalg af det Bedste og sende til Omgang i Eders Cirkel. Der udkommer nu et Udtog af Love og Forordninger for Norge fra 1ste Januar 1814. Det første Bind vil komme til at indeholde endeel Aktstykker fra denne mærkværdige Tid; Expeditionssecretair i første Departement P. Vogt er Udgiveren. Hvis Nogen af Eder ønsker at subscribere herpaa, skal jeg besørge det, men det haster med Anmeldelsen. En Nytaarsgave for 1816 er udgivet af Stud. juris Schwach; udmærkede Stykker troer jeg ikke der findes deri. Af offentlige periodiske Blade holder jeg den norske Rigtidende; den leverer et meget kort Udtog af udenlandske Sager, — mere af de indenlandske og Storthingets Forhandlinger — foruden Avertissementer. Desuden agter jeg at holde Nationalbladet, udgivet af en Hielm; det er et Slags Oppositionsblad. Overlærer Døderlein er Medudgiver af Rigtidenden, og hos ham venter jeg at faae endeel af de danske Blade at læse. Forresten er det yderst kostbart at lade noget trykke her, og det gaaer meget langsomt med Expeditionen. Man forlanger vel indtil 150 Rigsbankdaler for eet Ark; 70 rbd. foruden Papiret er meget billigt, og kan ikke længer ventes. Godt Papir har man her til Trykningen, og Typerne tildeels meget gode. Nogen rigtig Sands for Boghandelen har man ikke, og til ægte Iver for den har jeg ei endnu mærket; — men det er jo ogsaa kun meget Enkelte, der i Kiøbenhavn have begge Dele. Man har 2 Bogtrykkerier, Lehmans og Grøndals, foruden Vaisenhusets, der nok kun be-

fatter sig med Bibler og Psalmebøger. Om Stortinget faaer afgjort dennegang noget angaaende et indgivet Forslag mod Eftertryk, er uvist. En Cand. Med. Holst, der agter at tage Licentiat-Graden i denne Maaned, maa give 80 Rbd. for Arket af Afhandlingen at trykke; — det hele med Indbindingen kommer paa 1000 Rbd.

Luften heroppe finder jeg renere end i Danmark. Kun Nytaarsdag havde vi en Taage, ligesaa stærk og ubehagelig som jeg nogensinde mindes i Danmark; derpaa fulgte i 2 Dage det hæftigste Tøveir. Vandet stod høit paa Gaderne af den dybe Sne; det traf just, at jeg formedelst Upasselighed ikke var ude, da det var værst. Siden har vi havt reen Frost. Luften er gierne stille og Kulden saaledes ikke saa ubehagelig. Dog har den ei endnu oversteget 15 Grader. Forrige Aar skal den i Byen have været 28° og paa Tøyen tæt udenfor Qvægsølvet være frosset i Thermometret ved en langt større Kuldegrad.

Noget har Byen i disse Dage været beskietiget med en Maskerade, der holdtes i Moss, d. 3die Januar. En Damekiole og Turban af blaaf Ripstaf og Flor kostede dertil 3000 Rbd. her i Byen; — men den var ogsaa besaaet med Guldstierner. Strax udkom en satirisk, kun lidet vittig Vise om denne Maskerade, — nogle troe, at Nansen er Forfatter deraf; — her gienemgaaes en stor Deel Mænd af dem der ved Stortinget og ellers have nogen Indflydelse, — ifald man skal troe Udlæggerne, — thi ingen er nævnet. Til Prøve kan jeg meddeele et Vers, jeg erindrer deraf, som maa forklares om en høi Geistlig:

See hiin mæskede Krabat
Stoltelig fremtrine,
Det er vistnok en Prælat,
See hans høie Mine;
Erkebisp han blive bør,
Thi for ham alt Naadens Dør
Staaer paa vide Vægge.

Af den Slags ere de øvrige Vers ogsaa, endeel ikke uden megen Ondskab, og nogle Personer er ret malede ad vivum.

Hvad den i Danmark ogsaa bekjendte Sag angaaer, at Christian den 4des Navn blev nedtaget af Kirken og Carl den 13des

sat i Steden, — da blev denne dumme Streg strax offentlig paa-talt og det skarpt. Biskop Bech og Falbe fralagde sig offentlig at have Deeltagelse deri; underhaanden udspreddes det Rygte, at Kirkeværgeren, en Tobaksfabrikeur Winther havde gjort det. Manden er gammel og vilde ei lægge sig ud med nogen. Der-med gik Sagen hen — Navnet blev igien opsat som før. Biskoppen har ellers meget været Gienstand for Angreb. Den Historie, der fortælles, at han engang svarede Kronprindsen paa Spørgsmaalet, om han taledede Fransk: „Ja, un petit peu, Deres Kongelige Høihed! men jeg har glemt det meeste“ — har ogsaa paa Prent været for.

Men man velter sig nu ogsaa ind paa [Folk] uden Grund. Nylig da Examenscharactererne bleve angivne i det hele, hvor mange Laudabilister, o. s. v. der vare, skrev en Student, at det var vel Biskoppen, der ved sin Indflydelse havde hindret, at Navnene paa hver især bleve opregnede, fordi hans egen Søn var bleven rejiceret, o. s. v. — men han maatte ogsaa offentlig gjøre Af-bigt, dog uden at nævne Navnet, hvilket Biskoppen, stormodig, ei vilde vide. Endnu har jeg ei gjort denne Universitetets Pro-cantsler min Opvartning, da han har været bortreist.

Trykkefriheden og Anonymiteten bruges ret til at give sine Tanker eller sin Galde Luft. Neppe havde Sverdrup givet en Stympet Non contemnendus, førend der strax i de offentlige Blade kom en Tale om, hvor ønskeligt det var, at der ved alle Examina vare Assessorer, for at det dog kunde gaae ordentligt til, o. s. v. Han meente, at jeg heller ikke vilde mangle saadan Leilighed til, med eller uden Navn, at komme i de offentlige Blade.

Som Bidrag til min huuslige Forfatning maa jeg endnu til-føie, at jeg spiser hiemme om Middagen og lader Maden hente for 3 Rigsbankdaler daglig. Endvidere, at en Dunk Anchiovis koster 12 Rigsbankdaler, og har været mig vanskelig at faae her, hvor de dog have deres rette Hiem.

Da det maaskee gaaer endeel af Eder, som det gik mig, at nemlig faa kiende i Danmark Indretningen af den norske Re-giering, vil jeg tilføie det fornødne, efter Carl den 13des Kund-gjørelse af 30te November 1814.

Den i Norge nedsatte Regiering er fordeelt mellem Statholderen og Statsraadets øvrige Medlemmer saaledes, at Statholderen har øverst militair Befaling i Riget baade til Lands og Vands; han alene afgjør hvad der angaaer Garnisoner, Troppernes Tieneste, „Hiemforlovelse“ og Sammentrækning, eftersom ham godt synes. For de øvrige Regieringsanliggender er 6 Departementer oprettede, og 1 Statsraad sat til Chef og Referent for hver især. *1ste Departement*: Kirkesagerne og Underviisningsvæsenet (Treschow). *2det Dep.* Justitssagerne (Sommerhielm). *3die Dep.* Politiesagerne (hvortil ogsaa hører Post- og Medicinalvæsenet) (Diriks). *4de Dep.* Indvortes Anliggender, Cameralvæsenet og Oeconomie (Collett). *5te Dep.* Finants- Handels- og Told-Faget (Wedel-Jarlsberg). *6te Dep.* Krigsadministrationen (Hegermann). Dette sidste Dep. fandtes siden for vidtløftigt, saa at nu det syvende er oprettet, hvortil hører Marinen; Fasting er Statsraad og Chef derfor. Alle Andragender til den høieste Magt stiles til Kongen; uden paa Brevene skrives: til Kongen, underdanigst, — og i Kanten: til hvilket Departement Sagen hører. Ingen Sager maae umiddelbart insinueres hos Kongen eller den norske Statsminister i Stockholm, men skulle giøres anhängige hos Regieringen i Christiania.

Dette er omtrent Alt, hvad jeg denne Gang kan underrette Eder om.

Jeg har kun at tilføie Ønsket om et lykkeligt Nytaar for Eder Alle, og Bøn om flittig Efterretning til og venligt Minde om
Eders *Dahl*.

E. Sk. At ogsaa dette Brev er temmelig ulæseligt, maa jeg bede tilgivet i Betragtning af den Hast, hvori jeg har maattet skrive de enkelte Fragmenter.

Dagbogs-Fragmenter til Circulation mellem Venner og Veninder i Danmark, fra

F. P. J. Dahl.

Christiania d. 20 Febr. 1816. Hvad skal jeg troe? Dette Spørgsmaal har jeg nu hver Postdag i lang Tid gjort mig, og endnu kan jeg ei besvare det. Endnu har jeg fra Eder,

hvem disse Linier ere bestemte, ikke hørt eet Ord, der antyder, om mine Breve vare komne til Eder. I 62 Dage har jeg nu været her i Byen; i denne Tid har jeg modtaget 3 Breve, et nemlig d. 6te Januar, (skrevet d. 25de Decbr.), et d. 20 Jan. (skrevet d. 12te), og et d. 25de Jan. (skrevet d. 13de), — alle fra Friderichsborg. Indtil i Dag er ingen flere komne mig i Hænde. De Breve, jeg har skrevet, ere, — foruden endeel Sedler fra Helsingør af 8de Decbr. — følgende Omgangsbreve: 1) et lille Brev fra Holmen i Sverrig af 13de Decbr., adresseret til Pastor G. G. Salicath. Disse Breve veed jeg ere komne til Danmark. 2) et meget stort do. paa 7—8 Ark, med samme Adresse, endt d. 22de Decbr., indeholdende min Reisedagbog. 3) et do. paa 4—5 Ark, adresseret til Dr. Med. O. L. Bang, endt d. 10de Jan. med Efterretninger om min Forfatning heroppe. Foruden disse almindelige Breve har jeg fra 10de Januar til 4de Febr. skrevet 8 specielle Breve, men veed endnu ei om alle disse 10 Breve ere ankomne til deres Bestemmelsessteder eller ei. Det er mig umuligt at beskrive, hvor ængstelig jeg hver Postdag, Onsdag og Fredag eller Torsdag og Løverdage har ventet Breve; anstillet den Beregning, at jeg efter 20 Dage kunde have Svar paa et og andet, hvorom jeg havde skrevet, o. s. v. og hvorledes det hver Gang forekommer mig, naar al Længsel og Beregning skuffes. Kun 3 Tilfælde har jeg kunnet udfinde, enten at mine Breve, eller at Eders til mig, ere holdte tilbage, — eller at jeg er glemt. Til de 2 første Tilfælde synes jeg at være altfor ubetydelig; thi det maatte være af andre Aarsager end Postens Uorden; alle Andre faae deres Breve, og jeg har endnu ikke havt den Trøst eller Glæde at høre eet eneste Menneske klage over, at Brevene i den senere Tid ere gangne forlorne. Og hvorfor skulde jeg ei tilstaae, at min Egenkiærlighed, saa lidet den ellers gjør af mig, ikke endnu malte mig ubetydelig nok til det sidste af de 3 anførte Tilfælde? Nu har jeg endelig faaet en *sikker* Leilighed (— ogsaa 2 af mine foregaaende Breve afgik med en Reisende); om 8—14 Dage reiser en Licentiat Medicinæ Holst til Danmark og har lovet at medtage Breve. Jeg benytter mig heraf til at sende hvad Fragmenter der nu kunne komme

til at følge, saavel som Breve til alle dem, fra hvem jeg til Datum har faaet Brev, for at lade dem vide, at jeg rigtig har modtaget deres; tillader Tiden det, skulle og flere Breve følge med. Den fornødne Undskyldning for Skrivt og Stiiil haaber jeg at finde i den Hast, hvormed jeg maa sætte disse Linier paa Papiret, og som allerede er saa godt bekiendt af mine forrige Breve, — hvis de ere ankomne.

1. Fragment. Mit Jeg. Eftersom dette, med Hensyn til mig, stedse vil blive en ei ubetydelig Person, — ja, vilde jeg lyve, kunde jeg vel sige, den betydeligste, — saa maa det være Gienstanden for det første Fragment. Og det er virkelig ogsaa i sig selv heel fragmentarisk. Med andre Ord, jeg har været farlig syg paa forskiellig Maade lige siden den 11te Januar. Denne Maaned igiennem beskiæftigede Nervesvaghed mig i saa høi Grad, at den ei levnede mig Tid til noget Arbeide, uden et Udkast paa 2 à 3 Qvartsider til Forelæsninger, som jeg siden maatte rive i Stykker. Først den 29de Jan. kunde jeg begynde at arbeide, — den 1ste Febr. begyndte mine Forelæsninger selv. Imod min Forventning og Haab havde jeg ei følt mig forstyrret ved den Forlegenhed, der kunde været rimelig ved min Tiltrædelsestale for 40—50 Mennesker, — der tillige ei vare Danske. Jeg fandt mig usædvanlig vel hele Dagen indtil om Aftenen, da jeg, efter en ubetydelig Phantaseren paa Fløite, følte en underlig Varme i Brystet og spyttede lidt Blod. Vel mærkede jeg siden ei til dette, men mit Bryst vedblev at plage mig. Dog nu var det bedre saaledes end som jeg i forrige Maaned havde haft det; thi nu kunde jeg dog arbeide ordentligt, skjønt jeg ei kunde bruge den fornødne Hvile. Men jeg vilde forgiæves forsøge paa at give en Skildring af Dagene: 11—29 Januar. Dog i denne Tid fik jeg 2 Breve fra Danmark; siden ingen. Den 15de d. M. blev jeg aareladt, og har — først i Gaar og i Dag befundet mig bedre; om det vil vedblive — faaer jeg nu at see. At jeg forresten har brugt de Forsigtigheder, Lægekunst og Venskab kunde foreskrive — saavidt muligt — er en naturlig Følge. — Der bliver vel siden mere Leilighed til at indføre mit Jeg igjen; nu til vigtigere Ting.

2. Fragment. Den første Høitidelighed ved det kongelige Frederiks Universitet. Cand. Med. Frederik Holst havde skrevet en Disputats: De acidi nitrici usu medico. Det første Departement satte sig mod Disputatsacten selv, paa Grund af, at et ei funderet Universitet ikke kan meddele nogen Grad. Efter Debatter i Collegium academicum, o. s. v. søgte han directe kongelig Tilladelse, og fik samme, — ventelig paa Grund af en Forestilling fra Collegiet, at Licentia ei skulde betragtes som en virkelig Grad. Endelig i Gaar, d. 19de Febr., holdtes Slaget selv. Kl. 10 samledes vi, — jeg mener de akademiske Lærere tilligemed Candidaten og hans Respondens, en Student Hofgaard, — hos den latinske Skoles Rector, Professor Rosted. Kl. 10³/₄ var hele Salen (— en stor Sal i Skolebygningen indrettet til Lagthinget, — thi det egentlige Auditorium har Storthinget i Besiddelse —) fuld og Striden aabnedes af Professor Skielderup, Universitetets Senior, med en vakker Tale og de behørigte Objectioner. Ex auditorio opponerede nu Statsraad Treschow, Professor Sverdrup, og Formiddagen endtes af Professor Thulstrup ex officio. Kl. 4 begyndte Kampen igien. Prof. Keyser, Døderlein, jeg, en Læge ved Navn Witt opponerede nu ex auditorio, og Prof. Med. Sørensen endte den hele Act Kl. 8¹/₂. Candidaten bestod sig særdeles vel i denne haarde Kamp mod 9 Oponenter. Respondens var lidt varsom om Formiddagen; om Eftermiddagen gik Striden næsten for hurtig til at han kunde faae Leilighed. Næsten alle Storthingsmændene kom ind og opfyldte Salen, man saae Folk sidde der hele Dagen, af hvilke mange ei forstod eet latinsk Ord. Naar de nu komme hjem efter Storthingets Ophævelse, kunne de fortælle Koner og Børn, hvorledes Latin klinger. Af Professorerne udmærkede sig Skielderup ved det Vakkre i hans Tiltale og Oppositionens Munterhed; Treschow ved en vis Godmodighed forbunden med Bestemthed; Sverdrup ved udmærket Latin og Indvendingernes Lystighed; Sørensen ved lærde medicinske Indvendinger, foredragne i et simpelt men godt Sprog og med Orden. Dette faaer nu være nok herom. Men siden jeg har nævnt Storthingsmændene, faaer jeg vel tale i det

3. Fragment. Om Storthinget. Dog hvad skal jeg sige herom? Det er endnu samlet, og har atter faaet Udsættelse til 16 Martii. Færdigt bliver det naturligtvis ei til den Tid. En Storthingsmand har daglig 10 rbd. til Logis og 8 rbd. til Kost. Bønderne trække store Fordele heraf. En heel Deel slaae sig sammen, leje en Kiælder i Waterland (en af Christianias slette Forstæder) og leve oeconomiskt; sædvanlig sender en saadan Bonde 400 Rigsbankdaler hiem om Maaneden. De Fornemmere derimod kunne forbruge, hvad de kunne faae, — Nogle skulle endog sætte til af deres Eget. Saavidt jeg veed, bestaaer dette Storthing i alt af 87 Medlemmer. Jeg har da eengang været tilstede ved Forhandlingerne; det var den 22de Jan. om Aftenen. Gienstanden havde lokket en talrig Mængde Tilhørere derhen; det var just det Spørgsmaal: om den Eidsvoldske Garantie skulde overholdes eller ei; — om denne har jeg skrevet i et Circulairbrev af 10 Jan. Storthingets Locale er Cathedralskolens store Auditorium, en deilig stor Sal, høi til Loftet, med et Gallerie, der løber langs ad den ene Side og den halve Deel af begge Enderne i Salen. Dette Gallerie er for Tilskuerne eller Tilhørerne. Her stillede jeg mig i Midten og havde lige for mig (— nede i Salen paa Gulvet) en Forhøining, hvor Præsidenten og Secretæren havde deres Pladser ved et Bord; langs under Galleriet løbe 5 Rader Bænke, hvoraf de bageste stige høiere og høiere, med Borde foran som paa Auditoriet paa Elersens Collegium; ligeledes udløbe ved begge Enderne 5 Rader do., der danne en stump Vinkel med den lange Linie. Saaledes kunne alle vende Ansigtet mod Præsidenten og hinanden. Det var Aften, og alt oplyst med mange Lys. Hist og her sad en og anden gammel Bonde med hvidt Haar, — og saae nok saa opmærksom ud, med Haanden under Kinden; andre Steder faldt en Sorenkrivers røde Uniform, og hist og her et pudret Hoved i Øinene. Det Hele — og ved Lys — saae virkelig ærværdigt ud. Men efter et Par Minuter ønskede jeg, at de Alle vare saaledes blevne siddende — uden at tale. Thi neppe havde En holdt en kort Tale, — uden Forberedelse, og for det meste yderst maadelig, — førend en Anden, liig en Hanekylling, sprang op, og gik løs paa

ham, — i en, om muligt, endnu slettere Tale. Idelig hørtes Udfald paa Personer — ogsaa paa hele Stænder; man beskyldte snart Kiøbmændene, snart Juristerne, snart Bønderne o. s. v. o. s. v. for Egennytte, og hvad andre onde Ting der kunde siges. Hvo der ei kunde sige saadant Noget slet nok, nedskrev det paa Papiret og bad sit Votum tilføiet Protocollen. Jeg holdt ud fra Kl. 7 til 11, men da jeg erfarede, at man nu ei vidste nær saa godt, hvorom Talen var, som da jeg kom, gik jeg syg og forstemt hjem; Kl. 1 faldt Garantien, uagtet dens Forsvarere og deriblandt Præsidenten Christie lidenskabeligen toge sig af den og endog siden have søgt at faae omvoteret. Nu gaaer man da raskere frem, — troer jeg. Den, der havde rigtig Kundskab til det Hele, vilde maaskee anbringe endnu mere mørke Farver. Det Værste ved det er, at Mange let forføres til at ansee saadanne Forkeertheder for absolut grundede i Constitutionens Væsen og derfor kunne troe, at denne ei var saa god. Vistnok havde hiin (i mit Brev af 10de Jan.) Taler Ret, at heri meget er i sin Barndom.

4. Fragment. Offentlige Forlystelser i Christiania. A. Skuespil. Paa Byens Theater, der har et vakkert Locale, har jeg været 2 Aftener. Der kan rummes 500 Tilskuere. Foruden Bænkene i Parterret hvor Damerne sidde, medens Mandfolkene staae paa begge Sider, løber et Gallerie omkring, hvilende paa 7 Piller; de forreste Bænke ere her ogsaa besatte med Damer. Falsens Buste staaer over den midterste Pille, der bærer Galleriet, lige for Midten af Theatret. Behageligen overraskedes jeg her ved at see Tæppet, der, ret vel udført, forestiller Svinesund ved fuld Sommer; man seer samme fra Søen af med den norske Kyst til venstre Side; jeg kiendte Bryggen igien hvorfra jeg den 16de Decbr. maatte vade i Land paa norsk Grund. Tæt derved Færgemandens Bolig og ved samme — — *det Danske Flag*. Der vajede det endnu, — medens Trækvinden bevægede Tæppet, og den gode Udførsel af Perspectivet næsten bedrog mine Brillen. Orchestret er vel besat med de fleste nødvendige Instrumenter, Violiner, Fløiter, Viola, Violonceller og Contrabas, — ogsaa Oboer og Valdhorn. Nogle af de øvrige, troer jeg,

mangler man. Man giver Rollerne ret godt i det Hele, usædvanlig godt for et privat Theater; Enkelte spille mesterlig. Professor Thulstrups Kone spillede den 6te Febr. Barbarossas Datter, i Prinds Selim af Algier, som man fuldkommen tilfredsstillet skulde have seet det paa Theatret i Kiøbenhavn. Jeg havde havt Lyst til at see hende i et bedre Stykke. En Student Holm, — (som jeg har læst med i Kiøbenhavn) — er et virkeligt theatralskt Genie, — i det Comiske. Indvaanerne gjøre overmaade meget af Skuespil, — paa andre Kunsters Bekostning. Vinteren er deelt i 2 Saisons, — før og efter Nytaar. Til 10 ledige Pladser kunne der være 100 Ansøgende; Indskuddet for *een Saison* er — eengang for alle — 50 rbd. N. V. og aarlig 24 rbd. for en Chapeau, 20 for en Dame. Naar et Stykke er spillet, tales der i alle Cirkler derom, og Critikens Svøbe slynges af øvede og uøvede om de Spillende. Undertiden, f. Ex. i Markedstiden, spiller man flere Aftener for de Fattige; Huset er propfuldt, Billetten 3 rbd. Derved stiftes nogen Nytte ogsaa i denne Henseende. Nogen Smag befordres ogsaa; men Falsen var den, der gav det Hele en Siæl, og savnes nu der som andensteds.

B. Concerter. Af disse har jeg ingen hørt. Der gives ingen. Det musicalske Lycæum giver undertiden et Syngestykke, med en foregaaende Symphonie eller Fløite- eller Violin-Concert. Saa sidder Publicum og gaber og sladder og støjer, indtil Skuespillet kommer. Jeg var syg, da man gav Arrestanten og Tante Aurora, og veed da intet om dette af egen Erfaring. At tale om Musikken efter hvad der spilles mellem Acterne, kan jeg ei; thi der er saadan Passiar under samme, at det ikke er mueligt at fatte noget deraf. Om de vakkre Syngestemmer, eller Cancelleraad Morgenstiernes Violinspil, David Thranes Fløitespil, kan jeg heller intet sige. For et Par Aar siden gav man (Waldemar Thrane, en Virtuos i Violinspil var da Musikens Siæl der) Concerter; i Begyndelsen vare der stundum 10 Tilhørere; man vilde have Skuespil; siden syntes Folk, at de om Søndagen dog ligesaa godt kunde gaae derhen, som kiede sig i Selskaber, — og hørte nu Concerter af Desperation; men neppe gav man et

Syngestykke igien, før ingen oftere kom til Concerten, naar denne ei indeholdt et saadant.

C. At age Kielkebakke. Man sætter sig paa smaa Slæder, 1 til 2 Alen lange, og 1 Qvarteer høie; til hver Side udstrækker man et Been, og nu lader man den lille Slæde (Kielke) glide ned ad Bakkerne og kommer afsted som en Piil; ved at sætte Støvlehælen i Sneen giver man Direction til hvad Side, man vil. Især om Søndagen seer man hele Rækker af disse Kielker efter hinanden fare ned ad Bakke i de Gader, hvor der er saadanne steile Steder. I Gaderne? — Ja; men det er kun Børn, der paa denne Maade more sig; dog hvorfor skulde jeg ei nævne denne offentlige Fornøielse; de Ældre more sig endnu med at tænke paa den Tid, da den var deres Vinterforlystelse, og paa Løkkerne udenfor Byen sætter Manden sig tit op paa Kielken hos en lille Gut og farer med ham ned ad Bakke. Dette kaldes *at age Kielkebakke*. Saa fortæller han, at det er 20 eller 30 Aar siden at han agede paa denne Maade.

D. Kapkiøren paa Iisen. Paa Fiorden ere dannede 2 Baner for dem, der ville kapkiøre; henved 500—600 Alen har man feiet Sneen bort af Iisen i 2 parallele Striber af omtrent 12 Alens Bredde, i en Afstand fra hinanden af vel 20 Alen; begge Baner ere forbundne med et rundt Sving ved Enderne. Daglig sees nogle her at øve deres Heste; om Søndag Eftermiddag vise Kapkiørerne sig i Mængde og enten gjælder det den blotte Ære, eller ogsaa en, ikke sjælden betydelig, Sum Penge, — hvem der først kommer til Banens Ende. Det er ganske overordentligt, med hvad Hurtighed Hestene flyve afsted med de smaa lette Spidsslæder; altid gaaer det i Trav; det første en Hest begynder at sætte i Gallop, er den strax bagefter, og den tilstimmende Folkemængde leer da saa smaat ad den, hvis Hest ikke har lært Traven rigtig, men strax sætter i Gallop. Ved en bestandig Raaben søge Kapkiørerne at opmuntre deres Heste. I Fior tog Statholderen megen Deel i denne Fornøielse. Man veed, hvem der har de bedste Travere i Byen, og med dem tør de mindre begavede ei maale sig, o. s. v.

Nu skal jeg tænke paa mine Forelæsninger i Morgen, — og altsaa intet mere i Dag.

5. Fragment. Onsdag d. 21 Febr. Min første Udflugt af Christiania. Vel havde jeg foretaget Spadseretoure op paa Egeberg, og andre nær Byen beliggende Høider, paa lisen til Øerne i Fiorden, o. s. v. og sædvanlig gaaer jeg en saadan lille Tour de fleste Dage; men alt dette er kun i det ganske smaa, og i det høieste Spadseretoure paa 1 Fierdingmiil. I Søndags gjorde jeg derimod en Kiøretour, den første siden min Ankomst -- af omtrent $\frac{1}{2}$ norsk Miils Længde. For nu at fortælle Alt nogenledes ordentligen, maa jeg forudskikke den Bemærkning, at Touren skeete i en Spidsslæde, — i Danmark saakaldt norsk Kane. Den, der sidder i en saadan og fører Tømmen (— jeg forudsætter, at det er et Mandfolk), skal sætte begge Fødderne ud af Slæden, paa Mederne; det vilde vække Latter at see et Mandfolk med Fødderne inde i Slæden. Saaledes sad da jeg og kiørte en rask Traver, medens Døderlein stod bag paa og styrede. Reisen gik ud ad Byens nord- nord-østlige Side, langs Aggerselven, der paa en halv Miils Vei ved idelige Fald driver vel 30 Saugbrug, Papirmøller, Teglværker, o. s. v. Egnen hæver sig bestandig; til høire Side reiser sig i nogen Afstand Grefsen-Aasen, til venstre ligeledes Bogstad-Aas, sorte af Graner. Snart er man kommen omtrent saa høit over Fiorden som Toppen af Egeberg, — 150—200 Alen. Udsigten er deilig, og Veiret, — stille skarp Frost med Solskin, — begunstigede Farten. Nu gik Veien lidt nedad, og vi vare ved Brekke, en Gaard med tilliggende Saugbrug, hvis Eier Døderlein kiendte, og hvor vi bleve giæstfrit modtagne. Der var Selskab af Egnens og Byens Folk, men vi søgte det Fri og besaae Indretningen af Saugene, de store frosne Iisstøtter ved Elvens Fald og Grefsen-Aasen, der hæver sig her ligefor; Toppen er bedækket med middelmaadige Graner; for endeel Aar siden fortærede Ild, — der ved Uforsigtighed var efterladt af nogle Fiskere i Græsset, hvor de havde holdt Middag, — Granskoven paa den hele vestlige Side af Bierget; i 8 Dage brændte det, og jeg fandt det forunderligt, at man ved Nedhugning kunde faae det standset,

da Strækningen er saa stor. Det skal have været et stolt Syn om Natten. Nogle hundrede Skridt herfra vare vi i Maridalen, et Sted, der om Sommeren maa være fortryllende skjønt. En Søe ligger her i Dalen, omgivet af afvejlende Klipper, beklædte med Granskove; Halvøer, ligeledes bevoxede med Skov, gaae hist og her ud i Vandet, hvor ogsaa en Øe reiser sig op med Træer, og jeg troer, Huse. Om det Kloster eller Kirke, her har ligget, veed jeg endnu intet ordentligt. Musik her paa Vandet, der er af temmeligt Omfang, skal have en herlig Gienlyd fra Aasen. Nu laae lisen bedækket med høi Sne, der alletider fordærver et Landskabs Udseende. Her maatte jeg da ogsaa prøve at age Kielkebakke; 3 à 4 paa en lille Kielke fore vi ned ad en steil Høide, men endnu vilde mit Bryst ei finde sig i den piilsnare Fart. Ogsaa saae jeg her et lille Forsøg paa at løbe paa Skier, men det var af en ung Dreng, der endnu ei havde megen Øvelse. Da Middagen var forbi og Solen dalet, forlode vi Selskabet; og da Veien hele Tiden gaaer nedad, bragte Hestene os paa et godt Qvarteer til Byen igjen. Min første Udflugt kunde ei have været behageligere end den blev ved det deilige Veir og det skønne Sted. Kun tænkte jeg lidt alvorligt paa, at jeg vel ei vilde komme til at prøve Echoet her med min Fløite.

6. Fragment. Den botaniske Hauge. Naar man gaaer ud gennem Forstaden Waterland, dreier af paa venstre Haand og saaledes fortsætter sin Tour $\frac{1}{2}$ Fierdingvei (norsk) mod Nordost, kommer man til Gaarden Tøyen. Den ligger paa en Høide, hvis Grund er Allunskiver, og seer ned over Christiania, Fiorden, Øerne, — og Alt hvad der er skjønt i Omgivelserne paa den sydlige Kant. Høiden falder af til alle Sider, størst mod Syden, og her er Vegetationen alt tidlig om Foraaret begyndt, naar den ellers i Eggen endnu slumrer. Intet Sted her kunde være bedre skikket til en botanisk Hauge, og dertil er der nu ogsaa gjort det herligste Anlæg. Gartneren hedder Siepke, er fra Kiøbenhavn, har gennemvandret en Deel af Europa, forstaaer sin Kunst, er meget virksom, og munter og tilfreds med sin Stilling. Og det maa unægtelig være behageligt, at anlægge og bestyre en Indretning som denne. Gaarden ligger midt i

Haugen, lidt mod dens nordlige Deel; Haugen har 12 Tønder Lands Størrelse, og kun een botanisk Hauge i Europa skal være større. Endnu er intet Drivhuus bygget, det skal til Foraaret skee; men i eet af Gaardens mægtige store Værelser er indrettet et Slags Orangerie, hvor 500 Species af siældne Planter staae i Potter og Ballier, og en stor Deel Frøsorter ere saaede i Kasser. At Gaarden var bestemt til Universitetsbygning, er bekiendt; men det havde dog været for langt fra Byen. Nu opfylder den den bedste Bestemmelse, den kunde faae. Foruden Lønnen har Gartneren betydelige Indtægter af hvad der i Haugen kan frembringes til Salg; af nogle Ting troer jeg, han har 8, af andre 16 Procent.

7. Fragment. Vind og Veirligt. Christianias Polhøide er 59° , $53'$, $43''$. Kulden kan være streng her, men sædvanlig kan Fiordens Nærhed virke imod den; siælden skal det fryse uafbrudt i 3 Uger (— i Trondhiem, hører jeg, siælden i 8 Dage): forrige Vinter skal have været meget mild, denne ligesaa. Kun nogle Dage i Februar, ved Markedstiden, havde vi stræng Kulde af 21 og 22 Grader; — paa Tøyen var Kulden da 25° ; næste Dag sammesteds om Morgen 20° , og om Aftenen 2° . Altsaa have vi ogsaa her ustadigt Veir, dog skal det i Aar være usædvanligen ustadigt. Nogle Dage har det været meget taaget, ellers sædvanlig af en Mellembeskaffenhed, og ofte særdeles deligt, med Solskin og saadant Stille i Luften, at man ei føler den mindste Vind. Men Luften er dog — for mig — temmelig tør, og det er vel deraf at dens skadelige Virkning paa mit Bryst har reist sig, foruden den Andeel, som uafbrudt Arbeide og min foregaaende Sygdom har deri. Over Byen ligger en stærk Røgtaage, hvis rødladne Skiær næsten overgaaer Kiøbenhavns, og hvortil vel Brugen af det harpixagtige Granbrænde bidrager meget. Ogsaa uddunster Iisen stærkt og breder et hvidt Slør ud over Fiorden, der ogsaa trækker sig ind ad Dalene til. Men staaer man paa Toppen af Fieldene, kan man sædvanligviis see over Taagen, der siælden naaer 150 Alen op i Veiret; og medens Byen og Fiorden med Færsele paa Iisen ere usynlige i den hvide Skye, seer man de høie Fieldtoppe klart som sædvanlig

med de hvide Sneepletter omstrøede mellem de sorte Graner. Kun et Par Dage have vi havt ordentlig Blæst. I Vinteren 1813—1814 var Kulden meget stræng, her i Byen gik den til 28 og 30°; et Par Mile inde i Landet til 36°, saa at Qvægsølvet frøs; da skulle Ulvene have været dristige og gaaet ind i Huse og Byer. I Vinter har man paa Veien til Drammen seet dem i Flokke af 20—30, og klager ogsaa endeel Steder; — jeg har endnu hverken seet disse (Graabeen) eller Bjørne. Underligt nok er det, som man fortæller, at den Reisende kan være ganske sikker, naar han har Krudt i Lommen; Ulvene skulle vel endog hoppe over Slæden, men ei anfælde, ikke heller, naar man lader Pidskesnærten slæbe bag efter Slæden.

8. Fragment. Mit musicalske Liv. Herved vil jeg kun opholde mig kort; thi det er virkelig med Veemod, at jeg maa sige, at dette formodentlig er forbi. Fra den 1ste Febr. har jeg ikke seet min Fløite; Claveer har jeg endnu ei kunnet faae, — og kunde desuden jo intel spille derpaa uden min Aftenbøn. Men nu kan jeg ei engang ende mit Arbeide om Aftenen med denne, og maa saaledes savne min kiære Musik ganske paa en Tid. da jeg allermeest trængte til den. Og tungt er det mig, nu ei engang at kunne høre et Par Accorder paa Claveer til Recreation. At gaae ud og høre paa Musik har jeg ei Tid til; det er længe siden jeg hørte Fru Treschows mesterlige Claveerspil, Fru Hansteens vakkre Smaastykker paa Harpen, eller Cancellieraad Morgenstiernes 12aarige Datters meget færdige Udførelse af svære Claveersager; hans egen Violin har jeg ei endnu hørt obligat, — — — og det var hos disse jeg skulde høre Musik. Jeg har alt sagt, at Concerter ei gives her. Saaledes lever jeg hvad Musiken angaaer, i en Sandørken, hvor et Hakkebrædt af Claveer var nok til at frembringe en lille grøn Øe. Endnu har jeg ikke opgivet Haabet om at faae saadant et opspurgt. Et simpelt Claveer kunde jeg have faaet for 500 rbd., dersom jeg ei havde havt Giæld at betale.

9. Fragment. Pengevæsenet. Nu er det da afgjort at vi skulle have Sølvpenge, Norske Specier til 120 Skilling, Marken fiin udmyntet til 9¼ Specie. Inden Udgangen af 1817 skulle

Rigsbanksedlerne være indløste, med 12 β Sølv for 1 Rigsbankdaler, — istedetfor at de lød paa $\frac{1}{2}$ Specie eller 60 β , og ved Eidsvold-Garantien vare reducerede til $\frac{4}{15}$ Specie eller 32 β Species. De circulerende Rigsbanksedler, — der udgiøre 24,000,000, — kunne altsaa indløses for 2 til 3 Millioner Sølv, dette bliver da Bankens Fond. Enhver, der indleverer myntmæssigt Sølv, skal, uden Ophold, faae det udmyntet i de Myntsorter, han ønsker, mod at erlægge 2 Procent. Paa den anførte Fond bliver *nok* udstædt 4,000,000 Sedler, og dette bliver den hele circulerende Masse. Om denne er nok til Norge, naar Handelen kommer i Gang? har jeg spurgt en Storthingsmand, og han sagde, at for Øieblikket var det nok, men efter 13 Aar (dette er grundet i et Laan, der saa skal tilbagebetales) — kan man ved et andet Storting fatte de fornødne Beslutninger om Forandringer. Rigsbanksedlerne have hidindtil omtrent giældt 10 β Sølv.

De hidindtil saakaldte Betalinger i „rede Sølv“ efter Toldcoursen, erlægges for Januar med 5, for Februar med $7\frac{1}{2}$, og for Marts med 6 Rigsbankdaler Navne Værdie, for 1 Rigsbankdaler rede Sølv. De academiske Lærere faae hele Qvartalet beregnet efter den første Maaned.

10. Fragment. Bidrag til Kundskab om min huuslige Forfatning. Mit Circulærbrev af 10de Jan. gav en Tegning i min egen Maneer af mine Værelser; deri har nu endeel forandret sig. Strax i Januar fornåm jeg, at der i mit Sovekammer var en stærk Trækvind; den anfaldt mig hæftig og bidrog ved en betydelig Forkiølelse til at angribe mit Hoved paa det empfindtligste. Den 12te Januar maatte jeg da flytte min Seng ind i min Dagligstue, hvor den staaer mellem Skorstenen og Vinduet til Gaarden (sammenlign den anførte Tegning), og den der før staaende Boghylde har nu sin Plads ved Sophæen istedetfor Nodestolen. Gulvtæppe over det meeste af Gulvet blev mig ligeledes nødvendigt at anskaffe.

Min Huusleie der hidindtil var $66\frac{2}{3}$ Rigsbankdaler maanedlig, forandres fra 1ste Marts til 90 Rigsbankdaler. For Middagsmad giver jeg nu paa et andet Sted end det i Brevet af 10 Jan.

nævnte (— hvis jeg ellers ikke erindrer feil, er det nævnt der) — 120 Rigsbankdaler maanedlig.

Af Birkebrænde har jeg kjøbt 9 Læs for 104 Rigsbankdaler; Læsset koster 10—14 Rbd., og 4 Læs udgiøre lidet over en Favn. Heraf har jeg hidindtil forbrugt noget over 6 Læs. Naar Kulden er stærk, kan jeg ei faae det rigtig varmt i mit Værelse, uagtet jeg kan staae paa Gulvet paa den hele Fod og føle med Fingerspidserne, hvor varme Bielkerne ere under Loftet.

11. Fragment. Om Dyrene i og om Christiania. Heste gjør man meget af, og har dem stundum ret smukke, og udmærkede i at trave; disse ere da gjerne „engliserede“. Bønderhestene ere som de siællandske i Almindelighed, nogle lidet mindre. Hunde seer man endeel af i Byen, ei saameget udenfor. De have her ingen Mundkurv paa; og dog kan jeg stundum staae ude paa en Bakke afsides paa Marken, og ei høre en Lyd, ikke engang en Hund giøe langt borte, — en Lyd, som man vil finde, allevegne i Siælland bryder Nattens nok saa store Roelighed, naar man staaer stille og lytter til den henslumrede Naturs muelige Bevægelser. — — Guulspurve seer man undertiden muntert hoppe om paa Vejene, og et Par Ravne med deres hæse Røst kalde paa hinanden over Fiorden eller Biergene; — men disse ere ogsaa de eneste Dyr, der oplive Naturen; thi at see et Sviin gaae og drive om, eller en Stud slæbe et Læs paa en Slæde, regner jeg ikke for Noget.

Torsdag den 22de Febr. Eftermiddag. 12. Fragment. Postdagen. Atter har jeg forgiæves ventet Brev fra Danmark! I Gaar kom Posten; da Budet ei kom, sendte jeg min Karl hen efter Breve, — men der var intet. I en Maaned har jeg saaledes ikke seet en Linie fra Danmark; i næsten 2 Maaneder har jeg ventet paa Efterretning om mine første Breve ere lykkelig komne til Danmark. Alt forgiæves! Hver Maaned kommer Posten 8 Gange; jeg venter saa vist paa Breve endnu Dagen efter at den er kommen og har saaledes 30 Gange seet min Forventning og Længsel skuffet, i denne Henseende, i en Tid af 64 Dage! Uden Helbred, uden Efterretninger fra mine Venner og — uden Musik!

13. Fragment. Dagens Fordeling. Om Morgenen Kl. 4 $\frac{1}{2}$ —5 kommer min Karl og lægger i min Kakkelovn; et Qvar-teer derefter staaer jeg op, — naar min Helbreds Beskaffenhed ikke alt for meget har været derimod, — stiller mig til min Pult og arbejder, for det meeste paa Slutningen af den Forelæsning, jeg samme Dag skal holde; thi min Sygdom har hindret mig fra at faae noget Forspring. Saaledes gaaer nogle Timer til Kl. 9, da gaaer jeg hen paa Auditoriet og holder Forelæsning, alle Dagene i Ugen; Onsdag og Løverdage læser jeg tillige fra 10—11. Timerne fra 10—12 og de to anførte Dage fra 11—1 ere bestemte til en Spadseretur, naar intet nødvendigt Arbeide hindrer mig. Kl. 1 spiser jeg til Middag; 1 eller 2 Timer derefter anvender jeg til at læse Aviser, eller de Samlinger af Breve, jeg, medens jeg var i Danmark, havde faaet fra mine Venner, — eller om jeg ellers kan faae fat paa noget behageligt. Fra den Tid og til Kl. 6 læser jeg alvorligere Ting, — jeg mener Bøger, der henhøre til mit Studium, og først Kl. 6 *tør* jeg begynde at udarbeide noget til den næste Dag. Dette Arbeide fortsættes da til Kl. 10, da jeg, naar det er mueligt, lægger mig til Hvile. Til at giøre Besøg o. s. v. har jeg altsaa ingen Tid. Førend Holst (see det 2det Fragment) disputerede, talte jeg Latin med ham 3 Dage om Ugen fra 10—11 om Formiddagen. Nu taler jeg ogsaa stundum, en Aftentime, Latin med Døderlein, der er den eneste, der egentlig kommer til mig, naar han kan for sine mange Patienter, som han samvittighedsfuldt beskiæftiger sig med fra Morgen til Aften. Hvilket Liv levede jeg ikke, naar jeg ei havde ham!

I Dag duer jeg ei til at skrive til Eder. Farvel for denne Gang!

Samme Dags Aften. 14. Fragment. Brev fra Kiøbenhavn. Saa skulde jeg dog have en Glæde, hvorom jeg havde opgivet Haabet! Jeg havde skrevet den foregaaende Side, udarbejdet det meeste til min Forelæsning til i Morgen, — da Postbudet bringer mig et Brev, der, ved hans Forsømmelse, ei var kommet før. Det var fra Kiøbenhavn og nævnedes mig en-deel af mine Venner som friske og, hvad der ellers kunde være

mig behageligt at høre. Det stunder til Natten, men jeg maatte dog endnu fortælle lidt om min Glæde herover inden denne Dag endtes for mig; thi den er virkelig bleven mig den behageligste i lang Tid. Brevet fortalte mig tillige, at begge mine Omgangsskrivelser vare komne til Eder, — — og nu tør jeg altsaa efterhaanden vente at høre lidet fra flere af Eder. Det er sandt, jeg kan først sildig og efterhaanden opfylde mit Løfte at skrive specielle Breve til Eder Alle; men naar jeg nu i mine Omgangsbreve fortæller hvad jeg i det Hele kan melde Eder, og lover at benytte mig af Leilighederne efterhaanden til at tilskrive Enhver især, — da nærer jeg et Slags Haab om, at Eders Venskab vil slaae en Streg over en alt for nøiagtig mathematisk Beregning med mig, og glæde mig med en og anden lille Seddel om Eders Glæder eller Sysler, hvori jeg saa gjerne tog Deel.

15. Fragment. Vækkerøe. Det er dog tungt ei at kunne tegne eller male! Dette har jeg saa ofte følt, føler det hver Dag, naar jeg betragter de Stykker, der pryde mit Værelse, — og savner ret denne Evne, naar jeg seer et skønt Sted, hvorfra jeg ønskede at give Eder et lille Billede, ved hvis Hielp I da kunde see mig vandre omkring imellem afvexlende Naturscener og klavre om paa Fieldene. Og saadant et deiligt Sted, skabt til at see og male, har jeg just i Dag været ved. Efter at min Forelæsningsstunde Kl. 9—10 var forbi, gik jeg ud af Christiania, mod Vesten. Veien fører strax op paa smaa Høider, hvorfra man, naar man vender sig om, seer Byen nede i Dalen, med den ovenfor beskrevne Taage (den laae just stærk i Dag, medens Høiderne vare klare) over sig; over denne rager Egeberg op med sin blaa Skyekant og Resten af de Graner, der ei lader sig bruge til Tømmerstokke. Fæstningen Aggershuus, ud imod Fiorden, hæver sig høit paa denne Side; af den store snedækte Flade rage Klippeøerne op, med Tagene af nogle Huse; hist og her sees ogsaa Masterne af de mellem Øerne indefrosne Skibe; og i denne Afstand af omtrent 1 Fierdingmiil hører man her paa Veien ganske tydelig Matrosernes harmoniske Sang af nogle Tacter, der netop udfylde den Tid, Tønden fordrer til at hidses op af Skibsrummet paa Dækket, hvorfra det deri værende Salt styrtes

ned i Slæderne for at kiøres til Christiania. Lader man nu Øiet glide fra Syden hen mod Vesten, da skyder Ladegaardsøen sig her ud i Fiorden, afvejlende prydet med Huse og Graner, alt paa ujævn Klippegrund. Til Høire mod Nord-Nordvest hæver sig den høie Bogstad-Aas, og, vender man sig halv tilbage mod Nordost, da seer man Grefsen-Aasen, hvor en Bue af Graner hvælver sig sort over Biergets afbrændte Side, der ligger bedækket med Sne. Denne Vei fører til Drammen, der ligger 4 norske Miil fra Christiania. Jeg gik nu i Dag kun $\frac{1}{2}$ Miil paa denne Vei, der, foruden ved de anførte Udsigter, er afvejlende ved de idelige op- og nedgaaende Høider, de utallige Lyststeder eller Løkker ved samme og adskillige Bække, der skiære sig giennem Bakker, med overhængende Graner. Naar man er gaaet et lidet Stykke forbi den smale Tange, der forbinder Ladegaardsøen med det faste Land, kommer man, med Søen til venstre og granbevoxne Fielde til høire, til Vækker-Øe. Seer man her ud ad Fiorden til, imod Øster, da har man lige for sig en lille Øe, hvis Grund er en Klippe, der reiser sig steil op af Vandet, med Træer og Huse; det udgaaende Land til høire og Kysten af Ladegaardsøen, der, tæt bevoxet med Graner, gaaer lodret ned i Søen, til venstre, begrændse Udsigten i Breden; i Baggrunden hæver sig Næsoddens høie Biergrad og det yderste af Egeberg. Det Hele gjør en ualmindelig herlig Virkning. Men enhver Beskrivelse og især som den i en Hast, og af mig kan gives, er død. Lad den nu staae der og være et lille Bidrag til mine Fortællinger om Omgivelserne her ved Byen.

Og nu, God Nat!

Fredagen d. 23de Febr. 16. Fragment. Christianias Marked. Den 6te, 7de og 8de Februar holdtes her det aarlige store Marked. Jeg gik da ogsaa Markedsgang, som det her hedder, og maa nu fortælle lidt af hvad jeg bemærkede; kun var det Skade, at jeg af Mangel paa Tid ei kunde komme der mere end 2 Gange, og det ganske kort. Det er virkelig værd at see, især for en Fremmed. Paa Torvet, hvis sydøstlige Side sluttet af Kirken, opreistes Dagen forhen 2 Rader Træhuse til Boutiquer; næste Morgen var alt i fuld Stand, og Varerne

opstillede og ophængte i den meest indbydende Orden. I den brede Gade mellem Boutiquerne vrimler der nu af Mennesker, enten gaaende eller langsomt kjørende saavel i Spidsslæder som i Slædevogne, det er, Carether satte paa Slædemeder (et almindeligt Kjøretøi her om Vinteren). Hist betragter man det pynkelige Sølvtoi, her en Boutique, hvis Vægge alene ere beklædte med Guldringe; et andet Sted kjøber man noget Sikkertøi, eller ryster med Hovedet over den høie Priis paa en Ulve- eller Biørneskinds-Pelts. Et andet Sted kan En ikke faae en Hat, der passer ganske til hans Hoved, og atter et andet Sted seer man Bønderpigerne fornøiede over de røde Silkebaand, de have kjøbt. Saalænge ingen kommer til Boutiquernes Disk, spadsere Eierne og Eierinderne med hurtige Skridt frem og tilbage, ynkeligen sammenkrybende i deres Peltse, for at udholde den bittre Kulde; men saasart en Forbigaaende mindre flygtig synes at henvende sin Opmærksomhed paa en eller anden Gienstand, — da er Kulden glømt, og man er lutter Agtsomhed og Høflighed. Ved Enderne af Boutique-Raderne holde de saakaldte Hestehandlere; her seer man ret vakkre Heste, udmærket skønne Spidsslæder og Bredslæder, — tildeels Bønders Arbeide, med smagfulde Farver og Forgyltning, med eller uden Biørneskinds-Dækker. Seletøier i samme Maneer, altsammen vakkert. Forlader man nu Gaden mellem Boutiquerne, hvor den egentlige beau monde er i Bevægelse, og gaaer bag ved den nordlige Rad Boutiquer, da forandrer Scenen sig aldeles. Store Røgskyer slaae her ud af de lave Boutiquer, — det er der, man beværter Bønderne med Punsch. Medens Bacchus saaledes betiener sig af smaa Glas, har Lykkens Guddom opslaaet sin Trone paa en Tønde i nogle Skridts Afstand fra hiin, og af slige Troner sees en meget stor Mængde, med forskiellig Indretning; man tager nemlig en Tønde, vender Bunden i Veiret og sætter ovenpaa samme enten et Bord til at spille Kegler paa, eller et Tærningbrædt, eller især det saakaldte Rosa; — dette bestaaer i et rundt concavt Bordblad, omgivet med en opstaaende Kant; i Midten er en Fordybning, hvor en Rose er malet, og ellers ere der rundt om denne mange andre Fordybninger; de Spillende tage en Elphenbeens Kugle i Haan-

den, drive den mod den opstaaende Kants indvendige Side, hvor den da løber rundt og endelig bliver liggende i en af Fordybningerne, der ere betegnede med Tal; den, hvis Kugle falder i Rosa, har vundet. Denne Deel af Markedet fandt jeg nu meest interessant, ikke for de opregnede ubetydelige Tings Skyld, men fordi man her seer Bønder fra langt fraliggende norske Egne. Ikke blot fra de nærliggende Egne, men fra Østerdalen, Guldbrandsdalen, selv fra Egnen ved Røraas, komme Bønderne herind, — alle forskiellige i Characteren af Ansigt, Figur, Bevægelser, Sprog og Dragt. Skade, at jeg, de faa Øieblikke, jeg havde at tilbringe her, ei havde en i Alt dette Kyndig med, der kunde nævne mig hver Egns Bønder for sig; — de mange Arter af Forskielligheder fortiente ordentlig at studeres. Adskillige Bønder vare klædte i Skind, og uagtet de ved disses Loddenhed lignede opreistgaaende Ulve og Biørne, saae de virkelig meget maneerlige ud. Endeel af dem gik om med store Knipper af Ryper og hvide Harer, som jeg nu her saae førstegang; andre havde Huder at sælge; atter andre hele Slæder fulde af meget skjønt forarbejdede Trækar, o. s. v. Om Aftenen oplyses Boutiquerne af mange brillante Lygter, og da gaae Christianias Indvaanere især Markedsgang. Alle Forretninger hvile i de Dage; Folk fra Landet, der have noget at afgjøre i Byen, komme herind som til en Termin, og om Aftenen, da jeg just var paa Comoedie, kunde jeg aldeles intet høre af den deilige Haydnske Symphonie for de idelig gientagne Glædes-Udraab: „Ih! see god Aften!“ „Ei ei! er Du ogsaa kommen ind!“ „Det glæder mig at have den Ære“, o. s. v. Den fjerde Dag bryde Alle op; Man spørger hinanden, om Man har gaaet Markedsgang; — og det er ikke rigtigt, naar man i de Dage ei har spiist mange Honningkager.

Søndagen den 25de Febr. 17. Fragment. Politiske Noticer. 1. Endnu seer det meget langvarigt ud med Opgjørelsen af Danmarks og Norges Giæld til hinanden, og dette vil være en vanskelig Sag for den nye norske Bank i sin Tid. Expeditionssecretær J. H. Vogt har ikke længer hermed at bestille; en Berg (jeg troer Justitssecretær) er kommen i hans Sted, og maaskee alt paa Veien til Danmark. Om Sagen drives med

nogen Virksomhed, tænker jeg er mere bekiendt der, end, i det mindste mig, her.

2. En Søeficeer ved Navn Rothe, med 2 andre ere ankomne hertil, for at fordre nogle Krigsbrigger udleverede; her ere 8; af disse blive nok Seagull, Alart og endnu een norsk Eiendom; hvad de andre 5 angaaer, da er endnu intet afgjort; man troer, at to blive udleverede. Hvorfor? spørge Endeel. Norge er jo blevet forbundet med Sverrig efter Kieler-Tractaten, og har aldrig erkjendt denne, men kun Conventionen i Moss. Svaret er, at Prinds Christian, som Konge i Norge, har garanteret den danske Regiering Ret til disse, og paa denne Grund mener man, at Udleveringen skeer. Forresten siger man, at det er her kun om Æren at giøre, Skibene skulle være saa maadelige, at Omkostningerne med at sende Folk herop og føre dem til Danmark langt ville overstige deres Værdie.

3. Som et mærkeligt Udfald af en blot personlig Feide fortjener at anføres hvad der nyelig er skeet i Stockholm: En Baron, Ludvig Johansen Boye, og Overdirecteur Grevesmøhlen havde behandlet hinanden ilde i Stridsskrivter, efter Sigende yderlig grove, men uden noget Angreb paa Regieringens Majestæt. Hvad de svenske Love bestemme i saadanne Tilfælde veed jeg ikke, men begge Personer blive efter den svenske Hofrets Requisition arresterede, og — ved en Hændelse — maatte de sidde flere Timer sammen i eet Værelse i Fængselet, da just ingen flere vare ledige. Dommen er falden, hvorefter den ene skal landsforvises, den anden holdes i Fængsel en Tidlang. I alle Tilfælde er det en besynderlig Maade, hvorpaa man vil forbyde Folk at skiælde hinanden ud. En lang Harangue af Carl 13 (af 20de Decbr. 1815) i denne Anledning om Trykkefriheds Misbrug har været at læse i vore Tidender, — jeg troer ogsaa i danske.

4. Med Postgangen til Danmark er en maadelig Indretning; Norge har ei sin egen, og om Udfaldet af den norske Regierings og Stortingets Indstillinger derom er endnu intet afgjort. Det lader, som man frygtede for en egen Postgang for Norge. Nu er Postens Gang ujævn, snart 8, snart 10 Dage. Postvæsenet i

Sverrig skal være meget uafhængigt af alle andre Indretninger og staaer under en Mand, der ei roses for Accuratesse; hans Navn har jeg glemt. Danske Aviser o. s. v. maa nu gaae med Brevposten, og betales som Breve; Portoer er meget stor; i hele Norge holdes kun 14—16 Exemplarer af danske Blade. Litteraturtidenden haves, men endnu har jeg ei overkommet samme. Statstidenden for Januar har jeg faaet at laane i et Exemplar, der, ved Udlaan, næsten ei kunde hænge sammen.

5. Statholderen v. Essen (— eller som man her siger: Excellencen) siges meget begierlig at efterspore, hvilke Personer der ere Forfattere til anonyme Skrifter; dette gjør et Skaar i den Yndest, han ellers almindelig har erhvervet sig.

6. Med Trykkefriheden gaaer det som sædvanlig, den bruges og misbruges. Vist nok er det, at den lægger Tømme paa mangent Menneske, der ellers vilde tillade sig meget; thi stjæler en Frøken et Par Handsker i en Boutik, saa spørges strax i Aviserne (— Intelligentsseddelen indeholder 2 Gange ugentlig hele Rækker af saadanne Indrykkelser —), hvad Middel man sikkrest skal bruge mod langfingrede Frøkener; — pryglers en Vicecommandant en i sine daglige Klæder ham forbigaaende Soldat, der ei passer paa at hilse ham tilbørlig, — da anmeldes, hvilken Heltegierning han har udøvet paa Byens Gader; — har En maattet betale en Kiøbmand 50 Rigsbankdaler for 8 Dages Pakhuus-Leie for et Par Tønder Sild, — saa indstilles det til Medborgeres Skiønnende, om det er christeligt at betiene sig saaledes af en Andens Forlegenhed; — vil en anden ikke opfylde en indgaaet Accord om at betale 8 Rigsdaler dansk Courant for Afskrivningen af et Ark chirurgiske Forelæsninger, saa udbeder man sig Elfterretning om, hvorledes man skal komme til sine Penge; — har en Biskop — om det nu ogsaa er 6—8 Aar siden, — taget Penge for Indgangs-Billetter ved en nye Kirkes Indvielse paa Landet, og skiændt paa Almuen, fordi de offrede saa slet, — og yttret paa Prædikestolen, at det var godt, han ei trængte til dem, — saa udbeder man sig Oplysning om, hvor hine Penge ere blevne af, og om Christus tog Penge for at forkynde Ordet; — er en Student i et personligt Angreb paa sin

Overmand kommet til at nævne, at en Student ei kan saa lige-gyldig lade sin Ære antaste, som om det var en Skomagersvend, der var angrebet, — da fremtræder en kiæk Forsvarer for de hæderlige Skomagersvende og overøser Studenten med Skiældsord; men i næste Avis opmarschere Skomagersvendene selv for at frabede sig slige Forsvarere og forbeholde sig in corpore at styrte over Studenten med deres Oldgesell i Spidsen, og da ud-slynges Skiældsord som brændende Beegkugler. — — Har et, i en utrolig Grad, Afskum, bragt een eller anden Pige eller heel Familie i Graven, — forført sin Søster, o. s. v., da leveres, — i en Charade — en tro Skildring af ham, hans Navn indklædes i en Gaade, som enhver kan løse, — og skulde alt dette slaae feil, da nævnes ogsaa de 3 døvstumme Børn, der endnu ere levende Vidner om den sidst nævnte Forbindelse, — og nu tager ingen i hele Landet feil af Manden, der visselig maa blive underlig tilmode ved at see sit Billede fremstillet for ham selv og Publicum i en græsselig Colos, der dog blot skal have den sande Størrelse. Men af denne Art er kun faa Indrykkelser; — denne er nu det eneste i sit Slags, — og hvor skulde man ogsaa faae Gienstande fra, hvis Portrait skulde ligne dette? — — De fleste ere af comisk Natur. Hertil kommer nu ogsaa, at mange ville agere Politici og fremkomme med Planer og Projecter; hvor halsbrækkende vilde disse ikke være, dersom Forfatterne deraf, som paa Planeten Nazar, havde Strikker om Halsene? Men nu binder intel dem, mindst sund Sands; stolende paa Ordet Skrivefrihed, skrive de væk, og hvor morsomt — eller ærgerligt — kan det ikke være at see ganske tydeligen, hvorledes de ogsaa ansee sig fritagne for Beviser, for Orden, for Sammenhæng mellem For- og Eftersætning, — ja for al Tanke. Dertil kommer, at Sætteren ikke anseer sig berettiget til at indskrænke Forfatterens Frihed i at sætte Punctum for Comma, eller udelade alle slige Læsetvangs-Midler. De behørige Consonanter og Vocaler, der kunde have hjulpet til — om ei at forstaae Meningen af det Hele, saa dog hvert Ord for sig, — tør han heller ikke sætte til. Mange af slige Stykker maatte erklæres for Mesterstykker, dersom Grunden til deres Form havde ligget i Plan og

Forsæt hos Forfatteren; thi jeg saac forleden et Stykke til at gjøre Norge lykkeligt og sætte *alle* Ting i Landet i god Stand, — paa 2 à 3 Columner i Folio, der hele Veien igiennem var Mage til hiint Mesterstykke i Baggensens Digtervandringer: „Paa utallige destillerte Æggesopgeners udtrykkelige Begiæring o. s. v.“ Dog dette er kun Tingen fra dens ene Side, — men dens meest paa-faldende Side; thi de gode Forslag ere — som de vanskeligste — naturligviis færre og iværksættes vel snarere i Stilhed for at Frugterne kunne tale for dem end forkyndes forud for at vække Hindringer og overdrevne Forventninger.

7. Om Trykkefrihedens gode Virkninger, om Litteraturen og et Par Trykkefriheds-Actioner skal jeg maaskee siden tale.

8. Hvorledes det norske Flag skal være, har ogsaa været Gienstand for Debatter paa Prent. Nogle ville, at det skal være et Unionsflag, andre et nationalt. Man anfører Grunde af Fornuften og af Historien. Saaledes vilde En i Nationalbladets 2det Hefte, Nr. 21 ff., at det skulde være blaat med et gult Kors i; thi saaledes — havde vist det gamle norske Flag været; Ramus og Schiønning sige nemlig, at Hof-Couleuren var guul og blaa. Forfatteren bestyrker sin Mening ved at tale om Olaf den hellige, der „ifølge den uforlignelige Sturlesen“ i Slaget ved Stiklestad bar et *gyldent* (guult) *Kors* i sit Skiold og formodentlig ogsaa i sit Mærke (Banner, Fennik, Fane, Flag) — og om denne Fane taler han nu en heel Deel, der intet beviser til Sagen. Derpaa siger han: „Hvad er nu rimeligere end at begge Rigerne have beholdt deres Helts og Helgens *gule Kors* i deres Banner, o. s. v.“ De svenske beholdt dette St. Olafs Kors; efter dette bemærker Forfatteren, at St. Olafs Kors vel var malet paa et hvidt Skiold, men at det ei var „forunderligt at man satte Nordens gule Kors paa den Grund, hvorpaa det bedst kunde tage sig ud og glimre, og som tillige var Havets og Himmels Farve.“ Derpaa fortælles, at de ældste Norskes Yndlingscouleur var blaa, — Harald Haarderaade havde en blaa Kiole paa, da han faldt i Slaget ved Young i England. „Altsaa — ender Forfatteren, — har Sverrigs nærværende Flag rimeligviis været det gamle norske Flag.“ — — Saavidt jeg veed, er Sagen ei afgjort endnu, og

her er altsaa Anledning til at skrive en lærd Afhandling om det gamle norske Flag. Men i samme Blad, umiddelbart efter dette excerperde Stykke, har en Anden yttret sig, og Stykket forekommer mig ei upassende at afskrive, det vil sikkert interessere Endeei af Eder, Forfatteren veed jeg ei endnu.

„Blaat og Guult.

Iris! hvad kan med din Glands sig maale?
 Hvad kan dine Farver overgaae?
 Skjønnest' Virkning dog af brudte Straale
 Var og er det Gule og det Blaa.

Men om Guult og Blaat det ogsaa bliver
 Derom lyder Spaadomsstemmen huult —
 Politikens Haand sit Votum skriver
 Med — en Blaapen dypet udi Guult.

Blaa er svunden Friheds Dødningslue;
 Blaa er Stiernehvælvings Azur;
 Blaa var vistnok Pindsefestens Due;
 Blaa er vor Selvstændigheds Mondur.

Blaa blir' Huden, som Neroner garve;
 Blaat er Folkets Øie — blaat dets Held.
 Blaa er Norske Flagets Hovedfarve;
 Blaat man burde male Dovrefield!

Gule ere Solens — Maanens Skiver;
 Guult er Mexicanske Guddoms Støv;
 Guult det Hiul, som Statsmaskiner driver;
 Guult i Tvangens Høst er Friheds Løv.

Blodcouleur bar fordum alle Grader
 I en vis nu opløst Heltehær:
 Nu man bløder ei paa Retirader,
 Ei paa Fæstninger, som solgte er!

Frygt ei, Norge! mere for at sulte —
 For couleuret Føde diervt Du streed:
 Hæv Dit Blik til Fieldets gule Mulle,
 Skue med Stolthed paa Dit Blaabær ned! —

Sorte bruges nu Liigkistens Fjele —
 Kiære Landsmænd, mal dem lyseblaa!
 Følg i lysblaa Sko med gule Hæle —
 Tag blaat Flor — guul Sørgekappe paa.

Skionne! værer efterdags meer kræsen
 Udi Valg af Skionpleifarvens Gout:
 Bær den guul paa Kinden — blaa paa Næsen —
 Vælg kun Blaamænd for Jert Rendevous!

I, som tolke Bibelens Bogstaver,
 Hidindtil I Mørkets Farve bar —
 Bær nu paillegule Pibekraver!
 Og ifør' Jer perleblaa Samar!

Aandens Mand, som Kirkens Tinding krandsr,
 Føi til Bededagens Litanie:
 „Miskundshimmel! giv os blaa Finantser —
 Gule Lovbud — derom bede vi!“

„Gid at nedrig Smigers gule Kiærner
 Vi til blaamalt Storhed offre maa —
 Paa det vi som lysegule Stierner
 Funkle kan paa Naadens Himmelblaa!“

18. Fragment. Mere om de offentlige Forlystelser. E. Kanefarter. Ikke siælden seer man i godt Veir en heel Række af Kaner fare igiennem Gaderne: Da er der gjerne Selskab et eller andet Sted, og Touren gaær ud til en Løkke, hvor man opholder sig noget. Men siden Anchers (Berndt) Død skulle disse Fornøielsestoure være gangne temmelig af Brug, især de med Fakler. Kun om Aftenen d. 26de Jan. (Kronprindsens Fødselsdag) kaldtes jeg fra min Lampe hen til Vinduet ved nogle Valdhorn-Toner og en stærk Oplysning paa Gaden, og saae da en Række Slæder, hvis Styrere svingede Fakler i Luften, medens nogle blæsende Instrumenter lode sig heelt maadeligt høre fra nogle af Slæderne.

F. Baller. Der ere i Byen adskillige Balselskaber, men ingen offentlige Baller. Om disses Indretning kan jeg altsaa intet sige. Om den berømte Maskerade paa Moss d. 3die Jan. troer jeg at have talt i mit forrige Circulærbrev.

Tirsdag den 27de Febr. 19. Fragment. Mere om de offentlige Forlystelser. G. Liniedands. Paran og Winther med Selskab ere komne herop fra Kiøbenhavn og have bygget et Træskuur paa Revieret mellem Byen og Fæstningen, hvor de give Liniedands og Pantomimer. De skulle have meget Tilløb.

20. Fragment. Udvidelse af Byen. For nogle Aar siden vidste Indbyggerne ei af at bortleie Værelser til Enkelte, — neppe til Familier. Universitetets Anlæg og Storthingets Ophold her i Byen have gjort Forandring heri. Men nu har man ei Locale nok. Christianias Folkemængde tiltager betydeligen, men Forstæderne paa alle Kanter hindre den fra mod Landsiden at kunne udvides. Byens Magistrat har derfor gjort Forestilling om, at den lavere Deel af Fæstningen Aggershuus maatte sløifes. Dette er bevilget. Derved faaer Byen Grund til et stort Anlæg, og dens Skønhed vil vinde meget ved den derved erhvervede Udsigt fra Gaderne nedad Fiorden. Det er vist nok, at denne Deel af Fæstningen ei vilde kunne gavne meget i militært Henseende; ligesom ei heller den øvre og høie Deel af Fæstningen vel nu nytter til andet end Magaziner, Gjemmesteder for adskillige vigtige Ting, o. s. v. thi fra Egeberget og alle mindre om Byen liggende Højder maa man kunne beskyde dens indvendige Deel. Jeg tænker, at man til Foraaret vil begynde med Byens Udvidelse. Men her er, efter Bygningerne fra senere Tid at dømme, ingen ordentlig Bygmester, der forstaaer at indrette Husene med Smag eller blot med Beqvemhed.

21. Fragment. Selskaber. Foruden Selskabet for Norges Vel, og Sogneselskaber, der nu længe have ligget i en Slags Dvale, ere her 4 Klubber, om hvilke jeg intet veed at sige, end at man gierne spiller Gnav der og bortspiller meget betydelige Pengesummer; — som overhovedet Spil (— ikke musicalskt —) siældn skal tillade Mændene at tilbringe en Aften hiemme, undtagen de have Selskab — og altsaa ogsaa kunne faae Kortene fat. Hazardspil maa være bedst skikkede til at skille Tiden af med Livet.

Onsdag d. 28de Febr. 22. Fragment. Studenterne.

Om disses Antal har jeg nok talt lidet i mit Brev af 10de Januar. Endnu veed jeg ei at kunne opgive dette bestemt.

Naar Universitetets periodiske Blad udkommer, vil man vel faae alle saadanne Ting ordentligen at vide. I Januar (16de—20de omtrent) toge 19 Jurister og 8 Medicinere Præliminair-Examen, 3 af dem maa tage Examen om igien i Logiken. Prof.

Theol. S. B. Hersleb har læst et lille Udtog af denne Videnskab for dem, men han finder det vanskeligt at faae noget ordentligt Svar af de Fleste. Jeg skulde have examineret denne Gang, men undslog mig paa Grund af min Sygdom. Det lader, som Tonen er ret brav blandt de Studerende; enkelte urolige Hoveder maa der naturligviis gives; men det hedder, at den dovne eller uvidende Student ei godt fordrages af de øvrige. Jeg mærker aldrig nogen Uorden før eller efter mine Forelæsningstimer; Pennene ere i en jævn Bevægelse, — og Lysene fra den foregaaende Aften staae ubrækkede paa Bordene den næste Dag, — hvad næsten aldrig var Tilfældet i Kiøbenhavn i de Auditoria, hvor Russerne have deres Færd. Ogsaa de smukke sorte Borde i Form af Pulte, og de dertil hørende Træ-Tabouretter, staae ubeskaarne og med det fuldstændige Antal Been paa Gulvet. Jeg troer ogsaa, at Universitetets Bibliothek er temmelig flittigen benyttet. Dette er omtrent alt hvad jeg veed i denne Henseende.

23. Fragment. Selskabelighed. Til hvad jeg herom i forrige Brev har fortalt, veed jeg intet at tilføie; — thi det var kun i Julen, at jeg kom et Par Gange i de der nævnte almindelige Selskaber. Som i Siøllands Smaastæder er nogle Minuters Samtale (naar det øvrige Selskab har deelt sig i Kaffe- og Tobakskredsen) mellem et Par unge Mennesker af begge Kiøn Grund nok til Rygtet om en Forlovelse; ved Ballerne skal det samme giælde. Om dette ellers er Hovedgrunden til Selskabernes adskilte Udseende kan jeg ikke sige. Til dette bidrager vel ogsaa at begge Selskabets Halvdele dreie sig i Samtalerne gierne om saa forskiellige Ting, at der kun ere faa Gienstande, hvorom de kunde med Interesse ytre sig giensidigen; Skuespillene ere, om ei de eneste, dog de vigtigste af disse faae Gienstande. Hvad om nu ogsaa de manglede? — Dog Følgerne vilde vel ei blive betydelige, saalænge man har de virkelig nyttige Ting: Kort, Gnav og Lotterie. Et Par af Stiftamtmand Falbes smukke Dandse, spillede paa en Violin, forene da vel ogsaa stundum Selskabet paa en behagelig Maade.

24. Fragment. Tømmeroplag. De mange Saugbrug i Omegnen om Christiania have førend Vinteren samlet betydelige

Forraad; Vandfaldenes Styrke tillader ogsaa, at Virksomheden fortsættes om Vinteren, og daglig stige de mange og store Stabler af Planker og Bræder (Bord), der reise sig ved Elvens Bredder. Om Vinteren skulle nu disse føres til Christiania, og Færsele af disse Bordkiørere (Bønder fra Eggen) er utrolig stor. Slæderne ere svært læssede, dog bruges kun een Hest for hver; en Bonde kiører som oftest 3—5 Slæder, da nemlig Hestene ere saa vante til Touren, at de ordentlig følge den forrestes Bevægelser selv paa de vanskeligste Steder i Bakkerne. Mellem Christiania selv, Forstaden Waterland og Gamlebyen (eller Opslo) ligger en meget stor Plads, med Aggerselven ved den vestlige og Biørvigen (Bugten af Christiania-Fiord mellem Byen selv og Egeberg) mod den sydlige Side; her samles alt dette Tømmer i en Mængde, hvorimod Tømmerpladsene i Kiøbenhavn før 1807 ikke var noget. Meget ordentligen opstables Plankerne her, og Modtageren betegner Bordkiørerens Ryg med nogle store Kridtstrøg, der vise, hvormange Bord o. s. v. han har kiørt. Saaledes pyntede seer man nu hele Flokke af Bønder løbe ind til Byen til Eierens Contoir. Cassereren seer dem paa Ryggen, betaler dem for Transporten, og et Slag i Ryggen, eller hvad anden Maade han nu vil bruge til at faae Kridtet af, befrier ham for flere Fordringer af den Bonde. Dagligen sees flere hundrede Slæder saaledes at holde i Forstaden Waterland og længer ud. Ved Vækkerøe, hvor Bogstad-Elv løber ud i Christiania-Fiord, sees en lignende utrolig Mængde Tømmer.

25. Fragment. Handel. Englands — det her saa yndede Englands — nederdrægtige Politik fører det med sig, at Norge skal trykkes; uagtet det Tømmer, der føres til England fra Canada, i Godhed ei skal komme det norske nær, opmuntres dog ved Præmier til Indførselen deraf, medens der paa Indførselen fra Norge er lagt stor Told. Hvad Fisk angaaer — Norges anden Hovedkilde til Velstand — da er der i Vinter faldet en saa utrolig Mængde Sild, at man efter Fortællingerne derom ei har kunnet faae Tønder og Kar nok til at gjemme dem i, men har maattet tiære Søeboderne (Husene hvori man giemmer Vare-

oplag) inden og uden, og fylde disse med Sild. Dette mener man, vil have en lykkelig Indflydelse paa Pengevæsenet.

Torsdagen den 29de Febr. 26. Fragment. Mine Forelæsninger. De 3 første Dage i Ugen læser jeg Kl. 9—10 over en almindelig Indledning til Philosophien; de 3 sidste i samme Time over Logiken. Onsdagen og Løverdagen Kl. 10—11 giennemgaaer jeg Logiken paa en mere populær Maade for de Ustuderede, der til Junii ville tage Præliminær-Examen, for siden at studere enten Lovkyndighed eller Medicin; Antallet af de Studerende forslaaer ei til alle Statens Embeder, derfor har man maattet gjøre denne Indretning. Til den første af disse Forelæsninger have tegnet sig 32, til den anden 37, og til den 3die 20.

27. Fragment. Litteratur. I Rigestidenden Nr. 62 og 63 for 1815 og Nr. 2 for 1816 staaer en Fortegnelse paa hvad Skriver der i Norge ere udkomne i Aaret 1815. Maaskee jeg ved Leilighed engang kan skrive den af. Ganske fuldstændig er den vel kun i Henseende til hvad der er udkommet i Christiania; vanskeligt er det her at faae Kundskab om hvad der udgives i de andre Stæder i Norge. Jeg skal gjøre mig Umage for at supplere den engang, naar jeg er bedre underrettet. Jeg sender nu hermed endeel Smaaskrifter, de vigtigste, der, saavidt jeg veed, ere udkomne her siden Rigernes Adskillelse; disse ere følgende:

1. Stortingets Forhandlinger i 1814 2 Hefter (Mere er endnu ei udkommet; efterhaanden skal Fortsættelse blive sendt).
2. Norges Grundlov af 4 Novbr. 1814 (Med Forandringer efter Rigets Forening med Sverrig. Den tidligere af 17 Mai samme Aar haves eftertrykt af Bonnier i Kbhavn).
3. Et Blik paa Musikens Tilstand i Norge af Roverud 1815. (Har aldeles ikke overdrevet sin Daddel).
4. Om Saugbrug af Statsraad Rosencrantz.
5. Nordens Forening af J. Storm Munch.
6. Felttoget i Norge 1814. (Skal være af en Lieutenant Ramm, hvis jeg ellers har hørt Navnet rigtigt).
7. Bemærkninger derover af Stabell.

8. Cancellieraad Morgenstiernes Skrivt om den bedste Procesmaade ved Høiesteret. (Roest af Etatsraad Ørsted).
9. Bemærkninger angaaende hvilken Procesmaade, der skriftlig eller mundtlig er bedst skikket til at sikkre Borgersamfundet for vilkaarlig Behandling. (Skal være af Amtmand Falsen i Bergen).
10. Spøg og Alvor i Anledning af dette Skrivt — (af Cancellieraad Morgenstjerne. Efter at dette Skrivt kom ud, siger man, at Falsen ei vil vedgaae at have skrevet Nr. 9).
11. De acidi nitrici usu medico, Dissertatio autore Fr. Holst.

Nogle fler skal jeg siden tilføie. Holst medbringer nu disse til Danmark, til Circulation mellem Eder, mine Venner! Et Par Nytaarsgaver for 1815 af Stud. Juris Schwach skulle maaskee en anden Gang komme, og hvad der ellers kunde være af nogen Interesse. Dog i disse Nytaarsgaver er ei Meget vakkert, — og paa de elendige Skriverter om Pengevæsenet o. s. v. er det ei værdt at spille Penge og Tid.

28. Fragment. Presto Finale. „Hvorledes?“ — seer jeg et Smiil af en eller anden Veninde sige, — „hvorledes? kommer endelig Enden paa dette langagtige Brev, og — kommer den allerede? Der fortæller han os om Storthingsmænd, Disputatser, Kanefarter, Heste, Forelæsninger, Handel, Bierge, Skandskriverter, Rigsbanksedler, Studenter, store Vandfald — og fremfor Alt om sit eget lille Jeg; — og glemmer over alt dette det Vigtigste! Altsammen af bare Stundesløshed!“ Men jeg maa her bemærke, at hvad der er udeladt, er ei derfor glemt; jeg faaer altsaa levere et — lad mig i Anledning af Dagen kalde det — Skud-Fragment; — men dertil maa jeg have et nyt reent Ark Papir.

29de eller Skud-Fragment! Det smukke Kiøn. Men — herom veed jeg jo intet at sige her fra Byen. Aldrig kommer jeg til Vinduet, hvorfra man kunde see Damerne spadsere paa Gaden; aldrig mødte jeg nogen paa mine eensomme Spadsertoure; aldrig komme de paa mine Forelæsninger over Philosophien; aldrig har jeg Selskab, hvor jeg kunde musicere for dem; aldrig kommer jeg i Selskab, hvor de dog maatte være at træffe.

Dog — det sidste var næsten en Usandhed; thi for nogle Uger siden var jeg i et Selskab et Par Timer, hvor der var et temmelig stort Bal. Her var vel 30 unge Damer, men enten beskæftigede med Dandsen eller — imellem dennes Afdelinger — med hinanden. Dog viiste man mig „Christianias smukkeste Pige“ i et ungt Fruentimmer, der lod til at være et lille Hoved mindre end man vil erindre at jeg er. Den eneste Bemærkning, jeg har gjort, — er at det norske Sprog ei klinger behageligt i et Fruentimmers Mund, uden hun i nogen Tid har opholdt sig i Danmark; — og at et smukt Tale-Organ er meget siældent.

30. Fragment. Den virkelige Slutning. Saaledes maa dette være nok fra mig for denne Gang! — Hvormeget jeg trænger til Overbærelse især for den maadelige Stil, som mit Hastværk ei tillod at blive bedre, finder jeg især ved at giennemblade det før Skrevne. Giennemlæse det faaer jeg ei Tid til; i Morgen tidlig reiser Holst, der bringer dette Brev til Danmark; det er nogle Dage snarere, end jeg havde ventet. — — — —

Eders bestandige

Dahl.

Nogle Optegnelser af Kontreadmiral Johan Gerhard Arff

med supplerende Meddelelser om hans Levned af **E. Marquard.**

Den 7. Februar 1769 indgav daværende Kommandørkaptejn *Johan Gerhard Arff* en Ansøgning til Kongen om Forfremmelse til Kommandør i Søetaten. Anledningen hertil var Kommandørkaptejn Wolfgang Kaas' Forfremmelse til Kommandør. Arff havde indtil da haft Anciennitet foran Kaas, og han saa derfor heri en Tilsidesættelse, der berørte ham saa meget mere pinligt, som han altid havde opfyldt sine Pligter til sine Foresattes Tilfredshed og desuden var en af de Officerer, der for Uddannelsens Skyld havde færdedes mest i fremmede Lande og udenlandsk Tjeneste. Med hans Ansøgning fulgte nedenstaaende Optegnelser om hans Tjeneste til Søs.

Udtog af de Campagner Commandeur Capitain Arff haver aflagt udj Deres Kongelige Mayestæts Søs Tjeneste, som og udj Engelsk og Fransk Søs Tjeneste.

Som Cadett:

1738 paa Fregatten Raee, der commandertes af Capitain Lieutenant nu værende Hans Excellence Wice Admiral Rømling udj Øster Søn.

1739 idem.

1740 paa Fregatten Raee udj Øster Søn og førdes af sahl. Hr. Comdr: Capit. Holst dend Tiid Capit. Leutnant.

1741 paa Fregatten Søs Ridderen, førendes af sahl. Hr. Capit. Klog, krydsende under Island, forliiste Masterne og maatte gaae til Norge, derfra til Kiøbenhafn, hvor jeg samme Aar

1741 maatte overtræde paa Orlog Skibet Prinsesse Charlotte Amalia, som førdes af sahl. Hr. Schoutbynacht Suhm, der commanderte Escadren, som bestoed af 3de Orlog Skiibe og 3de Fregatter, destineret til Iisland.

Second Leutnant:

1742 med Fregatten Raee, som førdes af sahl. Hr. Commandeur B. Fontenay, var udj Nord Søn og ved Dvale Grundenes Opmaalning, hvortil jeg blev brugt under sahl. Capit. Leutnant Wests Direction.

1743 paa Orlog Skibet Prinsesse Sophie Hødevig, som førdes af sahl. Hr. Commandeur Mühlenfort under Commando af Hands Excellence Hr. General Admiral Leutnant Greve af Danneskiold Samsøe.

1744 effter Kongelig Ordre rejste til England og der blev placeret paa Orlog Skibet Duke af 90 Canoner, hvor Wice Amiral Stuart

hafde sit Flaeg, var 16 engelske og 8te hollandske Orlog Skibe combineret paa 1 Krysstogt udj 11 Uger, under Commando af Admiral Balchen udj Victoria, som udj opgaaende af Canalen forliiste om Natten d. 14de Sbr. samme Reisse.

1745 gick med eet Ammunitions Skib til Middellandske Søen og ved Andkomsten til Hoved Flaaden blev placeret paa Orlog Skibet Berwick af 70 Canoner, som førdes af Capitain Jasper, var stedsse udj Flaade under Vice Admiral Rowleys Commando.

1746 blev forfløttet paa Orlog Skibet Darthmouth 50 Canoner, førendes af Capitain James Hamilton under Vice Amiral Medleys Commando udj Middellandske Søen.

1747 effter Kongelig Ordre retournerede og andkom til Kiøbenhafn udj Juny.

Premier Leutnant:

1748 paa Fregatten Christansborg, som var paa Besejgling med 3de andre Fregatter udj Nord Søen, under Commando af Hands Excellence Hoy Velbaarne Hr. Admiral Greve af Laurvig, dend Tiid Comdr. Effter at Campagnen var til Ende bragt, fick ordre at commandere.

1748 dend armerede Baad Windhunden for at krysse udj Sundet.

1749 paa Orlogskibet Oldenborg, da Høyst Sahlig Kong Friderich den 5te gick til Norge.

1750 paa Kiøbenhafns Vagt Skib.

1751 paa Orlog Skibet Nellebladet til Ostindien, som førdes af sahl. Hr. Comdr. Capitain Richardt.

1752 idem udj Oost Indien.

1753 gick Sejl fra Oost Indien udj Nellebladet, og ved Capitain Sivers Dødsfald blev forfløttet som Næst Commanderende paa Fregatten Bornholm, der førdes af Pr. Leutnant A. N. de Fontenay, nu Comdr. Capit.

1754 andkom lockeligen til Kiøbenhafn med Fregatten Bornholm.

Capitain Leutnant;

1755 uden Employ.

1756 paa Fregatten Møen under Commando af Comdr. Capitain Steffensen, dend Tiid Capitain, mens effter Kongelig Ordre maatte derfra afgaae og reise til Franckerig.

1756, d. 1ste September blev fra Brest placeret som Leutnant paa Orlog Skibet Le Tonnant paa 80 Canoner, der førdes af Cheff d'Escadre Prince de Listenois under Marechall de Conflans Commando.

1757 paa Orlog Skibet Le Tonnant udj Escadre af 5 Skibe og 3 Fregatter til West Indien, hvor vi erobrede det engelske Orlog Skib Warwick paa 50 Canoner, og gick med Escadren til Louisbourg, hvor

Wice Amiral Bois de la Motte andkom med en Escadre fra Rochefort og 4 Skibe fra Toulon, i alt 16 Skibe af Linie og 4 Fregatter, med dend Force afværgede de Engelskes Entreprise paa Louisbourg.

1758 paa Orlog Skibet Le Courageux paa 74 Canoner, som førdes af Marquis Cousage de la Rochefoucault destineret til Westindien.

Capitain:

1759 paa Orlog Skibet Soleil Royal paa 80 Canoner, hvor Marchall de Conflans førde Wice Admiral Flagget, og hafde 21 Skibe af Linie med 4 Fregatter under sin Commando, og gick Sejl fra Brest d. 14de November, og d. 20de blev udj Indsejglingen til Morbian attaqueret, adspredt og slagen af dend engelske Flode. Dagen effter nøddes at sætte Soleil Royal paa Land under Croisié, hvor Skib og Godtz forliistes, i alt blev 1 Skib tagen, 2de, som udj Batallien gick under uden at kunde rædde Mandskabet, og 3de forliiste og opbrændte.

1760 paa Prammen La Fortunée, som commandertes af Vicomte de Rochechouart; armerede 6 Pramme udj Nantes, og gick udj Escadre til Rochefort.

1761 paa Orlog Skibet Le Brillant paa 64 Canoner, som førdes af Vicomte de Rochechouart; var 7 Skibe og 3 Fregatter under Commando af Cheff d'Escadre le Comte Courbon de Blenac.

1762 paa Orlog Skibet Le Brillant, og gick med forandførde Escadre til Westindien, hafde 3 Batallioner regulaire Tropper for at debarquere paa Ejlandet Martinique, mens kom for sildig, som Ejlandet allerede var af de Engelske erobret. Altsaa debarquerede Tropperne udj St. Domingo, paa een Krysstogt, toeg een Coup hardie Floode med 600 engelske Soldater, destineret til Havana. Der effter transporterede spanske Troupere til Ejlandet Cuba.

1763 ved Freedens Slutning effter Kongelig Ordre retournerede og andkom til Kiøbenhavn d. 4de April samme Aar.

1763 commanderte Galleyen Friderichstad paa Besejgling og strax dereffter aller naadigst udnævnt til Comd. Capit.

1768 hafde ordre til Orlog Skibet Mars paa 50 Canoner.

J. G. Arff.

Skøndt disse Optegnelser er ret detaillerede, kunde der dog være Anledning til at gøre nogle Tilføjelser, navnlig for Tiden efter 1769.

Johan Gerhard Arff hørte til en Familje, der har frembragt flere Søofficerer og talt flere ret fremragende Mænd i sin Midte. Hans Farfader var Kommerceraad, Assessor i Højesteret, Direktør ved det ostindiske Kompagni Nicolai Jantzen Arff, der var gift

med Maria Feyga. Af deres Børn var den ældste Grosserer, Vinhandler Johan Gerhard Arff, efter hvem Kontreadmiralen er opkaldt. Den yngste var Nicolai Dominicus Arff, der døde som Kommandør i Søetaten 1758. Som ung Kadet deltog han ombord paa Orlogsskibet „Prins Christian“ under Kommando af Viceadmiral C. C. Gabel i Slaget paa Colbergerheide den 24. April 1715. Han var gift to Gange, første Gang med Georgia Elisabeth Schlösser, der døde 1750, anden Gang med Marie Cathrine Lemvig. Saavel hos Lengnick (Stamtavlen over Familien Arff) som i Genealogisk-heraldisk Samling (Specialia, Borgerlige Slægter, A Nr. 7) er der indløbet nogle Unøjagtigheder med Hensyn til N. D. Arffs Børn. Lengnick angiver, at der i første Ægteskab fødtes ni Børn, i andet Ægteskab to. Geneal.-herald. Saml. derimod har, at det andet Ægteskab var barnløst, men udelader et Par Børn af første Ægteskab, der døde i spæd Alder. I Virkeligheden var der vistnok, som det fremgaar af Lengnicks Kirkebogsuddrag for Holmens Kirke (i Rigsarkivet), ingen Børn af andet Ægteskab, medens der i første Ægteskab fødtes følgende 11 Børn:

1) Else Margrethe, f. 1722, g. 1738 med Kancelliraad, Regimentskvartermester Herman Christopher v. Som. 2) Johan Gerhard, Kontreadmiral, f. 1723. 3) Friderike Sophie, f. 1724, død 1725. 4) Friderike Sophie, f. 1726, død 1727. 5) Christian Ludvig Frederik, f. 1729, Søkadet 1740, død 1747. 6) Lovise¹⁾, f. 1730, død 1750. 7) Maria²⁾, f. 1732, død ugift 1801. 8) Sophie Magdalene, f. 1733, død 1816, g. 1750 m. Kaptejn i Søetaten, senere Viceadmiral Johan Cornelius Krieger. 9) Charlotte Amalia, f. 1734, død 1761, g. 1753 m. Taxateur ved Københavns Toldbod Christian Frederik Løwe. 10) Christian Henrik, f. 1735, død 1777 som Premierløjtnant i Søetaten. 11) Nicolai Conrad, f. 1737, død i Udlandet 1758. Sekondløjtnant i Søetaten.

Johan Gerhard Arff var født 1723, døbt den 5. Juli s. A. i Holmens Kirke. Den 31. December 1732 blev han antaget som Kadet, avancerede den 29. December 1741 til Sekondløjtnant.

¹ og ²) Lengnicks Stamtavle over Familien Arff. Haandekspl. i R. A.

nant i Søetaten. To Aar senere fik han Tilladelse til at gaa i engelsk Tjeneste, hvor han ansattes som Midshipman sammen med Søløjtnanterne Vosbein og Høyer paa Orlogsskibet „Duke“. Om den følgende Tid giver hans egne Optegnelser god Oplysning. Han nævner dog ikke, at han i April Maaned paa egen Haand forlod den engelske Tjeneste og gik til Pisa for at lægge sig efter Konstruktionen af Galejer. Dette Skridt er øjensynlig bleven unaadig optaget; ti i sin næste Skrivelse til Admiralitetet, af 14. Juni 1746, gør han Undskyldning for denne Rejse og meddeler, at han nu atter vil begive sig ombord paa det engelske Skib¹⁾. Den 12. September s. A. kvitterer han for Modtagelsen af Hjemkaldelsesordren; han ankom atter til København i Juni 1747.

Under Opholdet i Udlandet var han bleven forbigaaet ved Avancementet til Premierløjtnant, men dette kom dog ikke til at skade ham, idet han ved sin Udnævnelse til Premierløjtnant den 10. Juni 1747 fik tildelt Anciennitet fra 28. Oktober 1746.

I 1748 var han til at begynde med udkommanderet paa Fregatten „Christiansborg“ under Kaptejn Jesper Hansen Reichardt, og først den 8. August fik han Ordre til at overtage Kommandoen over det i Biografien nævnte Fartøj „Vindhunden“, der var Vagtskib i Sundet.

1750 var han Chef for Vagtskibet paa Københavns Rhed, Fregatten „Christiansø“.

I Aarene 1751 til 1753 var han i Ostindien, først paa Orlogsskibet „Nellebladet“, Kaptejn Jesper Reichardt, derefter paa Hjemveien som Næstkommanderende paa Fregatten „Bornholm“. Rejsen medførte flere Ulæmpen for ham. Af mindre Betydning blev en Klage, der indgaves over ham og Løjtnant Lütken af Ostindisk Kompagni, fordi de havde udskældt og slaaet Styrmanden paa Kompagniets Skib „Frederikshaab“. Admiralitetet svarede nemlig Direktionen, at de to Officerers Optræden ganske vist stred imod Orlogsskik, og at det ogsaa var villig til at give dem en Irettesættelse herfor, men at Styrmanden, der ikke havde efterkommet den ham givne Ordre om at ligge stille under

¹⁾ Registratur over indkomne Sager til Admiralitetet 11/4 og 14/6 1746.

Varpningen med „Bornholm“, med „Frederikshaab“ var kommet paa tværs af Skibet, saa at det kom paa Grund. Ved en Retssag vilde han derfor blive udsat for alvorlige Ubehageligheder. Og paa en senere Skrivelse fra Kompagniet svarede Admiralitetet ved at sende en Skrivelse fra de nævnte Officerer, i hvilken de „gjør en Declaration, Styrmanden for de tilføjede Slag til Satisfaction“. Var man ikke tilfreds dermed, maatte Sagen gaa til Retten. Hvad Kompagniet vilde vælge, var vel nok paa Forhaand givet.

Mere ubehagelige for Arff var de pekuniære Følger af denne Rejse. Han har sikkert alle sine Dage været en daarlig Regnemester i Pengesager. Paa de forskelligste Tidspunkter af sit Liv søger han om Hjælp til at betale sin Gæld. Da han som Løjtnant var i engelsk Tjeneste i Middelhavet, skriver han til Admiralitetet¹⁾, at han har maattet optage Penge og beder om, at de derfor udstedte Veksler maa blive betalte. Og nu paa denne Rejse blev det rent galt. Togtet var i pekuniær Henseende meget uheldigt for Officererne og Betjentene. Medens der ellers kunde tjenes store Summer paa en saadan Rejse, indrømmer Admiralitetet i sin Forestilling til Kongen af 13. August 1754, at alle Officerer og Betjente har haft mere Skade end Fordel af Rejsen, og at en Del af dem virkelig ved den er „sat i vanskelige og tunge Omstændigheder“. Saaledes har Arff og Løjtnant Ackeleye maattet laane Penge i Indien og ved den Lejlighed maattet svare 50 Procent i Bodmeri. Men da man ikke har kunnet forudse de uheldige Forhold, mener Adniralitetet ikke at kunne anbefale Ansøgningen om en Pengegave. Kongen resolverede under 22. August, at man „for Consequence skyld“ ikke kan give Supplikanterne nogen ekstra Dusør, men som Plaster paa Saaret fik han og ni andre Premierløjtnanter Kaptejnløjtnantskarakter. Ganske kort efter ansøgte Arff saa om et Forskud paa 1200 Rd. til Betaling af sin Gæld. Admiralitetet henstiller det ganske til Kongens Afgørelse, om han skal have Laanet tilstaaet, men, hedder det i Forestillingen af 3. Sep-

¹⁾ Registratur over indk. Sager til Admiralitetet ¹²⁾, 1746.

tember 1754, „skulde nu Eders Majestæt allernaadigst accordere hans Begjæring, da maatte dog, siden Capitaine Lieutenant Arff er os bekjendt ved adskillige Leyligheder, og nu ved at lade gjøre hans endelige Afreigning, at være kuns maadelig Huusholder, allernaadigst være anbefalet, at saavel hans til ultimum Septbr. a. c. tilgodehavende Gage, som de allernaadigst ham accorderede 1200 Rdr., ikke skulde employeres uden til Gjelds Afbetaling, at naar en Gjeld til Consul Ployart var afbetalt, det øvrige først og fremmest skulde gaae til at befrie ham fra dend Gjeld han har satt sig i paa dette Togt, og, om noget overskød, til andre hans Creditorer, til hvilken Ende han og ikke selv blev Pengene mægtig, men Divisions Chefen deri maatte for ham være Huusholder, og alting afclarere.“ Han fik Laanet, men kun paa de foreslaaede Betingelser. Det tjener ganske vist til hans Undskyldning, at det under saadanne Forhold var dyrt at leve i Udlandet, men Admiralitetets Erklæring siger ganske usminket, at han var en daarlig Økonom.

Og i den Henseende har han næppe forandret sig. Dette viser sig atter, da han i 1756 fik Tilladelse til at gaa i fransk Tjeneste sammen med Kaptejnløjtnant Gedde, Premierløjtnanterne Collin og Laub samt Sekondløjtnanterne Basballe og Becker. Ligesom de andre fem Officerer fik han bevilget et Aars Gage som Forskud. Endvidere fritoges han for, under sit Ophold i Udlandet, at afdrage paa sin Gæld — hvad han udtrykkelig havde forpligtet sig til — skøndt han da kun havde afdraget 100 Rd. ialt paa ovennævnte 1200 Rd. Desuden fik han, ligesom de andre, tilstaaet dobbelt Gage, saa længe hans Ophold i Udlandet varede. Han fik sit Tilgodehavende udbetalt uden Afkortning. Alle seks Officerer fik hver 100 Rd. Rejsepenge straks efter deres Ankomst til Brest. De beholdt den dobbelte Gage, skøndt de ogsaa blev gagerede af den franske Stat (Arff fik Løjtnants-Rang og -Gage). Da Arff skulde paa sit første Togt til Vestindien med Orlogskibet „Le Tonnant“, fik han som Forskud et halvt Aars Gage og Tillæg. Da han i Slutningen af 1758 ventede at blive udkommanderet paa Orlogskibet „Le Courageux“ til Martinique, fik han atter et Forskud. denne Gang

et helt Aars Gage og Tillæg, næsten 500 Rd. Den 21. December s. A. forøgedes hans Indtægter ved, at han fik Kompagni og avancerede til Kaptein. Ved kongelig Resolution af 24. September 1761 fik han atter bevilget et Aars Gage. Alligevel stiftede han i Løbet af disse Aar i Frankrig en Gæld paa 4000 Livres, som han ikke var istand til at betale. Dette fremgaar af, at Postdirektør Persolle i Brest i 1763 henvendte sig til den franske Gesandt i København og bad ham intervenere. Kongen tilstod ham da under 8. September 1763 et Laan paa 4000 Livres, som han skulde afbetale med 100 Rd. aarlig. Han slap dog ret snart ud af denne Gæld, idet han endnu samme Aar fik eftergivet 250 Rd., og i 1764 Resten af sin Gæld, næsten 1900 Rd. Dermed synes han at være kommet ud over sin Gæld, idet en saadan slet ikke nævnes i 1766, da han fik sin Afregning udbetalt, og heller ikke i 1767, da han for sin tilkommende Hustru indsatte 1000 Rd. i Enkekassen.

Disse Penge har imidlertid ikke været spildt. Arff har sikkert forstaaet at drage Nytte og Lærdom af sit Ophold i Udlandet. Jævnlig hjemsender han Tegninger og Modeller til Fartøjer; saaledes nævnes 1763 Tegninger og Modeller til 17 Fartøjer, som er tilstillet Konstruktionskommissionen. Og at man paa højere Steder har haft Øje for hans Dygtighed, kan maaske bl. a. fremgaa af, at han ved sin Hjemkomst fik Ordre til at indsende et Memorial over Forskellen paa den danske og franske Flaade; dog er det jo ogsaa muligt, at man paa den Maade har ladet ham føre Bevis for, at det lange Ophold i Udlandet var bleven udnyttet paa rette Maade.

Før sin Afrejse fra Frankrig havde han den 22. Februar 1763 Audiens hos Kong Ludvig XV, og samme Dag hos Marineministeren, Hertugen af Choiseuil, „som udj Presence af Hands Excellence Herr Greve af Wedell Frijs ofvervældede os med alt hvad der kand siges og optænckes til vorres Berømmelse“¹⁾. Nogle Dage efter fik han overrakt Ridderordenen „du vrai mérite militaire“. Det er ogsaa værd at lægge Mærke til, at han

¹⁾ J. G. Arff Skrivelse til Krigskancelliet.

under sit syvaarige Ophold i Frankrig næsten uafbrudt var udkommanderet.

Et syvaarigt Ophold i Udlandet maatte naturligvis falde ham noget langvarigt, og han havde da ogsaa i de sidste Aar Gang efter Gang ønsket at blive hjemkaldt. I 1761 søgte han derom, da der ikke var Udsigt til nogen Udrustning. Under 7. Maj 1761 resolverede Kongen, at han og Kaptejnløjtnant Basballe skulde kaldes hjem; men inden Ordren kom dem i Hænde, havde de faaet Udkommando, hvorfor de fik Tilladelse til at blive, til Kampagnen var endt. Først i Slutningen af 1762 fik han den definitive Hjemkaldelsesordre, og den 4. April 1763 ankom han til København, hvor han atter indtraadte i sin Tjeneste.

Den 10. August 1763 fik han Kommandørkaptejns Karakter.

Den 7. Januar 1767 fik han Tilladelse til at indgaa Ægteskab med Bolette Elisabeth Høyer, og blev viet til hende den 12. Juni s. A.¹⁾ Hun var en Datter af Kaptejn Hans Høyer, Regimentskvartermester ved det Fynske Regiment, og Hustru Agnete Elisabeth Hagens. Hun var døbt i Garnisons Kirke i København den 1. Juni 1742 og var saaledes 24 Aar, da hun blev gift med den næsten en Snes Aar ældre Johan Gerhard Arff. Deres Ægteskab var barnløst.

Der har aabenbart været livligt Blod i den Arffske Slægt. Hos hans yngre Broder, Premierløjtnant Christian Henrik Arff, viser dette sig ogsaa. I 1764 fik han Tilladelse til at gaa nogle Aar i fremmed Tjeneste. Han havde da en Gæld paa 300 Rd. Dette behøver ganske vist ikke at tyde paa noget uheldigt, men at Rejselysten næppe har været hans eneste Bevæggrund til at søge til Udlandet, fremgaar dog utvivlsomt af, at da han efter en 18 Maaneders Rejse til Østen paa et af det hollandske Kompagnis Skibe den 19. Juli 1766 fra Amsterdam sendte Ansøgning om at maatte vende hjem og indtræde i sit Nummer, udtaler Admiralitetssekretær Etatsraad C. Fleischer i sit Promemoria, at der vel intet er til Hinder for hans Hjemkomst, men at det skal betydes ham, at man venter en vis Forbedring og Forandring

¹⁾ Lengnick: Stamtavle over Familien Arff.

hos ham, da han „ved en slet Opførsel vil forspilde al hans Lykke“. Og samtidig indsender hans Broder Johan Gerhard Ekstrakt af en Skrivelse fra Agent Dull, dateret 19. August 1766, hvoraf fremgaar, at Christian Henrik har opført sig godt paa hele Rejsen under Kaptejn Cornelis Sictersson.

Heller ikke Johan Gerhard kunde holde sig i Ro ret længe: han har næppe følt sig synderlig tiltalt af den daglige Tjenestes Trædemølle. Foreløbig hengik der dog nogle Aar. 1768 var han Chef for Orlogskibet „Mars“, og i 1769 kommanderede han Orlogskibet „Slesvig“. Men Udlængslen var ham for stærk. Da der i 1770 frembød sig en Lejlighed til at komme i fremmed Tjeneste, greb han til. Den 8. Marts 1770 fik han efter Ansøgning Tilladelse til at gaa i russisk Tjeneste. Han dimitteredes af dansk Tjeneste med Schoutbynacht Karakter og en aarlig Gage af 800 Rd. Sammen med ham fulgte Kaptejn Basballe, Kaptejnløjtnanterne Claus Tønder, Fasting, Johannes Ackeleye og Ployart samt Premierløjtnant Jens Christian Nissen, der alle fik højere Karakterer. I Juli samme Aar førte Arff en russisk Eskadre paa 18—20 Sejlere, der passerede Øresund paa Vejen fra Østersøen til Middelhavet. Selv siger han, at han „var indtraad i den russisk-keyserlige Tieneste efter Kongl. Maytts. allernaadigste Befaling og Keyserindens foregaaende Forlangende for at commandere en Escadre, der skulle bruges i Archipelago“, og at han „i denne Post har været saa lykkelig efter Ønske og med mueligste Success at udføre alt det mig har allernaadigst været anfortroet.“ Han udtaler sig saaledes i en den 7. Juli 1772 dateret Skrivelse, i hvilken han efter sin Afskedigelse af russisk Tjeneste søger om at maatte genindtræde i dansk Tjeneste og henviser til, at dette i Kongens Navn er bleven lovet ham af Gehejmerraad Grev Osten den 15. Oktober 1771. Det var hans Ønske at indtræde med Anciennitet fra 8. Marts 1770. Kongen resolverede imidlertid under 15. Juli, at han kunde genindtræde, men i sit gamle Nummer, og tilstod ham et Tillæg paa 300 Rd. Da han imidlertid derved vilde komme til at staa under en Del Kommandører, skøndt hans Karakter som Schoutbynacht var højere end deres, søgte han den 17. Juli om sin Afsked med

800 Rd. Pension og med Tilladelse til at „retirere sig til et mindre kostbart Leve-Sted“, indtil Kongen muligvis vilde betro ham et passende civilt Embede.

Den 14. Januar 1773 udnævntes han til Medlem af den Kommission, der skulde undersøge de Fordringer paa den russiske Regering, der var rejst af danske Matroser, der havde staaet i russisk Tjeneste. At han har haft Kongens Bevaagenhed, ses ogsaa af, at han ved kgl. Resolution af 17. Juni s. A. fritoges for at betale Procentskat af sin Pension.

Den 24. Juli 1776 fik han Tilbud om enten af faa et Tillæg af 300 Rd. eller at indgaa efter Tur og Anciennitet som Divisionschef. I December s. A. fik han Tillægget paa 300 Rd. uden Afkortning.

Han døde den 4. Marts 1781¹⁾ og blev begravet fra Holmens Kirke. Hans Hustru overlevede ham i over 38 Aar. Hun døde den 22. November 1825.

Kontreadmiral Johan Georg Arff hører ikke til de danske Søofficerer, der i sit Fædrelands Tjeneste har udmærket sig ved vundne Slag og store Krigsbedrifter. Dertil frembød der sig i hans 58-aaarige Levetid ingen Lejlighed. Men man kan sikkert med fuld Føje betegne ham som en baade energisk og dygtig Officer, der ved sin fra mange forskellige Steder hentede Erfaring utvivlsomt har haft en ikke ringe Betydning for den danske Flaade. At han, der i udenlandsk Tjeneste viste sig som en modig og dygtig Officer og overalt og altid høstede Anerkendelse for sin Virksomhed, ikke fik Lejlighed til i større Maalestok at lægge sine Evner for Dagen i dansk Tjeneste, kan ikke lægges ham til Last. Det skyldes udelukkende Tidsforholdene.

¹⁾ Land-Milit. Etat. Pensionsk. Nr. 3196. Enkens Pension løb fra 5. Marts 1781.

Tillægsbemærkninger om Adm. Arffs Krigstjeneste i Rusland og en Gravskrift paa hans Ligplade¹⁾.

Til nærmere Belysning af Admiral Arffs Virksomhed under russisk Flag kan jeg supplere ovenstaaende med følgende Uddrag af russiske Kilder²⁾.

Arff blev taget i russisk Tjeneste som Kontreadmiral 12 Apr. 1770³⁾, den 17 Juni gik han fra Kronstadt til Reval paa det af ham førte Skib: Svjatoj Georgij Pobjedonosets (Sejrherrn St. Georg). Den 19 Juli meddeler Kejserinde Katrine II Grev Orlof, der laa i Arkipelaget med den russiske Flaade, at en Transport var ifærd med at afgaa til ham med 523 Mand af Preobraschshij Garden og 2167 Mand Fodfolk. Hun nævner, at hun har betroet Transporten til Kontra Admiral Arff, „som paa Grund af sin udmærkede Dytighed og Erfarenhed i Søkrigstjenesten er antaget fra dansk til vor Tjeneste“ og befaler, at han, naar han kommer til Arkipelaget, skal staa under Admiral Spiridofs Overkommando. Reskriptet er interessant ved den Klogskab og Omhu, hvormed Kejserinden paa Forhaand giver Regler for at undgaa Rivninger mellem hendes egne og de fremmede Søofficerer, der ikke er det russiske Sprog mægtige. Hun befaler, at Skibene i Arffs Eskadre (som d. 8. Juli bestod af 3 Krigs- og 13 Transportskibe) skulde blive sammen, baade i Hovedflaaden og paa særlige Expeditioner altid under Kommando af deres nuværende Chefer, „thi paa den ene Side fordrer vor egen Tjenestes Tarv det, og paa den anden Side ere vi forsikrede om at Kontra Admiral Arff ved Iver, Nidkjærhed og omhyggelig Opfyldelse af ethvert ham betroet Hverv vil bestræbe sig for at bekræfte det Ry, han hos Os har erhvervet som en tapper og erfaren Officer.“ Gagen som Kontra Admiral var 1850 Rubler foruden Løn til en Adjudant og en Skriver.

Den Undsætning af Skibe og Tropper, som Arff den 25 Decbr. s. A. bragte til Orlof (efter et Ophold i Kjøbenhavn fra

¹⁾ Meddelte af Tidsskriftets Redaktør.

²⁾ Obschtschij morskoj spisok III. St. Petersborg 1890, og navnlig Materialy dlja istorij russkago flota XI, St. Petersborg 1886.

³⁾ Datoerne for Arffs russiske Tjeneste ere angivne efter russ. Tidsregning.

13 Juli til 11 Aug.) var ikke længer saa paatrængende vigtig, som da Arff toges i russisk Tjeneste. Thi den 25 Juni s. A. havde Orlof vundet den glimrende Sejr ved Tsesme, hvor det lykkedes Russerne at opbrænde en tyrkisk Flaade paa 15 Linieskibe, 6 Fregatter og omtrent 50 mindre Fartøjer. Man ser ogsaa, at Arff strax fik en ugunstig Modtagelse af Spiridof, der 2 Febr. 1771 rapporterer til Orlof — og denne igen til Kejsrerinden — at Arff var gaaet tilsøs uden at være bedre forsynet end til et Østersøstogt og havde efterladt baade Proviant, Ankere og andre nødvendige Sager i Reval, som burde været medtagne. Bl. a. siges, at dennes eget Skib, der skulde have 66 Kanoner, kun var forsynet med 50. Om Skylden virkelig laa ene eller væsentlig hos Arff, lader sig dog ikke let oplyse.

Efter den tyrkiske Flaades Tilintetgørelse var der som antydet ikke længer saa meget i Arkipelaget at udrette. Arff krydsede i 1771 mellem Mitylene og Tenedos, hvor Nordmanden Curt Adelaer godt 100 Aar tidligere vandt sin Berømmelse, men allerede i Juni s. A. hjemsendtes han efter egen Begæring af Orlof, som heller ikke længer fandt hans Tjeneste nødvendig, principmæssig nødvendig vilde have fremmede Officerer i sin Flaade, og iøvrigt kritiserer Arff for hans lange Ophold undervejs og fordi hans Taffelpenge løber op til 300 Rubler om Maaneden.

I denne korte Tid fik Arff efter de russiske Kilder ikke Lejlighed til at udmærke sig ved nogen Krigsbedrift. Den ham betroede Flaade fik han dog uden større Uheld ført til sit Bestemmelsessted, og ved sin Afsked fra den russiske Tjeneste fik han en hædrende Pengegave paa 5000 Rubler.

En vis Glans hvilede stadig over hans Navn for hans Virksomhed i inden- og udenlandsk Tjeneste og fulgte ham selv i Graven eller rettere paa Ligkisten. For en halv Snes Aar siden fandt jeg nemlig blandt en Del Ligkisteplader, som i sin Tid vare blevne aftagne fra forskellige hensmuldrede Kister i Holmens Kirke og Kapel og i en medtaget Tilstand henlagte i et Kælderrum i samme, men som siden af Kirkens Arkitekt Hr. Prof. Fenger ere blevne smukt restaurerede og samlede op-

hængte paa en Væg i Holmens Kirkes Kapel, en Plade med følgende pompøse Indskrift:

Vandringsmand!
 Naar dit Øye forvildes imellem de mange Grave
 Naar ethvert: Stat Stille
 Griber Dig
 Og slipper dig igien
 Uden at fylde dit Hierte
 Med store Følelser
 Og dit Øye
 Med varm Graad
 Da skal denne Grav være dig som en Engel i Ørken.

* * * * *

Her hviler han
 denne fordum blandt os saa ædle
Johan Gerhard Arff
 Dansk Contre-Admiral
 Ridder af Frankrigs Orden for hans Fortieneste
 Fød den 2den Julii Aar 1723.
 Hældigen gift med Frøken Bolette Høyer
 d. 12de Junij 1767
 Med hvilken han avlede en Søn
 Død d. 5te Marti 1781.

* * * * *

En Krigere
 Som Europa har talt om med Agtelse
 Som Engelland har elsket
 Frankrig har hædret
 Rusland har været stolt af
 og Danmark savner.

* * * * *

Men
 lil og læs før Graaden blænder dit Øye
 Han ansaae alt dette som et Intet
 Imod Retskaffenhed
 Derfor tog han og den alene med sig
 For Guds Trone.

Gravskrifter fra Kjøbenhavns nedlagte Kirkegaarde indenfor de gamle Volde.

Ved Poul Bredo Grandjean.

IV. Kirkegaarden ved Frederiks tyske Kirke paa Christianshavn.

1) Hier unter diesem Grabmahle | ruhet das Irdische | des Zucker-
raffinadeurs Diederich Ludwig Meyer. | Geböhren den 5ten April A^o 1757
| im Kirchspiele Bücken in der Grafschaft Hoya. | Gestorben den 29ten
October A^o 1804 in Copenhagen. | Sein Vater war Diederich Meyer |
und die Mutter Christina Dorothea Spricks. | 9¹/₂ Jahr | war er mit
Louise Schwartzacker | verheyrathet ¹⁾ | und Gott segnete diese Ehe mit
3 Söhnen ²⁾ | und einer Tochter ³⁾. | wovon der jüngste Sohn dem Vater |
in die Ewigkeit vorangegangen. | Der Staat verlohrt an ihm | einen
wirksamen, guten und seltenen Bürger | seine Familie aber den sorg-
fältigsten, | zärtlichsten und besten Vater. | Dieses Ehrengedächtnisz wird
ihm | von seiner hinterlassenen tieftraurenden | Wittwe, Kindern und
Bruder gesetzt. | Friede der guten Ruhe über seiner Grabstätte | himm-
lische Seligkeit umgebe seine Seele.

2) Hier | ruhen meine Freunde | der redliche Jüngling | Christopher
Adrian Ohm. | Geböhren d. 12 Febr. 1784. Gestorben d. 20 März 1801.
| Und sein Vater | der würdige Greis | Christoph Adrian Ohm ⁴⁾. | Geb.
den 30 März 1739. | Gestorben den 7 Februari 1814. | Und ⁵⁾ |
Wir werden uns wieder sehen.

3) Abel Cathrine | Lange | fød Hammer ⁶⁾. | Født den 12te Mai
1793. | Død den 27de Mai 1839.

4) Heinrich Bevers ⁷⁾. | Geböhren 7 October 1761. | Gestorben 3
Mai 1842. Christine Wilhelmine Bevers | geböhrene Beck. | Geböhren
17 October 1767. | Gestorben 30 September 1845.

5) Hier unter ruhet | Lovise Emilie Bevers. | (Geho)hren den 30te
October 1801. | (Gestor)ben den 21te May 1803. | — — — (ku)rtz war
Deine Lebenszeit | — — — — waren Deine Leyden, | der Lohn ist
grosz, in Gottesreich | lebst Du in ewigen Freuden. | Auch ruhet hier
unter | Sophie Henr. Chr. Bevers. | Geb. d. 5 Apr. 1800. Gest. d. 25
Jan. 1808. | Du muntres hoffnungsvolles Kind | auch Du must uns so-

¹⁾ Stuebryllup 27 Marts 1795 (Kb.) ²⁾ Heinrich Ludwig f. 4 Jan. 1796,
Johann Diedrich f. 18 Mai 1798 og Hermann Jacob f. 28 Marts 1803, begr.
19 Juni 1804 (Kb.) ³⁾ Cathrina Dorothea, f. 21 Jan. 1801 (Kb.) ⁴⁾ Pakhus-
forvalter (Kb.) ⁵⁾ Ikke udfyldt. ⁶⁾ g. m. Kammerraad L., Amtsforv. i Aal-
borg. ⁷⁾ Tal- og Classelottericollecteur (Kb.)

bald verlassen, | die Hoffnung einst Dich wieder sehn | mit Dir vereinigt uns zu freun, | soll unser Trost auf Erden sein.

6) Dem geliebten Ehemann | Amtsbeckermeister | Johan | Christopher Traugott | Behncke | Gest: d: 14 Sept: 1826, 54 Jahre alt. | Und den theuren Kindern | Maria Magdalena verehelichte v. Thonboe. | Gest: d: 16 Juli 1829, 23 Jahre alt. | Johanne Christiane. | Gest: d: 24 Aug: 1811, 2 Jahre alt. — | Es wird gesäet verweslich | und wird auf-erstehen unverweslich. | 1 Corinth: 15. V. 42. — | Dorthea Marie Behncke | geb: Ludwigsen. | Gest: d: 11 Aug: 1843, 70 Jahre alt. | Christian v. Thonboe¹⁾ Capitain i det Kongl. Artillerie. Fødd d: 8 Juli 1798. | Dødd d. 4 Marts 1849. |

7) Her | under | hviler | Skibs Captain, Claus Hinrichsen Tøndering. | Fødd den 18de November 1769, dødd den 7de November 1821. | Og Hustrue | Marie Tøndering fød Johansen. | Fødd den 23de Februar 1783, dødd den 29de December 1840. | Taknem- | lige Børn | velsigne | dette | Minde.

8) Denne Gravhøi gjemmer Støvet af | Johan Bernhardt Petersen. | Dødd den 18 Juli 1806²⁾. Cathrine Maria Petersen³⁾. | Dødd den 28 Januar⁴⁾ 1820. Johan Philip Thomas⁵⁾. | Dødd den 18 Juli 1826. | Ane Magrethe Thomas⁶⁾. | Fødd den 12 Mai 1773. Dødd den 14 Mai 1850. | Salige ere de som sove i Herren. | Fred med deres Støv.

9) Hier unter ruht mein theurer Ehemann | Joh: Friedr: Petersen. | Zimmermeister. | Geb. d. 16 Juli 1779. | Gest. d. 13 Januar⁷⁾ 1832. Wir wissen | so unser irdisch Haus dieser | Hütte zerbrochen wird, dass wir | einen Bau haben von Gott | erbauet. | 2 Corinth. V. 1.

10) Hier ruht | Joh. Heinr. Hedemann⁸⁾. | Geb. d. 2 Novemb. 1772. | Gestorben d. 15 April 1850.

11) Ferdinand Wilhelm Christensen. | Geb. 12 Jan. 184 . . . | Gest. d. 21 Dec. 1 . . . | 2 Cor. 5 V. . . |

12) Hier ruht Barthold Peter Pahl | Zuckermeister in Copenhagen. Geb. 1726, gest. d. 16 Nov. 1806 | im 80 Jahre seines Alters. | Seiner erinnern sich mit Liebe und Dank | seine Freunde | Müffelmann.

13) Louise Prehn⁹⁾ | fød Gløerfelt. | Fødd d: 6 Juli 1814. | Dødd d: 24 December 1843.

14) Caroline Gustave Andrea Thomsen¹⁰⁾ | geb. v. Astrup. | D. 23 April 1808 = D. 28 März 1838. | Theodor Thomsen¹¹⁾. | D. 10 Juli

¹⁾ Jvfr. Richter: Landmiliteretat. ²⁾ 25 Aar gl. (Kb.) ³⁾ f. With, g. m. Limfabriquer P. (Kb.) ⁴⁾ Kb. har † 29 Jan., 82 Aar gl. ⁵⁾ fhv. Kagebager, 81 Aar gl. (Kb.) ⁶⁾ f. Petersen, E. e. Kagebager T. (Kb) ⁷⁾ Kb. har † 14 Jan. ⁸⁾ Grosserer. ⁹⁾ Agnes Louise Philippine P., g. m. Cancelliraad og Contoirchef Fried. Christ. P. (Kb.) ¹⁰⁾ g. m. Sognepræst ved Frederiks tyske Kirke, Peter T. (Kb.) hun anføres ikke hos Wiberg. ¹¹⁾ deres Søn.

1836 = D. 19 Decbr.¹⁾ 1838. Der Tod ist der Sünden Sold, aber die Gabe Gottes ist das ewige Leben in Christo Jesu unserm Herrn.

15) Cleophas | Svenningsen²⁾. | F: 25 Septbr: 1801. D. 19 Jan: 1853. | Jevn i Maal og jevn i Sind Du ledte Seende som Blind | ad Kundskabs faste Veie.

16) Hier ruhet bis zum frohen Auferstehen die treue Gattin und Mutter | Augusta Dorothea Matthiesen geb. Genge³⁾. | Geboren den 4ten Sept. 1799, | heimgegangen den 1sten März 1851. | Und ihre Tochter | Hermina Elisabeth | Matthiesen. | Geboren den 16ten Juny 1826, | heimgegangen den 4ten Sept. 1851. | Selig sind die Todten, die in dem Herrn sterben. Offenb. 14. V. 13.

17) N. H. Massmann⁴⁾ * 1766 | Præst ved Frederiks tyske Kirke. Stiftede Anno 1800 | de Massmannske Søndagsskoler. | † 1816.

18) Her under hviler Poul David Lange. | Fød den 18de Marti A^o 1785. | Død den 22de October 1790. | Ulricka Julia Lange. Fød den 22de December A^o 1786. Død den 25de October A^o 1795. | Og | Laurine Birgitte Lange. | Fød den 10de December A^o 1791. Død den 2den October A^o 1795.

19) Kammerraad | P. E. Janssen⁵⁾. | Fød | 1ste Junii 1782. | Død 25 April⁶⁾ 1830. Agtet og elsket | af hver | som kjendte ham.

20) Catharina | Sager. Gest. 1852⁷⁾.

21) F. B. Westphal⁸⁾. Fød 5. Octb. 1803. Død 24 Decb. 1844.

22) Hier ruhet | meinem unvergesslichen Manne | Kaufmann J. C. Ernst Voelker⁹⁾. | Geb. den 4ten Juni 1783. | Gest. den 25ten October 1838.

23) No. 58 | Mariane Geb. . . .¹⁰⁾ fød Høgh. | Fød den 10 Dec. . . .¹¹⁾. | Død den 27 Martz 1827.

V. Vor Frelasers Kirkegaard.

1) Her under hviler | Herr Peter Michelsen Lund¹²⁾ | H. K. M. Conferentz Etatz Justitz og Cammer Raad. | Han var fød 1690 d. 28 Octobris | — befordrede sit Fædernelands Gavn nesten i 60 Aar | først ved det kongelige norske Comissariat i 4 Aar | siden fra 1712 af ved det kongelige Rente Cammer | hvor han og blev udnævnt 1730 d. 24 Januarii til Comittered | og 1762 d. 24 Septembr. til Deputeret for

¹⁾ Kb har † 18 Decbr. ²⁾ Jfr. 4 R. 3 B., 118. ³⁾ g. m. „Brüderunitets-agent“ Joh. Fried. M. (Kb.) ⁴⁾ Jvfr. Biogr. Lex. XI. ⁵⁾ Renteskriver Poul Ernst J. (Kb.) ⁶⁾ Kb har † 26 April. ⁷⁾ † 20 Juni, Copist S.'s Hustru, 30 Aar gl. (Kb.) ⁸⁾ Fritz Bernhard W., Artist og Costumier ved det Kgl. Theater (Kb.) ⁹⁾ Ernst Joh. Christian V., fhv. Linnedshandler (Kb.) ¹⁰⁾ Gebauer, g. m. Maleren Chr. David G., jvfr. biogr. Lex. V. ¹¹⁾ 1780. ¹²⁾ Jfr. Den danske civile Centraladministrations Embedsetat Pag. 157.

Financerne. | Han (levede) i et kærtligt Egteskab fra 1730 til 1751 | med Frue | Mette Peders Daatter¹⁾ sal. Søren Restr. . . | Guds frygt, Redelighed, Indsigt, Erfarenhed | og især en lykkelig Forening (mellem) | Nidkierhed for Kongens Tieneste | og | Æmhed over Undersaatterne | opholdt
 . . . er et arbeidsomt Livs Møie | en Alder over 76 Aar | da han indgik til en salig Hvile | 1766 d. 4 Decembris. | Vinbra.

2) J. H. S. | Her Vnder Huiller | Sallig | C. H. S. S. A^o 1718 | Denne Steen Til Hørrer | S. A. S. — E. N. D.

3) Under denne Steen | hviler i Herrens Fred | Fru Edle Johanne Margrethe Erasmy²⁾ | den sidste Datter Datter af Grønlands Apostel | Hans Egede og Hustrue Gjertrud Rasch. | Hun forlod Verden d. 15 Dec. 1835 i sit 85de Aar. | Med sit ydmyge Sind og gudhengivne Hjerte | levede hun lykkelig paa Jorden | for Evigheden.

4) Her under hviler Støvet | af | Jørgen Serding Toxværd³⁾. | Født 9 September 1816. | Død 3 Juni 1827. | Koffardicapitain | Jørgen Toxværd. | Født 6 November 1775. | Død 27 Juni 1843. | Med Hustru | Margrethe Caroline | Toxværd | fød Thygesen 22 Juni 1785. | Død 6 Mai 1849. | Johanne Maria Toxværd. | Født den 8 Januar 1823. | Død den 16 October 1850.

5) Her under hviler | det Jordiske | af | Viinhandler Jacob P.⁴⁾ Kaarsberg | fød den 8de August 1751, | død den 31te Decembr 1819 | og | hans Huustrue | Frideriche Christine Tiilh⁵⁾ | fød den 21de May 1768, | død den 6te October 1819. | I 30 Aar levede de i et meget lykkeligt | Ægteskab, | hvoraf een Søn og een Datter | samt | een Svigersøn og een Svigerdatter | med stille Veemod skue | til de Ædles Hvilested, | hvorom barnlig Kierlighed og Taknemligheds | Følelser længe vil frede. Fred med Eders Støv.

6) Grosserer | Johan Heinrich | Brandt. | Født den 13 April 1814. | Død | den 24 September 1848. | Hvor urandsagelige ere Dine Domme o Herre, | hvor usporlige Dine Veie!

7) Cort Veit Seemann⁶⁾. | Født d. 17 September | 1768. | Død d. 30 Januar 1850. | Mette Christine | Seemann⁷⁾. | Født d. 5 November | 1762. | Død d. 18 April 1843. | Kors, der var de Frommes Vandringstav, | staa som Mærke her ved deres Grav, | Du har slettet deres Regnskab ud, | ført dem frelste hiem til Naadens Gud.

¹⁾ begr. 27 Juli 1751, 70 Aar gl. (Kb.) ²⁾ født Saaby, 2 Gang Enke efter Agent og Commandant paa Guineakysten Tage Erasm. Jfr. Lengnick Stamtavler over Fam. Egede og Saaby, Giessing: Jubellærere I, 48. ³⁾ Jfr. H. F. Grandjean: Stamtavle over Fam. Toxværd. ⁴⁾ Peter (Kb.). ⁵⁾ Kb. har Fihl. ⁶⁾ Lystestøber, forhen Skrædermester (Kb.). ⁷⁾ født Therkelsen (Kb.).

8) Christian Ditløv Friedel¹⁾. | Født den 21 Decbr. 1847. | Død den 15 Febr. 1853. | Fred med Dit Støv.

9) Peter Nicolai | Fuglede²⁾. | Født den 19 August 1769. | Død den 29 April 1842. | Æret og mindet af sine Efterladte.

10) W. U. C. Schultz | født Prom³⁾. | Død d. 31 Januar 1849.

11) Her hviler de jordiske Deele | af | Mads Andersen | Bud ved det africanske | Consulats Direction. | Født 1752. | Død d. 2 Februar 1831. | Og Hustru | Hendrikke Andersen | født Knub | den 16 Decbr. 1762. | Død den 27 Novbr. 1841.

12) Her under hviler | Mølleren | Søren Berg. | Født 1759. | Død 1814. | Og Hustrue | Bendte Berg | født Christensen. | Født den 8 November 1758. | Død den 5 November 1849.

13) Elise.

14) Capitain | Andreas Larsens | og Urtekræmmer Asmus Larsens | Familiebegravelse | 1851.

15) Her under hviler Støvet | af | Hans Frederik Theodor | Olsen⁴⁾. | Født den 17 December 1832. | Død den 19 Mai 1849. | Og | Emil Lauritz Olsen⁵⁾. | Født den 25 October 1830. | Død den 22 December 1852.

16) Ingeborg Charlotte | Bircholdt⁶⁾. | Den 4 October 1828. | Den 23 April 1846. | Blev Du kun savnet af Faae, | Du savnes dybt af dem.

17) Her under hviler det Jordiske | af | min iegode uforglemmelige Mand | mine sex Børns kiærlige Fader | Aemilius von Schwanenflügel⁷⁾. | Født den 5te Febr. 1780. | Død d. 22de Mai 1839.

18) Herunder hviler | Brændeviinsbrænder | Ulrik Frederik | Johnstrup⁸⁾. | Født d. 31 Januar 1775. | Død d. 7 September 1834. | Og Hustru | Elisabeth Johansine | Johnstrup født Petri⁹⁾. | Født den 26 September 1793. | Død d. 16 September 1839.

19) Her hviler Støvet | af | Skipper Enke | Sophie Lovise Amalie | Thranberg fød Møller¹⁰⁾. | Fød d. 8 August 1800. | Død d. 4 December 1843. | Elsket og savnet af Familie og Venner.

¹⁾ Søn af Brygger F. (Kb.). ²⁾ Fhv. Kømand og Borgmester i Callundborg. Jfr. Lengnick: Stamtavle over Fam. Fuglede. ³⁾ Vincentine Urbine Cathrine S. fra Næstved, † 39 Aar gl., g. m. Ejer af Benzonseje, senere Universitetsbogtrykker Jens Hostrup Schultz. Jfr. hendes Faders Ligsten Nr. 27. ⁴⁾ Søn af Brændeviinsbrænder Christian Ludvig O. (Kb.). ⁵⁾ Brænderibestyrer, Broder til Sidstn. (Kb.). ⁶⁾ Datter af Hørkræmmer Christian Jøhler B. (Kb.). ⁷⁾ Emil Heinrich Christian v. Schwanenflügel-Kuhné, Translateur og Sproglærer (Kb.). ⁸⁾ Jfr. H. Chr. Johnstrup: Stamtavle over Fam. Petri, samt Elvius og Guldbrandsen: Fam. Nyholm, hvor han angives f. 1779. Ligstenen her har f. 1775 men da Kb. ved hans Død angiver hans Alder til 62 Aar kommer Lengnick vist Sandheden nærmest i sin Stamtv. o. Fam. Nyholm, her staur han som f. 1771. ⁹⁾ Jfr. ibidem. ¹⁰⁾ E. e. Andreas Andreasen T. (Kb.).

20) Peter Christian | Rousing | Forvalter ved den kongl. | grøn-
landske Handel | Født d. 31 October 1805. | Død d. 7 October 1842.

21) Christian Frederik | Rousing | Forvalter ved den kongl. færøiske
Handel. | Født d. 16 Februar 1772. | Død d. 14 October¹⁾ 1833.

22) Her under giemmes Støvet | af | Dr: Nicolai Schack²⁾ | Provst
og i 11 Aar Sognepræst for | Frelserens Menighed. R: af D: . | Født d.
22 September 1781. Død d. 23 Februar 1844. | Og | hans Hustru |
Tagea Dorthea Schack f. Erasmy³⁾. | Født d. 30 October 1785. Død
d. 24 Marts 1841. | 2 Cor. IV, 17 & 18.

23) Biskop | Otto Fabricius⁴⁾. | F. 1744. D. 1822⁵⁾. | I 33 Aar
denne Menigheds | nidkjære Lærer. | Og Anna Gunilde Fabricius | fød
Heineth. | F. 1762. D. 1834⁶⁾. | I 36 Aar hans trofa-te Hustru | deres
Børns kjærlige Moder. | Salige ere de Døde, som døe i Herren.

24) Gofred Halkier⁷⁾ | og Hustru | Karen | Margrethe Halkier fød
Mammen⁸⁾.

25) Her under hviler | min inderlig elskede Mand | Styrmand |
Andreas Paulin Boysen. | Født den 27 Marts 1809. | Død den 21 No-
vember 1843. | Elsket og savnet.

26) Skibsfører | H. C. Lassen⁹⁾. | Død 8 April 18 7. | 61 Aar
gammel. | Ikke tabt, men gaaet forud.

27) Her hviler | Justitsraad | Laurits Prom¹⁰⁾. | Død d. 13 Mrts
1843 | i sit 77 Aar.

28) Mathias Christensen¹¹⁾. | Fød 28 Novbr. 1802. | Død 29
Decbr. 1845.

29) Her hviler | Hans Peter | Bødker¹²⁾. | Født 1779. Død 1839¹³⁾.
| Og hans elskede Hustrue | Maria Elisabeth | fød Rasmussen. | Fød 1784.
Død 1843¹⁴⁾. | Retsind og Kierlighed betegnede her | Eders virksomme
Bane, | Herren skjenke Eder hisset | det evige Livs Glæder. | Dødens
Søvn er rolig, | dens Mulm er meer | end Livets Solglands verd.

30) J. H. Brandt. | Familiebegravelse.

31) (Stenens øverste venstre Hjørne afhugget.)

— — — under hviler | — — — (st. sl. Kohne | Else Maria | — — —
slt Alders 42 Aar | Moder til 2 Børn død | Anno 1784 d. 12 Januar.
| Min 2den sl. Kohne | Anne Helene i sit | Alders 47 (Aar) Moder til |

¹⁾ Kb. har † 4 Octbr. ²⁾ Jfr. Wiberg II, 153. ³⁾ Jfr. hendes Moders
Ligsten Nr. 3. ⁴⁾ Jfr. Biogr Lex. V, 30—35, Wiberg II, 152 og A. Helle-
mann: Genealog. og personalhist. Medd. Pag. 81. ⁵⁾ † 20 Maj (Kb.). ⁶⁾ † 29
April (Kb.). ⁷⁾ f. 1756, † 2 April 1812 (Kb.). Jfr. Slægthaandbogen Pag. 307.
⁸⁾ † 24 Febr. 1848 (Kb.). ⁹⁾ † 1847, i Kb. Larsen. ¹⁰⁾ Fhv. Amtsfor-
valter i Kjøge (Kb.). Jfr. V. Hostrup Schultz: Et Par Blade af Matz Jensen
Prommus og hans Descendenters Hist. ¹¹⁾ For Skrædersvend, nu Værtshus-
holder, gift (Kb.). ¹²⁾ Skibscaptain (Kb.). ¹³⁾ 8 Decbr. (Kb.). ¹⁴⁾ † 21 Novbr. (Kb.).

— Børn død A^o 1800 d. 22 | C. L. E. Hansen Rudtkjøbing.

32) (Meget forvitret og vanskelig at læse.)

Her giemmes | de jordiske Levninger | til een glædelig Opstandelse | af
| Hans Christian Koch | Mester Svend | paa Herr Agent Peter Applebys
| Skib Byggeri Værft | paa Christianshaun. | Han var født | — — — —
— — — — — | den 17 October 1710. | Døde i Kiøbenhavn | den
27 October 1779 | i hans Alder 69 Aar 10 Dage. | Hans Hustrue Else
— — — Koch | var fød i Horsens i Jylland | den 18 November A. 17 . .
Døde i Kiøbenhavn den 21 Martii 1797 | — — Alder 91 Aar — Dage.

De ældste Led af Familien Undal (Undahl) i Norge.

Af E. A. Thomle.

III. Anders Jonssøns Børn.

2. *Kirsten Andersdatter (Undal)*¹⁾. Hun var født paa Underøen c. 1632 og blev c. 1651 gift med Jens Pederssøn (Kierulf), der døde i Christianssand i Slutten af Aaret 1657 eller i Begyndelsen af det følgende Aar. Jens Pederssøn var utvivlsomt en dansk Mand, formentlig en Jyde og vistnok i nær Slægt med de andre Personer af Navnet Kierulf, der omtrent samtidig boede

¹⁾ Med Hensyn til Benyttelsen og Skrivemaaden af Familienavnet *Undal* kan det her oplyses, at hverken Tolderen Anders Jonssøn selv eller nogen af hans Døtre nogensinde brugte dette Navn. Heller ikke Sønnen David Anderssøn vides at have skrevet sig med Familienavnet Undal. De øvrige 3 Sønner brugte derimod efter sit Fødested Navnet Undal som Familienavn, hvilket ogsaa i alle Fald delvis var Tilfældet med David Anderssøns *Efterslægt* der skrev Navnet „Undal“. Dette gjør ogsaa Anders Jonssøns yngste Søn Anders Anderssøn det eneste Sted, hvor man har fundet hans egenhændige Underskrift. Anders Jonssøns 2 ældste Sønner Laurits og Jonas skrev derimod Familienavnet „Undall“ med 2 l'er, og denne Skrivemaade af Navnet bibeholdt ogsaa alle Laurits Anderssøns Børn og deres Efterkommere. Hr. Jonas Anderssøns Børn skrev i alle Fald tildels Familienavnet med en l. Hans eneste Sønnesøn Jens Fredrik Undahl paa Valen satte derimod en h i Undalnavnet og denne Skrivemaade er af hans Efterslægt bevaret uforandret til Nutiden. Familienavnet skrives ogsaa i Almindelighed — selv i offentlige Dokumenter — med h, selv om det gjælder de andre Linier af Slægten, der selv skrev Navnet paa anden Vis. Da Laurits Anderssøn og hans Efterslægt altid skrev Familienavnet med 2 ll'er, burde hans Navn foran S. 125 ff. være skrevet paa denne Maade.

i Christianssand. Han var saaledes aabenbart en Broder af den Johanne Pedersdatter Kierulf, der først var gift med Hr. Claus Jørgenssøn, Sogneprest til Topdal, og 2den Gang med dennes Eftermand i Embedet Mag. Severin Olufssøn Sode. Thi Johanne Pedersdatters Søn Anders Claussøn paa Aalefjær kalder nedennævnte Borgermester i Christianssand Jens Rasch for „sin Svoger“¹⁾ og dette kan allene forklares derved, at Borgermester Rasch, som det af det nedenfor anførte vil sees, var gift med en Datter af Jens Pederssøn Kierulf og Kirsten Andersdatter. Det er vel ogsaa sandsynligt, at Jens Pederssøn har været i Slægt saavel med Morten og Peder Olufssøn Kierulf, der kort efter Byens Anlæg fra Jylland skal være kommen til Christianssand, som til den Peder Larssøn Kierulf „fra Bergen“, der 9 Marts 1668 blev Foged paa Søndmøre og senere Raadmand i Christianssand, hvor han døde 1693. Han er muligens den Peder Lauritssøn „født ved Silkeborg i Jylland“ der 18 Sept. 1651 tog Borgerskab i Bergen²⁾. Han var gift 1) med Bodil Matsdatter Glad, med hvem han havde 2 Døtre³⁾ og 2) med Johanne, en Datter af Commissarius Arnt Tønnessøn i Christianssand. Peder Lauritssøn var i ethvert Fald en Slægtning af Raadmand Morten Olssøn Kierulf i Christianssand. Sandsynligvis har de alle hørt til samme Slægt. — Jens Pederssøn var af General-tolddirecteur Antoni Knip forordnet til Tolder i Flekkerø og underliggende Distrikt under Tolderen Johan Vibes Absens og blev 5 Juni 1655 af Toldforvalteren søndenfjelds Daniel Knoph ansat som Tolder her, paa hvilken Ansættelse han 15 Sept. s. A. erholdt kgl. Confirmation⁴⁾. Ifølge den ham af Knoph meddelte Instruks af 1 Mai 1656 skulde hans Løn være 420 Rdl. aarlig⁵⁾. Han maa ikke forveksles med den Tolder Jens Pederssøn,

¹⁾ Norske Cancelli-Indlægge 17 Novbr. 1683.

²⁾ N. Nicolaysen, Bergens Borgerbog, S. 77.

³⁾ Retsprotokol Nr. 2462 f. 391. — Døtrene vare: 1) Hedevig Pedersdatter Kierulf, † 1710 p. Thyholmen i Arendal; gift med Chirurg Mathias Jenssøn Aalholm, og 2) Allhed Pedersdatter Kierulf, født paa Søndmøre, der var i Huset hos Svogeren.

⁴⁾ Norske Rigs-Registanter, XI, S. 395 f.

⁵⁾ Listers Lensregnskab (Nr. 509) i Norske Rigsarchiv.

der 11 Febr. 1652 erholdt kgl. Ordre til med sine Regnskaber at forføie sig til Kjøbenhavn¹⁾. Derimod er det uden Tvivl ham der i 1653 sammen med Jesper Hanssøn — som tidligere nævnt — købte et hollandsk Skib, der var indbragt til Agdesiden. Efter Jens Pederssøns Død maatte Enken „fra sit Hus og mange smaa faderløse Børn“ begive sig til Kjøbenhavn, for under et 6 Ugers Ophold her „i denne vanskelige Beleiring“ at klarere Mandens Regnskaber paa Rentekammeret²⁾. I Novbr. 1658 søgte hun om at maatte tillægges noget aarligt af Eftermanden, i hvilken Anledning Lensmanden paa Agdesiden Hans Juel den 28 Novbr. s. A. fik Befaling til om muligt at faa hende accorderet med denne, saaledes at han gav hende noget aarligt³⁾. Som det nedenfor vil sees, har vel denne Mægling fra Lensherrens Side været overflødig, da hun kort efter maa være bleven gift med Eftermanden. Hun er ogsaa øiensynligt den Kirstine, afgangne Jens Pederssøns, der 30 Novbr. 1658 for Livstid blev bevilget Gaarden Drangsholt i Tveits Prestegjeld ved Christianssand, hvilken Eiendom skyldte 6 Huder til Tveit Kirke, mod sedvanlig Landskyld, Skat og Rettighed, uagtet hendes afg. Mand i Kongebrevet kaldes „forrige Stiftsskriver i Agdesidens Len“⁴⁾. Sagen var nemlig den, at Jens Pederssøn Kierulf ved Siden af sit Toldembede tillige var Stiftsskriver i Agdesiden, til hvilken Stilling han blev udnævnt den 2 Juni 1644. Han var da Foged i Mandals Len, men da hans Indtægter vare ringe og den hidtil værende Stiftsskriver var død, søgte han om at maatte ved Siden af sit Fogedembede overtage den nævnte Stilling med Ret til at bortbygse alle Kirkens Gaarde og Jorder i Lister, Mandal, Nedenes og Robyggelagets Lene og for saadan Løn, som den forrige Stiftsskriver havde havt⁵⁾. I 1646 søgte han om paa Grund af sin ringe Løn at blive udlagt en af Kirkernes Gaarde i Lenet, hvorfor ogsaa Lensmanden Palle Rosenkrands 16 Juli s. A. fik

¹⁾ Norske Rigs-Registranter X, S. 362.

²⁾ Listers Lensregnskaber (Nr. 509) i N. Rigsarchiv.

³⁾ Norske Rigs-Registranter, XII, S. 223.

⁴⁾ Norske Rigs-Registranter, XII, S. 224.

⁵⁾ Cancelliet: Kirkerne og deres Gods etc. Pakke Nr. 9 a i N. Rigsarchiv.

Ordre til at udlægge ham en af Kirkens Gaarder, hvor det var beleiligt, paa 4 eller 6 Huder, mod at han svarede sedvanlig Landskyld, Rettighed og Skat af samme¹⁾. Dette erholdt han ogsaa kort efter, idet han udlagdes Gaarden Drangsholdt i Tveits Prestegjeld, der skyldte 6 Huder til Tveit Kirke, mod at svare sedvanlige Skatter af Gaarden. Hermed var han dog ikke tilfreds, idet han 8 Marts 1649 søgte om at erholde Frihed for at svare Skatter af Gaarden og desuden Forbedring i sin Løn, da han kun havde $\frac{1}{2}$ Dlr. af hver Kirke, hvilket androg til i Alt 32 Dlr. aarlig.

Han førte derhos Klage over sin store Besværlighed og de lange Reiser, som han paa egen Bekostning maatte foretage for at forhøre Kirkernes Regnskaber og i Synderlighed, naar Kirkernes Brøstfældighed skulde besigtiges. Da ogsaa Lensherren over Agdesidens Len Jørgen Seefeldt til Visborg 8 Marts s. A. anbefalede Andragendet²⁾, blev det under 30 April næstefter bevilget ham, at han til sin Løns Forbedring, indtil anderledes bestemtes, af hver Kirke, „som god Indkomst og Beholdning haver“ skulde oppebære 1 Rdl. aarlig³⁾. Da Christen Anderssøn 25 Juni 1649 havde faaet Bestalling som Stiftsskriver „i Stavanger Stift“, hvortil ogsaa Agdesiden hørte, fik Jens Pederssøn 3 Sept. s. A. kgl. Confirmation paa sit Embede som Stiftsskriver, idet Christen Anderssøns Bestalling kun skulde gjælde den Del af Stavanger Stift, hvor der ikke allerede tidligere var ansat nogen Stiftsskriver⁴⁾. Som Stiftsskriver blev Jens Pederssøn som oplyst, ansat i 1644. Han aflægger ogsaa Kirkeregnskabet for Nedenes fra 1645—1657, hvorimod det følgende Regnskab fra 1657—59 aflægges af Eftermanden Severin Pederssøn. Jens Pederssøn undertegner her „Jens Pederssøn K.“ eller „J. Pederssøn K.“ og der kan saaledes ingen Tvivl være om, at han er samme Person som Tolderen i Flekkerø, der ogsaa bruger aldeles samme Underskrift. Han nøiede sig imidlertid ikke med at være Tolder

¹⁾ Norske Rigs-Registrarer VIII. S. 428.

²⁾ Cancelliet: Kirkerne, deres Godser etc. Pakke 9 a i N. Rigsarchiv.

³⁾ Norske Rigs-Registrarer, IX. S. 338 f.

⁴⁾ Norske Rigs-Registrarer, IX. S. 472.

og Stiftsskiver, men var indtil han blev Tolder ogsaa Foged i Mandal og Robyggelagets Fogderier. „Erlig, velagt og fornemme Mand, kgl. Maj. Tolder i Christianssand Jens Pederssøn“ mødte nemlig 14 April 1656 paa Thinget i Søgne ved sin Fuldmægtig i en Leiermaalssag, som han som Foged havde her, ligesom „Jens Pederssøn, kgl. Maj. forrige Foged i Mandal“ 11 April s. A. mødte i lignende Sag paa Kaddeland Thing. Ligeledes kaldes han kgl. Maj. Foged 24 Febr. 1655, da han mødte paa Hordnes Thing i Setersdalen, og „forrige Foged i Robyggelaget 18 Oct. 1656¹⁾. I Mandals Fogedregnskab underskriver han ogsaa „Jens Pederssøn K.“ Af de i Rigsarkivet beroende Lensregnskaber sees det, at Jens Pederssøn Kierulf fra 1639—1642 var Foged i (en Del af?) Robyggelagets Fogderi og fra 1 Mai 1642 til Philippi Jacobi 1648 Foged i Mandals Fogderi²⁾. I Regnskabet over Kirkernes Tredieaarstage og Førstebygsel 1648—50 underskriver han Jens Pedersen K. og bruger et Segl, der viser en halv Ulv og en lignende paa Hjelmen samt derover Bogstaverne J. P. K. Paa samme Maade undertegner han Regnskaberne for 1651—55, medens det følgende Regnskab, der gaar fra 1655—58 undertegnes af Enken Kirstine sl. Jens Pederssøns og det derefter følgende Regnskab 1658—59 af Severin Pederssøn³⁾. Formentlig har Jens Pederssøn Kierulf først været Skriver hos en af de danske Lensmænd paa Agdesiden og af dem befordret til Foged i Mandal og Robyggelagets Fogderi.

Efter sin 1ste Mand Jens Pederssøns Død blev Kirsten Andersdatter 2den Gang c. 1659 gift med Anders Hanssøn Reesen, født c. 1630, † i Christianssand i Slutten af 1665, eftersom hans Eftermand Johan Cramer blev udnævnt den 8 April 1666⁴⁾. Han var en Søn af Biskopen over Sjælland Dr. theol. Hans Hanssøn Reesen og Thale (Andersdatter) Winstrup og saaledes Broder af Præsident i Kjøbenhavn Peder Reesen. Den 25 Marts 1658 fik Toldforvalteren søndenfjelds Daniel Knoph Befaling til at

¹⁾ Lensregnskab Nr. 576 i N. Rigsarchiv.

²⁾ Lensregnskab Nr. 498 og 506 i N. Rigsarchiv.

³⁾ Lensregnskab Nr. 512 i N. Rigsarchiv.

⁴⁾ Norske Aalme Breve 1666.

beskikke Anders Hanssøn Reesen til Tolder i Flekkerø efter afd. Jens Pederssøn¹⁾ og 26 Juni s. A. fik han kgl. Bestalling paa Embedet²⁾. Anders Reesen var, da han egtede Jens Pederssøns Enke vistnok selv Enkemand efter et — formodentligt ganske kortvarigt — Egteskab med en Datter af Hr. Anders Nilssøn — Christianssands første Sognepræst — og Marthe (Margrethe) Povelsdatter († 1677). Marthe Povelsdatter, sl. Hr. Anders Nilssøns i Christianssand havde paataget sig Værgemaal for „sin Dattersøn“ Hans Reesen, hvis Arv indestod hos Borgermester Jens Rasch i Christianssand. Hvad hans 1ste Hustru hed, vides ikke. Sandsynligvis er han vel bleven gift med hende c. 1656, men hun er vel død paa 1ste Barselseng, da det ikke synes som om der har været mere end et Barn af dette Egteskab. Anders Reesen boede i Christianssand. Han eiede her et Hus, der var taxeret for 1000 Rdl. „som han selv iboer“. Desuden angav han sin Formue til 1200 Rdl. Han eiede ogsaa et andet Hus med Søbod i Christianssand, taxeret for 800 Rdl., hvor Hr. Jonas Anderssøn Undall boede³⁾. Ligeledes datterer han sine Toldregnskaber fra Christianssand⁴⁾. Sandsynligvis maa det dog være gaaet ud med ham. Thi hans Hus i Christianssand blev efter hans Død udlagt forskellige Creditorer for Gjæld. I 1665 havde Anders Reesen taget Told af et hollandsk Skib, der paa Grund af Lecage var kommen ind til Flekkerø paa Reise fra Ostindien, hvorfor dets Ladning var bleven omladet i et andet fra Holland opsendt Fartøi. Da der herover førtes Klage fra Hollændernes Side, blev Anders Reesen 17 October s. A. beordret til at afgive Forklaring i Sagen⁵⁾. Hvad Udfaldet blev vides ikke, men Hollænderne har formodentligt sluppet for at betale nogen Told. Kort efter maa Anders Reesen være død i sine bedste Aar. Enken Kirsten Andersdatter levede endnu i mange

¹⁾ Norske Rigs-Registrarer, XII. S. 131.

²⁾ Norske Rigs-Registrarer, XII. S. 188.

³⁾ Den alm. Landcommission 1661, Bilag til Relationen om Agdesiden, Pakke 2, i N. Rigsarchiv.

⁴⁾ Ibid. og Christianssands Amtsregnskaber for Agdesiden 1663 i N. Rigsarchiv.

⁵⁾ Saml. Kongebreve, Afskrift i N. Rigsarchiv.

Aar derefter. Den 11 Oct. 1666 omtales hun som Enke¹⁾ og hun levede endnu i 1667, da Jens Pederssøn Schjelderup, der efter Bagge Vandal 9 Febr. s. A. var bleven Stiftsskriver i Agdesiden, fik udlagt Gaarden Østre Ugland i Fjære Sogn til Embedsbolig, eftersom den Gaard, der tidligere havde været Stiftsskriverens Bolig, var „forundt Formandens Enke Kirsten Andersdatter“²⁾.

Kirsten Andersdatter var imidlertid død før 1670. Thi baade Anders Reesen og hans Hustru kaldes da „salig“³⁾. Børn i hendes andet Egteskab kjendes ikke med Sikkerhed. Med Jens Pederssøn Kierulf havde hun sandsynligvis 5 eller 6 Børn men med Anders Reesen formodentlig kun en Søn. Det kan i alle Fald ikke sees, at denne har havt mere end 2 Sønner, af hvilke den ældste maa have været af hans første Egteskab med Hr. Anders Nilssøns Datter. Børnene vare formentlig følgende: 1) Maren Jensdatter (Kierulf), født i Christianssand c. 1651, † i Christianssand 1697 (begr. i Domk. 19 Aug. s. A.). Gift 1) c. 1668 med Handelsmand i Risør Gert Isachssøn Falch, født i Risør c. 1632, † der i Marts 1679, Søn af Isach Lauritssøn Falch og Dorothea Enevoldsdatter (Ingvordsdatter). Han var da Enke- mand, gift 1) i Skien 27 Januar 1661 med Dorthe Hansdatter, født i Skien 1642, † i Risør 27 Juni 1662, Datter af Raadmand i Skien Hans Iverssøn og Pernille Halvorsdatter. Han havde 5 Børn med Maren Jensdatter og 1 Søn med sin 1ste Hustru. 2) i 1682 med Jacob Petterssøn Preus, der 1 Decbr. 1683 blev Stiftamtskriver i Christianssand, hvor han døde 26 Aug. 1713. Om ham har jeg allerede tidligere i dette Tidsskrift (3 R. II. S. 287 f.) meddelt udførlige Oplysninger, der ere supplerede ved de af Hr. S. Finne Grønn sammesteds (4 R. IV. S. 163 f.) meddelte Efterretninger om Familien Falch, hvortil her henvises. Efter

¹⁾ Personallist. Tidsskrift, 3 R. II S. 158.

²⁾ Personalh. Tidsskrift, 3 R. V. S. 51. Naar jeg her har antaget Kirsten Andersdatter for Enke efter Bagge Vandal's Formand som Stiftsskriver Severin Pederssøn, er det urigtigt. Ved Formandens Enke, maa menes Enken efter Severin Pederssøns Formand som Stiftsskriver og ikke Enken efter denne selv.

³⁾ Retsprotokol 2130 f. 43.

Maren Jensdatters Død blev Stiftamtskriver Preus 2) 1698 i Christianssand¹⁾ gift med Maren Andersdatter (Dedekam), født i Christianssand 16 Juni 1659, † der 9 Marts 1741 (begr. 16 s. M.) 81 A. 2 M. 3 U. 5 Dage gl., Datter af Borger og Raadmand i Christianssand Anders Tønnessøn og Karen Hansdatter Spinche. Hun var, da hun egtede Preus, Enke efter Raadmand i Christianssand Morten Olsson (Kierulf), der døde i Christianssand i April 1696 (Liget blev 6 April s. A. „nedsat udi Sl. Commissarie Arnt Tønnessøns Begravelse“ i Christianssands Domkirke). Med ham havde hun 9 Børn, der ved Mandens Død alle vare umyndige, hvorfor hun den 24 Decbr. 1698 erholdt kgl. Tilladelse til, naar Skiftet efter Manden var sluttet, at beholde sine Børns fædrene Arvemidler under Værgemaal enten hun indlod sig i nyt Egteskab eller ei, indtil Børnene bleve myndige og selv kunde annamme sine Midler, dog under Børnenes nærmeste Frænders Tilsyn. Men da hendes Stedsønner Oluf og Jørgen Mortenssønner Kierulf²⁾ indberettede, at hun havde indgaaet Egteskab med Stiftamtskriver Preus uden at holde Skifte efter Manden og to uskiftede Boer saaledes mod Loven vare bragte sammen, erholdt Magistraten i Christianssand 12 Sept. 1699 Befaling til straks at beskikke de umyndige Børn Værger og afholde Skifte efter Manden. Dette maa ogsaa være skeet; thi det blev sluttet 11 Januar 1700. Ved dette Skifte og ved Skiftet efter Kierulfs senere afd. Sønner Morten „Mortenssøn“ og Morten „Olsson“ Kierulf (sl. henholdsvis 16 og 18 Marts 1701) tilfaldt der hver af Maren Andersdatters 3 umyndige Børn med Morten Olsson Sønnen Hans 1512 Rdl. 2 β og hver af de to Døtre Karen og Johanne Marie Kierulf 756 Rdl. 1 β. Af Kirkeregnskabet for Christianssands Domkirke sees det, at Maren

¹⁾ At Maren Andersdatter allerede i 1698 blev gift med Preus synes at fremgaa af, at der 25 Juni 1698 i Christianssands Domkirkes Regnskab føres til Udgift: et af sl. Morten Olssøns Sæder udi den første Stol i det syndre Kryds paa venstre Side, som Mad^{me} Maren Preuses haver betinget og kjøbt den 12 Januari næstafvigt for 3 Rdl.“

²⁾ I et tidligere Egteskab havde Morten Olsson Kierulf 5 eller sandsynligvis flere Børn, da han allerede 1683 opgiver at have 8 Børn. (Christianssands Byregnskaber 1662—90 i N. Rigsarchiv).

Andersdatter i Aug. og Sept. 1697 „lod forbedre og større gjøre Altertavlen samt og den ladet forgyldte og staffere“. Hendes 2den Mand Stiftamtskriver Preus døde i 1713 uden at hun med ham havde Børn. Den 1 Novbr. 1724 søgte Enken om at erholde Commissarier til at foretage Skiftet efter ham, men først 21 Febr. 1730 kunde Boet tages under Behandling, da Preuses Regnskaber som Stiftamtskriver først maatte bringes til Afgjørelse. Dette skeede ved kgl. Resol. af 12 Febr. 1728 og 3 Marts s. A. modtog Enken endelig Kvittering for Mandens Oppebørseler fra 1 Januar til 26 Aug. 1713 paa 90,255 Rdl. 43 β. I Anledning af dette Regnskabsopgjør maatte Enken i over 2 Aar opholde sig i Kjøbenhavn. Grunden til Boets lange Henstand var ogsaa en Proces med Laasby og Neugaard i Amsterdam, der først paakjendtes i 1731. Boet eiede følgende faste Eiendomme: 1) Hus og Grund i Christianssand, som Enken selv beboede, hvilken taxeredes for 550 Rdl., men ved Auction den 21 April 1730 blev solgt til Svigersønnen Præsident Peder Wium for 552 Rdl. 2) Sal. Mag. Jonasis (o: Jonas Undalls) Hus og Grund, i Christianssand, taxeret for 190 Rdl., men ved Auctionen kjøbt af Præsident Wium for 165 Rdl. 2 ¼. 3) Et Hus med Tomt i Christianssand, som Mønsterskriver Arnt Mechlenborg beboede, taxeret for 60 Rdl., men ved Auctionen tilslaaet Stedsønnen Raadmand Anders Mortenssøn Kierulf for 65 Rdl. 4) En Tomt ved Kleven, taxeret for 8 Rdl., der paa Auctionen tilsløges Sønnen Johannes Mortenssøn Kierulf for 20 Rdl. 5) 2 gamle forfaldne Huse ved Siden af det af Enken beboede Hus, af hvilke Morten Olssøn selv i sin Tid havde beboet det ene, og det andet en Søbod, hvilke begge ved Auctionen solgtes for 82 Rdl. til Raadmand Anders Mortenssøn Kierulf. 6) $\frac{1}{12}$ Hud i Gaarden Moland i Landvigs Sogn. 7) 1 Gjedeskind i Nøstevaag i Søndeløv samt 8) $1\frac{1}{2}$ Hud i Gaarden Øvre Fjermedal i Vegusdal, som Morten Olssøn i 1687 havde erholdt Udlæg i paa Skiftet efter Borgermester Mads Christenssøn i Christianssand, hvilken af Boet solgtes for 135 Rdl. til den odelsberettigede Ole Christenssøn Fosland, maaske Broder af Borgermesteren. Boet var imidlertid

fallit, hvorfor begge Preus's Døtre i følgende Skrivelse til Skifteretten gik fra Arv og Gjæld:

„Weledle og Welvise Hr. Skifteforvaltere udj afg. Cammerraad Preuses Stervbo!

Som fornemmes ved saa nær værende Slutning efter min sl. [Fader] forrige Stiftamtskriver Cammerraad Jacob Preus, at Stærvoens Midler icke skal være i den tilstand, at den til sin Gjæld formaar at betale, altsaa ifølge af den derom allernaadigste udgangne Forordning samt min Svoger Wel Edle og Welbr. Hr. Major Hirsch, som tilægte haver min Søster Ingeborg Kirstine Preus, hans til mig herom ergangne Skrivelse af 13 Augustij nestleden. aarsages vi hermed at frasige os at arve og gjelde efter forbe^{te} vores salig Fader, saa at Stærvoens Forvaltning overlades til Skifteforvalternes forsvarlige Administration.

Christianssand d. 30 Augustij 1734.

Jeg forbliver Wel Edle og Welvise Hr. Skifteforvaltere udj afgangne Cammerraad Preuses Slærvboe tjenestskyldigste Tjenere.

Salig Anders Mortensens Enke

Helvig Marie Preus.“

2) Ingeborg Jensdatter (Kierulf), født c. 1652, opholdt sig endnu 1697 i Christianssand, men † i Stavanger 1712 (begr. i Domk. 9 Decbr. s. A.). Hun blev i 1671¹⁾ i Christianssand gift med Jens Jacobssøn Rasch, født i Søndfjord c. 1640, † i Christianssand 1688, Søn af daværende Foged i Søndfjord, senere Lagmand i Stavanger Jacob (Lauritssøn) Rasch og Anna Mogensdatter. Han blev 18 Oct. 1661 Student fra Stavanger Skole²⁾ og blev (c. 1666?) Rector i Christianssand. Den 18 Januar 1670 fik han Brev paa Øiestad Kald i Mester Hans Tausans Sted „saafremt han efter foregaaende Examen til Prestembedet dygtig befindes“ med Tilladelse til at succedere Sognepresten sammesteds Hr. Salve Thomessøn og hvis den daværende Capellan Hr. Erik Jørgenssøn forinden skulde afgaa ved Døden, skulde han imidlertid hans Capellani mod den sedvanlige Løn og Rettighed betjene³⁾. Herom blev der dog ikke Tale, da han nemlig straks efter blev befordret til et civilt Embede, idet han allerede 19 Sept. 1670⁴⁾ udnævntes til Borgermester i Christians-

¹⁾ De fik 28 Sept. 1671 Fritagelse for at staa offentlig Skrifte, fordi Konen var kommen for tidlig i Barselseng efter Bryllupet mod at give noget til de Fattige.

²⁾ S. Birket Smith, Københavns Universitets Matrikel, I. S. 304.

³⁾ Norske Aabne Breve 1670.

⁴⁾ Norske Aabne Breve 1670.

sand efter Nils Anderssøn Stobæus¹⁾, i hvilken Stilling han forblev til sin Død i Slutten af 1688, da hans Eftermand Hans Brochmann blev udnævnt 19 Januar 1689²⁾. Efter Rasch's Befordring stod Rectoratet i flere Aar ledig fornemmelig „af Mangument af Indkomme til Rectors Løn og Underholdning“, idet det ved et Kongebrev til Biskop Tausan i Stavanger af 19 Oct. 1670 blev bestemt, at da der til Skolen i den Tilstand, hvori den nu findes, og til Kirkens Opvartning ei skal behøves mere end én Person „som dog neppelig sig deraf skal kunne underholde“ skal den Person, som til Skolemester forordnet er, den alene tilligemed Kirken betjene³⁾. I nogle annalistiske Optegnelser heder det om Rasch, at han var „en nyttig og duelig Mand“, hvilket ogsaa kunde stemme godt med, at da i 1687 efter Forslag af Statholder Gyldenløve, Michael Vibe, Rentemester Brandt og Måthias Moth, der 8 Januar s. A. havde faaet Ordre til at afgive Forslag om dygtige Magistratspersoner i Christianssands By og i Amtet⁴⁾, under 12 Febr. s. A. hele Magistraten i Christianssand forløvedes, bestemtes det dog, at Borgermester Rasch, Byfoged Beermann og Byskriver Ebbe Fredrik Pederssøn indtil videre skulde vedblive i deres Embeder⁵⁾. At Rasch saaledes kan have været en dygtig Borgermester, er ikke usandsynligt. Men han har derhos vistnok været temmelig egenmægtig og myndig, ligesom man heller ikke faar Indtrykket af at han har været ganske uegennyttig. Byens Regnskaber var nemlig paa hans Tid i en fuldstændig Uorden og Raadmændene Hans Hanssøn Spinche og Michel Hanssøn siger derfor ogsaa i 1691, da der gjordes Ansvar mod dem: at de vare de yngste Medlemmer af Raadet „saa haver hverken Borgermester eller de tre ældste Raadmænd, ei heller og langt mindre vi som de tvende yngste kunnet bringe det dertil, at vi maatte have noget at sige udinden og ved Byens Skatter og dertil hørendes Ordres og

¹⁾ Han var udnævnt til Borgermester i Christianssand 23 Juli 1669. Hans Enke hed Elisabeth Worm.

²⁾ Norske Aabne Breve 1689.

³⁾ Norske Missiver 1670 i N. Rigsarchiv.

⁴⁾ Norske Missiver 1687.

⁵⁾ Norske Aabne Breve 1687.

Regnskaber, men Præsidenten samme Tid haver disponeret alle Ting (undtagen Skatternes Læggen og Ligning) med Ordres og Assignationer selv alene at annamme og forvare samt Kiembnerne til og Skatternes Betaling at beordre og kvittere. Hvilken lige Maade og Husholdning tvende Borgermestere sal. Jens Rasch og sal. Carsten Mechlenborg i deres Tid haver brugt og vedholdet uden at give Raadmændene nogen Oplysning om deres Forretning¹⁾. Under 30 August 1681 søgte Rasch om Lønsforbedring, da hans Indtægt var saare ringe, eftersom hans hele Løn alene bestod i den Accise, som kunde falde og „nogen Høavling og 2de Flommøllers Indkomst“. Men da den forrige Cancellisekretær Claus Tausan var tillagt 200 Rdl. aarlig af Accisen i Pension²⁾, Commissarius Jacob Riis var benaadet med Møllerne og tilliggende Engmark og da den forrige og nu sengeliggende Præsident Nils Pederssøn oppebar den halve Portion af Præsidenternes og Bogermesternes Part³⁾ samt Accisebetjenterne skulde lønnes af Accisen, blev der ikke meget igjen til Borgermesteren. Da der ikke længer skulde være nogen særskilt Præsident, søgte han om som ældst Borgermester, hvem det meste af Præsidentens Forretninger paalaa, at maatte oppebære den Part og Accise, som Præsidenten før havde havt samt Vinterleiepengene, som skulde erlægges af alle Fartøier og Farkoster, der overvintrede i Byen og Distriktet³⁾. Under 4 Oct. s. A. erholdt han ogsaa til sin Løns Forbedring, da der ingen Præsident „der sammesteds skal befindes“, den Anpart af Accisen og andet lignende, som Præsi-

¹⁾ Christianssands Byregnskaber, Contributionsregnskabet 1664—1700 i N. Rigsarchiv.

²⁾ Han fik 15 Mai 1669 i Pension de 200 Rdl. aarlig af Accisen, som Commissarius Laurits Christenssøn tidligere havde havt. Bevillingen blev conf. 29 Jan. 1670. — Det synes imidlertid at have været meget vanskeligt for Tausan at faa Pengene udbetalt af Magistraten. Den 9 Novbr. 1669 fik nemlig denne Befaling til at udbetale Tausan Pengene, men det synes ikke at have frugtet. Thi 27 Sept. 1670 fik Tolderen i Christianssand Johan Cramer Ordre til at udbetale Pengene, men heller ikke dette nyttede, hvorfor Ove Juel 30 Januar 1679 fik Ordre til at arrestere Accisen i Christianssand, da Magistraten gjorde alsken Udflugt med at betale Tausan de ham tillagte 200 Rdl. aarlig. (Norske Missiver i N. Rigsarchiv).

³⁾ Cancelli-Indlæg 4 Oct. 1681 i N. Rigsarchiv.

dent Bertel Scheving ifølge Brev af 14 Decbr. 1670 var tillagt¹⁾. Endelig blev det ogsaa ved Christianssands nye Privilegier af 15 Juni 1685 bestemt, at de 200 Rdl. aarlig af Accisen, som Tausan hidtil havde oppebaaret, skulde henlægges til Gadernes Brolægelse i Christianssand og naar dette tilbørligt var tilendebragt, skulde Magistraten oppebære Beløbet til sin Løns Forbedring.

I 1672 havde Borgermester Rasch en heftig Strid med Mag. Jonas Undall og dennes Svoger og i 1685—86 med Kirkeværgerne i Christianssand. Den sidste Sag reiste sig af at Rasch 2 Januar 1675 havde laant 499 Rdl. af Christianssands Kirke mod Forsikring i en Del Obligationer og Pantebreve i Jordegods. Capitalen var forbleven henstaaende, indtil Kirkens Forstandere 14 Juni 1682 „til Lagthinget derpaa haver stævnet og de forermedte Obligationer og Pantebreve til fuldkommen Indførsel for Kirken disputeret“, da tvende Obligationer ere blevne underkjennte, dog med det Vilkaar at Rasch „som en autoriseret Øvrighedsmand“ skulde give Kirken Refusion for slig mislig Betaling. Dommen blev derefter liggende til 1684, da Sognepresten Anders Scheen og Raadmand Hans Hanssøn Spinche bleve Kirkeværger. Disse lod da gjøre Indførsel og derefter ved offentlig Auction bortsælge Panterne til største Fordel for Borgermester Rasch, som de derefter tilstillede specificeret Opgjør med Anmodning om at han i Mindelighed vilde fornøie Kirken, hvad der var bleven udækket. „Men som han til denne Tid mod Løfte ei haver præsteret Betaling“ og Lagmanden i en anden Dom af 18 Decbr. 1685 „mere haver anseet Borgermester Raschs Indsigelser end vores Specialregning“, saa ansøgte de 31 Decbr. 1685 om at maatte paaanke Sagen til Overhofretten, uagtet Appelfristen var oversiddet²⁾. Hertil erholdt de ogsaa 13 Febr. 1686 Bevilling³⁾.

Borgermester Jens Rasch angiver 1683 5 Børn, 1 Tjenestepige, 1 Amme, 1 Dreng, 1 Hest og 2 Kjør; i 1684 1 Pige, 1 Dreng, 1 Arbejdshest og 1 Ko; i 1688 3 Børn, 1 Pige, 1 Dreng, 2 Kjør og 1 Arbejdshest og i 1689 nævnes hverken han eller

¹⁾ Aabne Breve 1681 i N. Rigsarchiv.

²⁾ Cancelli-Indlæg 13 Febr. 1686 i N. Rigsarchiv.

³⁾ Norske Missiver 13 Febr. 1686 i N. Rigsarchiv.

hans Enke. Hun flyttede i alle Fald senere til Stavanger, hvor hun døde. Som det af det Foregaaende fremgaar havde hun 5 Børn, af hvilke de 3 i 1688 var over 14 Aar.

3) Sophie Jensdatter Kierulf, født c. 1653, † i Skien 1703. Ugift. Skifte efter hende holdtes i Skien 12 Mai s. A. og sluttedes 18 Decbr. 1704. Hun efterlod kun noget Løsøre der ved Auction udbragtes til 61 Rdl. 1 Mk. 19 Sk., medens Gjælden, hvoriblandt Husleie til Berthel Schevings Enke, hos hvem hun døde, udgjorde 73 Rdl. 2 Mk. 16 Sk.¹⁾.

4) Anna Marie Kierulf, der 1683 fik Bevilling til at være myndig, hvorfor Lagmand Laurits Undal 24 Marts s. A. fik Brev om at aflevere hendes fædrene og mødrene Arv for hvilken han havde været Værge.

5) Anders Jenssøn Kierulf i Christianssand. At han ogsaa var en Søn af Kirsten Andersdatter bestyrkes ved at Mag. Anders Pederssøn Scheen kalder ham „høistærede kjære Fætter“²⁾. Han blev 12 Marts 1679 Vice-Tolder i Christianssand, med Ret til at succedere Tolderen Johan Cramer, hvis Fuldmægtig han var, og som — efter Rentekammerets Forklaring — selv havde „udvalgt denne Anders Jenssøn Kierulf til sin Datters Mand og udi den Forhaabning betroet ham paa egen Haand i hans Fravær Toldindtraderne, for hvilke Kierulf imidlertid gjorde ham saa slet Regnskab, at der manglede nogle Tusind Rigsdaler“, hvilket blev hans yderste Ruin. Cramer fik 29 Aug. 1682 bevilget Commissarier, der skulde paadømme hans Mellemværende med Kierulf, der 30 Sept. s. A. fik Contracommissarier. Kierulf blev ved Commissariernes Dom dømt til at svare Cramer en betydelig Sum, til hvis Fyldestgjørelse han af Cramer blev sat i Arrest i Christianssand. Han erhvervede imidlertid 19 Januar 1684 Befaling til Stiftamtmand Ludvig Rosenkrands, at han mod Caution skulde løslades af Arresten og da Overhofretten, for hvem Kierulf havde indstævnet Commissariernes Dom, den 20 Marts 1684 underkjendte Dommen og henviste Sagen til Behandling af nye uvillige Commissærer, fordi

¹⁾ Skiens Skifteprotokol 1697—1713 E. 418.

²⁾ Christianssand Stiftamtskrivers Regnskab 1680—90.

Kierulf ikke mødte og nærmere Oplysninger ansaaes fornødne og især, som det syntes, fordi den af Kierulf udvalgte Commissarius Landcommissairen Hans Hanssøn (Rosencreutz) ikke havde deltaget i Commissionsforhandlingerne formedelst de mod ham af Cramer gjorte Indsigelser¹⁾, klagede Cramer 12 Sept. s. A. til Rentekammeret over at han ikke kunde komme til Endelighed med Sagen, der nu havde verseret paa 3die Aar. Kammeret foreslog derfor 18 Oct. at det skulde dømme i Sagen, hvilket Kongen bifaldt 28 s. M. Hvad Udfald Sagen fik vides ikke. Han levede endnu i 1686, da Statholder Gyldenløve 15 Mai s. A. fik Brev om at forordne Commissairer mellem „forrige Tolder i Christianssand“ Anders Kierulf, Povel Jacobssøn Riis og Johan Pettersen Bergmann. Han maa imidlertid kort efter være død ugift, i alle Fald før 12 Decbr. 1688. Det siges nemlig da, at Kierulf, der sad arresteret paa Christianssands Fæstning for hans Gjæld til den kgl. Kasse, i Slutten af Sept. s. A. „eschaperede og siden nær Jylland paa Isen borte blev og druknede“²⁾.

6) Hans Jenssøn Kierulf, der 18 Sept. 1676 forekommer som Vidne i Lister, var muligens ogsaa en Søn af Jens Pederssøn Kierulf. Maaske er han den Hans Jenssøn Kierulf, der nævnes i Arendals Geistlighed, S. 14, Noten, hvortil henvises.

7) Peder Anderssøn Reesen; formentlig eneste Barn af 2det Egteskab. Hans videre Skjæbne kjendes ikke. (Fortsættes.)

Spørgsmaal og Svar.

Spørgsmaal 5.

I Anledning af Udarbejdelsen af en Stamtavle over Familien Friboe søges Oplysninger om følgende Bærere af Navnet:

1. Kaptajn Hans Friboe, † 18 Decbr. 1747 i Fladstrand, gift med Anna Dorothea Wildenradt. Det ønskes navnlig oplyst hvem han var Søn af.
2. Kaptajn Ferdinand Wilhelm Friboe (f. 17 Febr. 1781 i Rendsborg) og *hans Descendens*. Han forblev i 1814 i Norge, og der findes nogle Data om ham i Personalhistorisk Tidsskrift 1882.
3. Den sidstes Broder Kaptajn Gottfried Otto Friboe (f. 26 Okt. 1774 i Rendsborg) der ligeledes i 1814 blev i Norge samt hans eventuelle Descendens.
Paul Hennings. St. Kongensg. 83.

¹⁾ Overhofrettens Afsigtsbog for 1684 i N. Rigsarchiv.

²⁾ Christianssands Stiftantskriverregnskaber 1687—90.

6.

Om Familien Kolderup.

De nedennævnte tre første er Sønner af Kapellan til Bodø Jesper Andreas Kolderup og Hustru Susanne Kaasbøll Rosenvinge og Brødre til Postdirektør & Etatsraad Peter Andreas Kolderup-Rosenvinge, der var født paa Bodø $\frac{9}{1}$ 1761 og døde i Kjøbenhavn $\frac{15}{8}$ 1824.

1) Nicolai Christian Friis Kolderup er født paa Bodø 1759 (døbt Allehelgensdag) og døde i Alten $\frac{23}{4}$ 1837. Han anføres i Talvigs Ministerialbog som „Examinatus juris“ og skal, ifølge en Skildring af Jacob Fellman, Sognepræst til Utsjoki i Finland, i „Anteckningar under min Vistelse i Lappmarken“, først have været Foged, senere konstitueret som Sorenskriver og tilsidst Toldforvalter; hans Konstitution som Sorenskriver var i Saltens Sorenskriveri ca. 1793—1795. Der fortælles om ham, at han længe boede i Alten og i en Aarrække var paa Kontoret hos Fogderne; i nogle Aar indehavde han ogsaa Polmac Handelssted, hvis Ret han afstod $\frac{12}{7}$ 1823. (If. en Optegnelse i Næsseby Kaldsbog).

2) Eilert Christopher Kaasbøll Kolderup er født paa Bodø 1763 (døbt 7de Søndag efter Trinit.) og døde i Nordre-Aurdal som Sorenskriver i Valders $\frac{11}{5}$ 1822 (begr. Vang, Hedemarken). Han var først Prokuator paa Hedemarken, hvor han eiede og beboede Gaarden Hoel i Furnes (Anneks til Vang), og blev $\frac{25}{3}$ 1808 Sorenskriver i Valders. Han blev gift i Elverum $\frac{16}{10}$ 1794 med Anne Dorff, der var født i Elverum $\frac{30}{10}$ 1776 og døde i Furnæs $\frac{31}{12}$ 1851. Hun var Datter af Gaardbruger Amund Pedersen Grundset og Hustru Berthe Amundsatter, men antog Navnet Dorff efter sin Stedfader Prokurator Frants Vilhelm Dorff.

3) Jesper Andreas Kolderup er født paa Bodø 1766 (døbt 16de Søndag efter Trinit.) og døde i Drammen 1807 (begr. Strømsø $\frac{19}{1}$). Han var Skibskaptein og en Tid Maanedsløitnant, men købte i 1804 Gaarden Schielve paa Næs (Hedemarken), som han igjen solgte i April 1806 og flyttede til Drammen, hvor han købte Eiendom paa Strømsø. Han var gift med Carstine Margrethe Carstensen, der døde i Drammen $\frac{7}{1}$ 1847. 80 Aar gammel (begr. Bragernes). En Søn kjendes, nemlig Andreas Christian Grønbech Kolderup, der døde som Kjøbmand i Drammen $\frac{20}{12}$ 1866. 64 Aar gammel. Ved sin Konfirmation i Strømsø 1818 anføres han at være døbt $\frac{21}{1}$ 1803; han skal være født $\frac{13}{1}$ 1802.

4) Andreas Wilhelm Rosenvinge Kolderup er født paa Hoel i Furnæs 1795 (døbt $\frac{1}{10}$) og døde i Ystad i Sverige $\frac{29}{7}$ 1834 (omkom ved ulykkelig Hændelse ved Badning). Han skal efter Sigende have været Officer først i norsk Tjeneste (Maanedsløitnant?), men gik senere i svensk Tjeneste som Fændrik (hvor vides ikke) og blev ca. 1830 ansat i det svenske Toldvæsen som Kystoveropsynsmand i Ystad Tolddistrikt med Titel af Fændrik. Han var en Søn af den ovenfor nævnte Sorenskriver Eilert Kolderup og blev gift i Vang paa Hedemarken $\frac{11}{6}$ 1829 med Johanne Arentine Jentoft, der var født i Romedal $\frac{19}{12}$ 1797 og døde i Vang $\frac{31}{5}$ 1862. Hun var en Datter af Løitnant Iver Christian Jentoft og Hustru Sophie Amalie Storm. Hun fulgte ikke med sin Mand til Sverige men boede hele Tiden i Vang; de havde to Sønner, der begge er fødte paa Gaarden Aker i Vang. Som Enke oppebar hun Pension af det svenske Toldvæsen og af den norske Enkekasse, hvori hendes Mand havde gjort Indskud. (Enkekassen Nr. 1669).

Naar tog ovennævnte Nicolai Christian Friis Kolderup juridisk Examen

og kan der oplyses noget om de forskjellige Stillinger, som han har indehavt? De har sandsynligvis alle været i Nordland.

Naar tog Sorenskriver Eilert Christopher Kaasbøll Kolderup juridisk Examen, hvad var han før han blev Prokurator paa Hedemarken, og naar blev han det? Han var ogsaa sandsynligvis „Examinatus juris“; ifl. hans Broder Postdirektør Kolderup-Rosenvinges Kopibøger opholdt han sig 1787 i Kristiania.

Hvem er Jesper Andreas Kolderups Hustru Carstine Margrethe Carstensens Forældre, og naar og hvor er hun født? Hvor er deres Søn Andreas Christian Grønbech Kolderup født? Ifl. Postdirektørens Kopibøger opholdt Jesper Kolderup sig med Familie i Kjøbenhavn i 1803 til Medio 1804 og der troes, at hans Hustru er af dansk Herkomst. Kan der gives nogen Oplysning om Jesper Andreas Kolderups Stilling som Maanedsløitnant og om Andreas Wilhelm Rosenvinge Kolderups Stilling som Officer i Norge?

Enhver Oplysning om forannævnte Personer modtages med Taknemlighed af Undertegnede, der fortiden udarbejder en Stamtavle over Familien.

Bogholder Edvard Rosenvinge Kolderup.

Adr.: A/A Thunes mek. Værksted. Kristiania.

7.

Til en Stamtavle over Familien *Colstrup* i Norge vilde jeg gjerne erholde følgende Oplysninger:

1. Povel (Nilsson) Colstrup, født paa Stokke Prestegaard 1711, skal være død som Forvalter paa Rosenholm i Hornslet Sogn i Jylland 1765. Gift i Hornslet med Christine Birgitte Pedersdatter, der ligeledes skal være død i Hornslet 1766. Kan nogen oplyse hvilken Datum og hvor denne Povel Colstrup blev gift og døde, naar og hvor Konen var født, og naar hun døde, samt hvad og hvem hendes Forældre vare?
2. Povel (Nilsson) Colstrup skal have efterladt 2 Døtre: 1) Birgitte Dorothea Colstrup, f. 1749, † i Aalborg 23 Febr. 1833, 83 A. gl. Gift i Hornslet med Sognepresten Christian Albrecht Copmann, født i Kjøge 1730, † i Aalborg 7 Juli 1804, 73 A. gl. Gift 1ste Gang med Anna Charlotte Amalie Rosenlund. 2) Christine Marie Colstrup, † ugift. Kan der oplyses hvilke Børn Povel Colstrup havde, naar og hvor de vare fødte og døde (deriblandt Nr. 2 foran) samt naar Copmann blev gift med Birgitte Dorothea Colstrup, naar og hvor hans 2den Hustru født Rosenlund var født, blev gift og døde, og hvem og hvad hendes Forældre var?
3. Naar blev Nils Arnt Colstrup (en Søn af Sogneprest i Arendal Erik Colstrup) Student; formentlig c. 1770?
4. Naar blev Nils Colstrup (en Søn af Sorenskriver Janus Colstrup i Eidsberg) Student; formentlig c. 1741?
5. Jens Aalborg blev 1705 persl. Capellan hos Faderen, Sogneprest til Christiansø ved Bornholm Anders Jenssøn Aalborg. Naar blev han udnævnt og hvad hed Moderen?

E. A. Thomle

Arkivar, Rigsarkivet, Christiania.

8—9.

8. Kan nogen give mig Oplysning om Anna Maria Borch (døbt i Odense ²⁵/₄ 1765. Hun var 1788 i Huset hos Byfoged Bech i Vordingborg, hvis Hustru var en Slægning) og Johanne Borch (døbt i Odense ²⁰/₆ 1766. Hun var 1790 i Tjeneste hos Major Kralbe i Kjøbenhavn). Faderen var Anders Enevoldsen Borch, Kjøbmand i Odense, død 1789. Den ene blev gift med en

Lysestøber i Randers, men hvilken af disse det var, og med hvem hun blev gift, har det ikke lykkedes mig at faa Rede paa.

9. Ligeledes vilde jeg være taknemlig, om Nogen kunde meddele mig, hvor Hans Andersen Borch, Snedker i Odense, døbt $\frac{2}{8}$ 1738, blev af. Han var Søn af Anna Marie Jensdatter i hendes Ægteskab med Anders Sørensen Borch, død i Odense $\frac{7}{6}$ 1740. Da der i Odense Bys Skifteprotokol ikke kan sees, at der har været afholdt Skifte efter ham, maa han antages at have fraløst Byen, og har jeg derved tabt hans Spor.

Thorgeir Borch, Skien.

Svar IV.

(4 R. VI, S. 260 ff., Spørgsmaal 10, conf. 5 R. I, S. 183, Svar IV.)

I Anledning af et Spørgsmaal om en Præsteslæggt Mørch i Skedsmo skal som Supplement meddeles:

Hr. *Anders Sørensen Mørch* er født $\frac{9}{9}$ 1691. Han tog sin theologiske Examen 1716. Angaaende hans første Hustru *Mette Sørensdatter Mølgaards* Forældre kan oplyses, at hendes Moder, der hed *Marie Jensdatter*, døde som Enke efter Ole Brun, Borger og Handelsmand paa Fredrikshald. Skifte efter hende holdtes paa Fredrikshald $\frac{1}{4}$ 1732¹⁾. Arvingerne var:

Enkemanden: Sr. *Ole Brun* samt hendes Børn af 1ste Ægteskab: 1) *Mette Sørensdatter*, død, men i sit Ægteskab med Sognepræst til Skedsmo Hr. Anders Mørch efterladt 2 Sønner: Søren, 12 Aar, og Jens Christian, 7 Aar. 2) *Ellen Sørensdatter*, gift med Christian Dibbern, hendes Børn af 2det Ægteskab: 3) *Anders Olsen Brun*, „menes at have været udi Frankrige til Roan.“ 4) *Anne Olsdatter Brun*, 23 Aar gl., gift med Anders Thomassen, Borger paa Fredrikshald²⁾.

M. H. til Hr. Anders Mørchs ældste Søn *Søren Andersson Mørch* kan — i Anledning af Hr. Arkivar E. A. Thomles Meddelelse i dette Tidsskrift (5 R. I, S. 183) — oplyses, at de dér anførte Søkende ikke — som af Hr. Thomle antaget — er Børn af denne Søren Andersson Mørch, men af en Søren Christensson Mørch (f. ca 1709, † 1773) paa Pladsen Holtet under Gaarden Nordsejer i ø. Aker. Paa Skiftet efter denne Søren Christensson Mørch, holdt i Christiania $\frac{13}{12}$ 1773³⁾, angives nemlig hans Arvinger at være:

Enken: Anne Kirstine Rasmusdatter, og Børnene: 1) Anders, 37 Aar gl., gift⁴⁾. 2) Søren, 19 Aar gl. 3) Christen, 12 Aar gl.⁵⁾ 4) Johanne Marie, gift med Nils Madsen, „boende paa Hovedtangen“⁶⁾. 5) Else Marie, 23 Aar gl., „tjenende hos Sekretær Widding“. 6) Kirsten, 10 Aar gl.

Disse Mørcher har intet med Familien Mørch i Skedsmo at gjøre, hvad der forresten ellers laa nær at antage p G. af Ligheden mellem Navnene paa de her nævnte Søkende og paa Børnene af Præsten Jens Christian Mørch i Skedsmo. Hvorvidt Præsteslægten Mørch i Skedsmo er uddød, er altsaa endnu et uløst Spørgsmaal.

Chr. Morgenstjerne Munthe, Artillericapitaine. Christiania.

1) Se Retsprotokol 1180 Fol. 431. — Dette er mig velvilligt meddelt af Hr. Amanuensis H. Krog Steffens. 2) Hun blev i dette Ægteskab Stammoder til den yngre Fredrikshaldske Slægt Stang. Se M. Arnesen og N. A. Stang: Stamtavle over den yngre Fredrikshaldske Slægt Stang. (Fredrikshald 1879). 3) Se Retsprotokol 2869 F. 279. Boet var fallit. 4) Denne Anders er netop den af Hr. Thomle nævnte Anders Sørensen Mørch, der boede paa Grønland i Christiania. Foruden 2 Sønner af Navnet Hans, der begge døde unge, havde han Datteren Karen (eller Kathrine, som hun kaldes i Ministerialbogen), født 1763 gift med Mons (ikke Abr.) Jøhansen i Christiania, der paa Folketællingen for 1801 kaldes „Artillerist“. 5) Død i Christiania 1781. 6) Nils Madsen (Sprækkenhus) var Kommandersergent og boede i Christiania, hvor de fleste af hans Børn sees at være fødte.

V.

(V R. I. B., S. 181, Spørgsmaal 4).

Peter Henrik Barclay, om hvem der foran i dette Tidsskrift er bleven opkastet Spørgsmaal, tog dansk juridisk Examen 1787 med bedste Character. I en Ansøgning af 23 Aug. 1791 om det da vacante Postmesterembede i Bergen siger han, at han har anvendt en Del Aar paa Studeringer ved Københavns Universitet og faaet de to første Examinere med bedste Character. I 1787 reiste han til sin Stiffader Conferentsraad og Lagmand Colbjørnsen, ved hvis Forretninger han bistod. Den 25 Sept. s. A. blev han ogsaa Sekretær ved den over Christian Softhuus nedsatte Commission, og uden Betaling; blev senere af Prins Carl af Hessen ansat som Copist ved Felt-Commissariatet ved de norske Troppers Indmarch i Sverige, men afgik herfra med et Aars Gratification uden Vartpenge. Senere blev han By- og Herredsfoged i Rønne paa Bornholm. Han døde 15 Juni 1833 som Cancelliraad og entlediget Byfoged.

E. A. Thomle.

VI.

(5 R. I. S. 178, Spørgsmaal 1).

I Betragtning af at en Familietradition (ifølge Oberstlt. H. F. Grandjeans Stamtavle over Familien af samme Navn) udsiger, at Slægten Grandjean er kommen til Danmark med Familien Pless eller Plessen, og derhos den ældste kendte Mand af Slægten Ludvig Grandjean (c. 1688—1767) var Skovrider paa Enkedronning Charlotte Amalies Godser, hvilket harmonerer godt med Familien Plessens bekendte Indflydelse hos Kongefamilien, er det ikke ganske usandsynligt, at nedennævnte Kilde, uagtet den anvender en meget forvansket Form af Navnet, kan give et Spor tjenligt til at føre Slægten endnu et Led tilbage i Tiden. Et i Rigsarkivets 2. Afd. opbevaret Mandtal over Indvaanere i København i de af Branden 1728 konserverede Distrikter viser nemlig, at der i Øster Kvarter N. 206, en Ejendom i Admiralgade, bl. andet opholdt sig en „Johan Schang“ om hvem det siges „har været Camer tiener hos Hr. Geheime Raad Pless“. Huset tillører en Mand af ringe Stand, en „Borrestue Svend“ Lars Christensen Møller, og det er ingenlunde utænkeligt, at han har taget Ordets sidste Stavelse for Efternavnet ved sin Angivelse. Selv hos mere dannede Folk var Ortografien lidet udviklet dengang. Præsten i Magleby staver saaledes Skovriderens Navn i Kirkebogen i Tiden 1721—24 2 Gange som „Grangskang“ og 2 Gange „Grandskang“, Andetsteds staves Navnet snart i et snart i to Ord Gran Schang.

Selvfølgelig ligger heri ikke noget Bevis men kun en Anvisning af et Spor, der nemt overses. For *Tidens* Skyld kunde Manden godt være Fader til Skovrideren. Han „har været“ i Plessens Tjeneste, er mulig af Aldershensyn afgaaet; og er han 70 Aar i 1728, var han 30 Aar gammel, da Skovrideren fødtes. Ogsaa hans Fornavn Johan gaar igen i Slægten, om end ikke hos de kendte af Skovriderens Børn. At finde hans Død i Københavns Kirkebøger, er et omfattende Arbejde, mulig han ogsaa er død andetsteds f. Ex. hos Sønnen i Magleby, og her mangler uheldigvis Kirkebogen over Begravelser i de første 33 Aar efter hans Død. Muligvis dog med Tiden Arkivalier vedr. Fam. Plessen kan bringe mere Klarhed for Dagen.

Mandtallet viser ingen Husfæller i Slægt med ham. Han er alene uden Hustru, Børn eller Tyende. Huset synes overfyldt af standlidte Herrer uden Familie, en Major, en Løitnant, en Færnik, norske Studerende og Bestillingsmænd, en Overvisiterer og en Lakai hos Dronningen. Red.

Þorstein Illugason Hjaltalin.

Rettelse til Brickas „Dansk Biografisk Lexikon“.

Af **V. A. Secher.**

I det anførte Værk 7, 462 har afd. Dr. phil. F. J. Meier leveret en Biografi af en islandsk Bondesøn, som arbejdede sig frem til en i Tyskland ret anset Kunstmaler og senere levede i Bruns-
vig. Han døde 1817. Dr. Meier kalder ham *Thorstein Elias Hjaltelin*, uden at det har stødt ham, at en Islænder fra 18. Årh. skulde have ført 2 Fornavne i Stedet for Fornavn, Patronymikon og Slægtnavn. Heller ikke Redaktionen har taget Anstød heraf eller af, at nævnte Islænder skulde hedde Hjaltelin, medens dette islandske Navn ellers lyder *Hialtalin* og skrives således i Værket. Dr. Meier anfører som Kilde Weinwich: „Kunstens Historie i Danmark og Norge“ S. 205 f. og „Københavns Skilderi“ 1829, 1428, og bægge Steder står vel Navnet anført som „*Torsten Elias Hjaltelin*“, men bægge omtale også som deres Kilde Meusels „Archiv für Künstler und Kunstfreunde“ I, Dresden 1804, Nr. 2 S. 57—61 og at Kunstnerens Billede findes heri med Navnet „*Dorstein Illia Hjaltelin*“. Da dette er urigtigt i det Meusel netop har Hjaltalin, er det klart, at „Københavns Skilderi“ kun har afskrevet Weinwich, og Bladet burde derfor ikke været anført af Dr. Meier som Kilde. Men heller ikke Weinwich har nogen Værdi, idet denne Forf. ikke ved mere om Kunstneren end Meusel, på det nær, at han har tillagt ham Navnet *Elias* i Stedet for det ham uforståelige *Illia*, og Dr. Meier har kun tankeløst afskrevet Weinwich. Overalt i den tyske Literatur, hvor den islandske Kunstner omtales, såsom: Meusel: „Teutsches Künstlerlexikon“ 2. Udg. 1808 1,396; Fiorillo: „Geschichte der zeichnenden Künste in Deutschland“ 1818 3,329; Nagler: „Allgemeines neues Künstler-Lexicon“ 6,171; „Allgemeine deutsche Biographie“ 12, 383—84, hedder han som i Meusels Archiv, der iøvrigt er den Kilde, på hvilken al senere Omtale beror.

Der er imidlertid ikke fjærneste Anledning til at rette de tyske Forfatteres „*Illia*“ til *Elias* eller *Hjaltalin* til *Hjaltelin*, og

man kan kun undre sig over, at Dr. Meier¹⁾ ikke har set, at disse Rettelser ere vilkårlige Opfindelser af Weinwich. Jeg traf under et Besøg i Stadsbiblioteket i Brunswig på et Håndskrift, hvis Tittel er: „W. Müller: Biographien und Kunstnotizen über Kunst-, Historien- und Portraitsmaler, welche in Braunschweig und Wolfenbüttel gelebt haben. 1850“. I dette Værk var selvfølgelig også Islænderen behandlet og der citeredes Bladet „Braunschweigische Anzeigen“ 1795 Nr. 38, S. 773, hvorefter „der Kunstmaler *Torstein Illuga Hjaltalin*“ 1795 3. Maj i st. Katarina Kirke i Brunswig havde Bryllup med „Jungfrau Sophia Rosine Rudolphe Schroeder“. Her står altså *Illuga* i Stedet for det i Literaturen sædvanlige *Illia*, men heller ikke det kan være rigtigt. *Illuga* er nemlig Genitiv af Nominativen *Illugi*, men når Navnet står i Genitiv, er Grunden selvfølgelig den, at der er blevet udeladt -son. Den islandske Malers rigtige Navn er herefter i den korrekte Retskrivning *Torstein Illugason Hjaltalin*. Hans Fader har altså haft Navnet *Illugi*, og det vil herefter næppe være vanskeligt for en af de islandske Personalhistorikere at udfinde, til hvilken Familie han hører. Der er ingen Anledning til her at gentage Meusels biografiske Meddelelser om *Torstein Illugason*. Kun skal som Kuriosum nævnes, at hans Liv og Levned i „Braunschweiger Tageblatt“ 1874 Nr. 266 for 13. Novbr. blev gjort til Genstand for en Festartikkel til Ære for Islands Tusindårsfest. Et Par Eksemplarer af dette Nummer findes indlagt i W. Müllers ovennævnte Manuskript. Heraf ses, at *Torstein Illugasons* Enke levede i Brunsvig til sin Død 1856.

¹⁾ For en Nøjagtigheds Skyld bemærkes, at Weilbach i „Nyt dansk Kunstnerleksikon“ har optaget en Meddelelse om *Hjaltalin* med ganske de samme Fejl som Meiers og Weinwichs.

Register*).

(Af Arkivassistent *H. C. Roede.*)

- Aal, Stortingsm. 188.
 Aalborg, And. Jensen, Pr. 268. -- Jens, Kap. 268.
 Aalholm, Hedeveg Ped.dt. 253. -- Math. Jensen, Kir. 253.
 Abildgaard, N. A., Kunstmal. 2.
 Acheleye, Joh.s. Kptltn. 237, 241.
 Ackermann, Hofpr. 98.
 Adelaer, Kurt 244.
 Adolph Friedrich, Prins 86, 88.
 Ablefeldt, Magdalene 62.
 Alexander, russisk Kejsers 84, 96.
 Alsing, Anne Sophie 182. -- Ole R. 182.
 Alstrup, Anne Margr. 165. -- Ped. Hansen, Mag. 165.
 Ancher, Bernt, Provst 180, 225. -- Christopher, Pr. 180.
 Andersen, Christen, Stiftsskr. 255. -- David 115, 124 f., 252. -- Elisab. D. 182. -- Hans Chr. 183. -- Hendrikke 250. -- Jakob, Kpt. 160 ff. -- Mads, Bud 250. -- Margr. N. 182. -- Theodorus. Postm. 182.
 Anthonisen, Mogens, Sorenskr. 72.
 Appleby, Pet., Agent 252.
 Arenfeldt, Anna Stygge 62. -- Axel, Obltn. 62. -- Jørgen 160.
 Arensen, Morten 134.
 Arentsen, Cathr. 182. -- Marcus, Kontroll. 182.
 Arff, Bolette Elisab. 240, 242, 245. -- Chr. Henr., Prltn. 235, 240 f. -- Chr. L. F., Søkadet 235. -- Fr. Sophie 235. -- Fr. Sophie 235. -- Georgia Elisab. 235. -- Joh. G., Kontreadm. 232--245. -- Johan Gerh., Vinhdl. 235. -- Lovise 235. -- Maria 235. -- Marie Cathr. 235. -- Nic. Conr., Sekltn. 235. -- Nic. Dominicus, Komm. 235. -- Nicolai J., Højesteretassessor 234.
 Aslaksen, Anne Margr. 183. -- Joh., Teglm. 183.
 Bagge, Poul, Mat.forv. 169.
 Bagger, Mdm. 3.
 Balchen, Adm. 233.
 Bang, O. L., Dr. med. 202.
 Banner, Ingeborg 57. -- Otto 57. -- Preben, Obltn. 165.
 Barchmann, Aase J. 181. -- Herkules S., Kbm. 181.
 Barclay, Fam. 181. -- Emerence 181. -- P. H., Aukt.dir. 181. -- Pet. Henr., Byskr. 181, 270.
 Bartholin, Th. 24.
 Basballe, Kpt. 238, 240 f.
 Basse, Hans 156.
 v. Bassewitz, ? 23.
 Bast, Anna 32. -- P. D., Stiftsprovst 32, 98. -- Frue 98.
 Bastholm, Chr., Konfess. 3. -- Hans, Pr. 3.
 Bech, Bisk. 200. -- Byf. 268 f.

*.) Hustruene ere kun anførte under deres Egtefelles Navn.

- Becker, Ane Margr. 25. — Georg Ludv.,
Konsul 25, 107. — Sekltn. 238.
- Beermann, Byf. 262.
- Behncke, Johan C. T., Bager 247. —
Johanne C. 247.
- Belau, Obltn. 43 f.
- Benda, Félicité A. 91. — Fr. Ludw.,
Hofkomp. 91. — Georg. Koup. 103.
- Berg, Bendte, 250. — Søren, Møller
250. — Just.sekr. (?) 219.
- Bergmann, Job. Pettersen 266.
- Bernadotte, Marschal 31, 36, 76, 78 ff.
- Berthelsen, Nils, Raadm. 70 f.
- Berthier, Louis A. Gen. 79.
- Bessesen, Bertel 123.
- Bevers, Christine W. 246. — Heinrich,
Lotterikoll. 246. — Lovise E. 246.
— Sophie H. C. 246 f.
- Bille, And., Rigsmarsk 159, 164.
- Billeskou, Lovise 168. — Vilh., Provst
168.
- v. Bimbach, Joh. P. F., Gen. 146.
- Bircherod, Else Nielsdt. 166 f. — Jens,
Bisk. 166. — Jens, Prof., 166 f.
- Bircholdt, Chr. Johler, Hørkr. 250. —
Ingeb. Charl. 250.
- Bjelke, Frue 108. — Genltn. 126.
- Bjørnsen, Nils 114.
- Blach, Vognm. 168.
- de Blenac, Courbon, Eskadrechef 234.
- Blik, Henr. H., Reg.læge 182.
- v. Blücher, Conr. Dan., Greve 7. —
Gebhard Leberecht, Fyrste 33, 49,
74. — Gustav Gotthard, Amtmand
74, 76, 109. — ? 7.
- Bläcker, Fam. 18, 106. — Købm. 13 f., 16.
- v. Bodenhausen, Domherre 43 ff. —
Frue 42.
- Bolding, Ingeb. Lauritsdt. 123. — Jes-
per Hansen, Hdlsm. 123.
- Bonnevie, Pr. 188.
- Borch, And. Enevoldsen, Kbm. 269. —
And. Sørensen 269. — Anna Marie
268 — Anna Marie Jensdt. 269.
— Dorte C. 170. — Hans And.sen,
Snedker 269. — Herm. Henr.,
Vinhdl. 170. — Johanne 269. —
Math. Johannes, Klokker 173.
- Both, Hofmarsch. 88, 91.
- Boué, ? 30 f.
- Boye, L. J., Baron 220.
- Boysen, Andr. Paulin, Styrn. 251.
- Bradtisch, Hans Phil., Garver 173. —
Sara M., 173.
- Brandt, Fr., Rentem. 132, 262. — Georg
Fr., Fagottist 95. — J. H. 251. —
Joh. Heinrich, Gross. 249.
- Branner, Joh. Jac., Klædefabrikør 168.
— Petrine L. J. 168.
- Braun, Joh. Fr., Oboblæser 92, 95, 97 f.
— Frue 92, 97. — Frk. 97.
- Brede, Skuespillerinde 50, 53, 73.
- Breide, Inger 61. — Volf 61.
- Bricka, Rigssarkivar 184.
- Brochmann, Hans, Borgm. 262.
- Broderup, Anna Dorothe. 172. — Knud
O., Gr.sm. 172.
- Brummer, Boghdl. 186.
- Brun, And. Olsen 269. — Marie Jensdt.
269. — Ole, Hdlsm. 269.
- Buch, Andr. A., Brygger 175.
- Budde, Agnete S. 173.
- Bue, Torje Knudsen, Opsidder 119.
- Bueck, Kapt. 14 f.
- Burd, James, Stabsoff. 69.
- Bussiegel, Ane M. E. 171. — Anna
Magdal. 171. — Gotth. Christopher,
kgl. Staldskr. 171.
- Bückeburg, Greve 37.
- v. Bülow, Engelke H., Hofchef 2 f., 22 f.,
28, 40, 42 f., 47, 79 f., 82 f., 107 f.
- Bøehmann, Aase Cathr. 182. — Abrah.
182. — Abrah., Kbm. 181 f. —
Arent, Stud. 182. — Dorothe. 181.
— Elisab. C. 181 f. — Elisab.
Cathr. 182. — Elsebeth Marie 182.
— Joh. 182. — Johan, Bergskr.
181. — Joh. Chr., Stud. 182. —
Maren N. 181. — Maria 181. —
Marthe H. 181 f. — Martin H. 182.
— Poul Conr. 182. — Poul Conr.,
Højester.prok. 182. — Søren Gottfr.
182. — Ursula C. 181 f.
- Bødker, Hans Pet., Skibskpt. 251. —
Maria Elisab. 251.
- Bøhm, Johanne 182. — Ulr. Fr., So-
reuskr. 182.
- Børresen, Anne F. 170. — Joh. Chr.,
Lærr.hdl. 170.
- Børtning, Pedl. 134.
- Carl I. af Engl. 68.
- Carl XIII. af Norge og Sv. 199, 220.

- Carl, Landgreve af Hessen 9 f., 108. 270.
 Carl August Christian, Prins 86, 88.
 Carl Bernhard, Prins 92.
 Caroline Matilde. Dronn. 80 f.
 Celestino, Eligio, Koncertm. 92.
 Charlotte Amalie. Enkedronn. 178.
 Charlotte Frederikke. Prinsesse 86, 88.
 104.
 Charlotte Sophie, Prinsesse 85.
 Choiseuil, Hertug 239.
 Christen, Adolph H. H., Kmskriver 170
 Christensen, Anne C. 178. — Annichen
 182. — Christen 178. — Ferd. W.
 247. — Laurits, Borgm. 129, 131,
 263. — Lisbet 131. — Mads, Borgm.
 260. — Math., Værtshush. 251. —
 Paul 178. — Ped. 182.
 Christian IV. 137 f., 141, 158 f., 164,
 199.
 Christian VIII. 188 f., 193, 200, 220.
 Christian Frederik, Prins 1—7, 9 f., 12 ff.,
 17—20, 22—26, 28, 33 ff., 44, 48,
 73, 75, 78 ff., 82, 86, 91, 98 f.,
 103 ff., 107—11.
 Christiani, Christoph J. R., Hofpr. 92.
 Christie. Præs. 188, 205 f.
 Christina, sv. Dronn. 181.
 Clasen. Mad. 197.
 Classen, Pet. Hersleb, Gehkfr. 168. —
 Frue 168.
 Claussen, And. 253. — C., Hofglarm.
 177.
 Colbjørnsen, Emerence 181. — Herm.,
 Assess. 181. — Lagm. 270.
 Cold, Andr., Komp.chef 180. — Anne
 Cathr. 180. — Anna Maria 180. —
 Frantz Lambert, Korp. 180. —
 Hans Bernt, Maj. 180. — Maren
 H. 180.
 Collett, Dep.chef 201.
 Collin, Prlt. 238.
 Colsmann, Reg.kirurg 11, 107.
 Colstrup, Fam. 268 — Christine Birg.
 Ped.dt. 268. — Christine Marie 268.
 — Erik. Pr. 268. — Janus, So-
 renskr. 268. — Nils 268. — Nils
 Arnt 268. — Povel, Forv. 268.
 Comisch, Klokker 186.
 Conflans. Marschal 233 f.
 Copmann. Anna Charl. Amal. 268. —
 Birg. Dorothea 268. — Chr. Albr.,
 Pr. 268.
 Cramer, Joh., Tolder 256, 263, 265 f.
 Cruse, C. H., Vinhdl. 175. — Sara 175.
 Dahl, F. P. J., Docent 185—231.
 Dam, Mads Gregers, Kapelm. 35.
 Danneskjold-Laurvig, C. C., Adm.
 233.
 Danneskjold-Samsø, Fr., Gen.adm.ltn. 232.
 Davidsen, David 118. — David, Borgm.
 118.
 Degen, C. F., Overlærer 5.
 Dibbern, Chr. 269. — Ellen Sørensd. t.
 269.
 Diriks, Dep.chef 201.
 Dorff, Frants Vilb., Prok. 267.
 Dorothea, Hertuginde 81.
 Dull, Agent 241.
 Dyre, Hans 156.
 v. Düring, Ernst Fr., Genltn. 7.
 Døderlein, J. G., Stadsfysik. 185 f., 198,
 204, 209, 215. — Frue 185.
 Eberhard, Kpt. 146.
 Edler, Doroth. 182. — Frans 182. —
 Magdal. Cathr. 182. — Ulr. Fr.
 182.
 Egede, Gjertrud 249. — Hans, Missio-
 nær 89, 249.
 Einertsen, Johan, Borgm. 116.
 Ellefssen, Christen 134. — Toridt 64.
 Elovius, Jonas, Pr. 64.
 Epaulé, Gen. 79.
 Erasmi, Edle Joh. M. 249, 251. — Tage,
 Kommandant 249.
 Eriksen, Kjeld, Hdls. 165. — Magdal.
 Lauritzdt. 165. — Mats, Fuldm.
 121.
 Essen (v. Essen), Fam. 180. — Anne
 C. 178. — Bernt 179. — Gye C.
 H. 180. — Hans Berntsen 178 ff.
 — Hans Henr., Stath. 193, 195, 208,
 221. — Karen Jacobsdt. 178 f.
 Ester, Conrad 123.
 v. Eyben, Adolph Gottlieb, Friherre 17.
 Fabricius, Anna Gunilde 251. — Otto,
 Bisk. 251.
 Falbe, Stiftamt. 227. — ? 200.
 Falch, Fam. 258. — Dorothea Ene-
 voldsdt. (Ingvoldsdt.) 258. — Dor-
 the Hansdt. 258. — Gert Isachsen,

- Hdlsm. 258. — Isach Laur.sen 258.
— Maren Jensdt. 258 f.
- Falck, Fam. 165.
- Falsen. Amtm. 230. —, ? 188, 206 f.
- Fasting, Kptltm. 241. — Statsr. 201.
- Federsen, Hans, Skom. 174.
- Fellman, Jacob, Pr. 267.
- Fenger, Ludv., Prof. 244.
- de Ferry, Cathr., Frue 128, 136 f. —
Peter, Ob. 128, 136.
- Fibiger, Adolph, Kont.chef 171. —
Margr. Carol. 171.
- Finck, Christiane 170. — Apoth. 170.
- Fleischer, C., Adm.sekr. 240.
- Foersom, Christen M., kgl. Skuesp. 172.
- Folmer, P. 169.
- Fontenay (de Fontenay). A. N., Komm-
kpt. 233. — B., Komm. 232.
- Fosland, Ole Christensen 260.
- Fourrès, Skuespiller 17. — Skuespiller-
inde 17, 106.
- Frederik III. 164.
- Frederik V. 25, 43. 233.
- Frederik VI. 13, 25, 34, 46, 54, 100, 111.
- Frederik, Arvepr. 1 f., 4, 9, 12, 16 f.,
22, 26, 28. 33. 40, 43, 45—48.
53 f., 56, 74 f., 79 ff., 83 ff., 106,
112 f.
- Frederik Ferdinand, Prins 1 ff., 5, 9,
12 f., 21 f., 24 ff., 30, 32, 34, 37,
41, 45 ff., 49, 51, 53 f., 56, 74, 82,
87 ff., 97, 99, 103, 106, 108—113.
- Frère, Gen. 20.
- Friboe, Fam. 266. — Anna Dorothea
266. — Ferd. Wilh., Kpt. 266. —
Gottfr. Otto, Kpt. 266. — Hans,
Kpt. 266.
- Friedel, Chr. Ditl. 250. — Brygger 250.
- Friedrich, Hertug 84, 89.
- Friderik, Prins af Hessen 10.
- Friederich Carl Ferdinand, Hertug af
Bevern 9.
- Friedrich Franz, Hertug 84, 86 ff., 91,
95, 101, 105.
- Friederich Heinrich Carl, Prins 35 f.,
40, 42 f., 45 f., 49, 74 f., 91, 93,
95, 98.
- Friedrich Ludwig, Arvepr. af Meklenb.
84 ff., 89, 91, 102.
- Friederich Wilhelm 3. 35, 56.
- Friederich Wilhelm Carl, Prins 36.
- Friis, Dorothea 154. — Iver 154. —
Jesper, Ob. 154. — Mogens 129.
- Frosch, Sekret. 98.
- Fränkel, Købm. 22.
- Frolund, Povel, Slotsfgd. 173.
- Fuglede, Pet. Nic., Borgm. 250.
- Funck, Pet. Ferd., Koncertm. 35.
- Fürstenberg, Christine 66. — Joh.
Pet. 66.
- Gabel, C. C., Viceadm. 235.
- Gadberg, Knud J., Pr. 178.
- Galeotti, Vincenzo, Balletm. 42.
- Gebauer, Chr. D., Maler 248. — Ma-
riane 248.
- Gedde, Kptltm. 238.
- Genet, St., Leg.sekr. 43.
- Gjedde, Brostrup 181.
- van Ginckell, Chresten, Borgm. 158, 160.
- Gjordsen, Niels 114.
- Gjøe, Birgitte 89.
- Gjøs, Sørine K. 183. —, ? 183.
- Gleisteen, Bernt, Ritm. 149.
- Glostrup, Nils, Bisk. 70 f.
- Gläveke, Hofpr. 100, 104.
- Gothländer, Maren 181. — Povel 181.
— Søren, Birked. 181.
- Grandjean, Fam. 178. 270. — Ludv.,
Skovrid. 178, 270.
- Grassi, Joseph, Prof. 87.
- Grevesmøhlen, Overdir. 220.
- Groot, Fam. 182. — P., Tømmerhdl.
182.
- Gross, ? 12.
- Grub, Christen, Skipper 123.
- Grubbe (Grubb), Fam. 67—70. — Ed-
ward B. 69. — Edward B. jun. 69
— Edward Burd, Gen. 67, 69. —
Euphemia 69. — Frances 68 f. —
Henry 68. — Henry G. Hunt, Kapt.
67. — Howard 68. — John 68. —
John 68. — John jun. 68. — John
Eustace 67. — Louis H. 68. —
Mary Shippen B. 69. — Peter, Ob.
69. — Peter sen 69. — Violet 69.
— Walter J. Hunt 67.
- Grundset, Amund Pedersen, Gaardbruger
267. — Birthe Amundsdt. 267.
- Grüner, Hans, Audit. 168.
- Grøndal, Bogtr. 198.
- Gustav Adolf, sv. Kg. 155.
- Gustav Ludwig, Prins 86.

- Güldencrone, Chr. Vilh., Ob. 4. — Emilie A. M., Baronesse 80.
- Gyldenløve, Ulr. Fr., Stath. 132, 262, 266
- Gyldenstiernne, And. Pedersen 70. — Christence 58. — Knud 58.
- Halkier, Godfred 251. — Karen Margr. 251.
- Hallander, Marie K. 170. — Kontroll. 170.
- Hammerich, Cay Fr., Kbm. 174. — Caye Christina 174. — Christiane C. 174. — Christine 174.
- Hammerstein, Frk. 42. — Frue 38.
- Hanning, Christine Sørensd. 67. — Peder Olsen, Pr. 66 f.
- Hansen, Abel Maria 177. — Abraham 182. — Anne Christine 183. — Chr. Fr., Bygm. 105. — Hans 183. — Jacob, Lagm. 70. — Jesper 120, 124, 254. — Laurits, Raadm. 71. — Maren B. 175. — Michel, Raadm. 262. — Oluf, Fuldm. 116. — Pet. Pr. 177. — Skom. 175.
- Hansen Rudtkjøbing, Anne Helene 251. — C. L. E. 252. — Else Maria 251.
- Hansteen, Frue 212.
- Harald Haarderaade 223.
- v. der Harberge, Christopher 61. — Inger 61.
- v. Harbou, Wilh. Heinrich, Kapt. 4, 21 f., 27 f., 47, 79 f., 82 f., 91, 98, 104.
- Hedemann, Joh. H., Grosserer 247.
- Høger, Ellen Marie, kgl. Skuesp. inde 50, 73 f.
- Hegermann, Dep.chef 201.
- Heinrich, Joh. Fr., Konfr. 21, 45.
- Helene, Storfyrstinde 84 f., 87, 89.
- Hellesen, Berthel, Raadm. 70 f. — Karen A. 70.
- Hellevad, Karen 182. — Knud H. 182.
- Henriksen, Peder, Foged 134.
- Henriques, F., Kbm. 99. — J., Kbm. 99.
- Hersleb, S. B., Prof. 227.
- Hese, Sekret. 93.
- Hess, Henr., Skibskpt. 140.
- Heyne, Felicité Agnes 91. — Fløjtespiller 91.
- Hjaltalin, Illugi 272. — Sophia R. R. 272. — Þorstein Illugason 271 f.
- Hielm, Redakt. 198.
- Himmel, Fr. H., Kapelm. 86.
- Hirsch, Ingeb. Kirstine 261. — Major 261.
- Hirschholm, Iver Nielsen, Historiograf 165 ff.
- Hoff-Rosenkrone, Chr. Henr., Frih. 172.
- Hofgaard, Stud. 204.
- Hohlenberg, Carol. Margr. 168 f. — Chr., Komm.kpt. 168 f. — Gustav Henr. 169.
- Holck, Henrik 138.
- Holm, Andr. Krag, Pr. 102. — Stud. 207.
- Holst, Julie Louise 168. — Cand. med. 199, 202, 204, 215, 230 f. — Komm.kpt. 232.
- Holstein (v. Holstein), Charl. Elisab. Henriette 2. — Chr. Fr., Hofjægerm. 35. — Chr. Fr., Lensgreve 2.
- Holten (v. Holten), Ane (Anna) 11, 32, 108. — Anna Margaretha 26. — Carl Valentin, Prof. 13. — Hans Chr., Pr. 11. — Johan (Hans), Kmr. 26. — Joh. Severin 1-56, 73-113. — Johanne Kathar. 30, 47. — Juliane Marie 1, 5 f., 8, 11, 13 f., 25 ff., 32, 40 ff., 50, 54, 73, 78, 80, 86 f., 90, 94, 98, 100, 102, 106, 108. — Mathias, Mægler 13, 75. — Nicolay Abrab., Direktør 30, 32, 50, 90.
- Husvig, Hans Madsen, Pr. 166. — Margrete 166.
- Hvestendahl, Anne Maria 172. — Matth. Kbm. 172.
- Hvidtfeldt, Arild 89.
- Hviid, Andr. Chr., Regensprovst 10.
- Høeg (Høg), Chr., Urtekr. 177. — Just Styggesen, Hovm. 125. — Marie 177. — Ottonie Amine 177.
- Høyer, Agnete Elisab. 240. — Chr. Fr., Pr. 170. — Hans, Regkvm. 240. — Johanna M. 170. — Sølt. 236.
- Jacobsen, Andreas, Hoffouereer 35. — Dan., Toldbetj. 134. — Gabriel. Tolder 121. — J., Provst 122. — Lorents, Fuldm. 121.
- Jagon, Frue 38.
- Jagow, Frue 74. — Kmh. 74.
- Janssen, Poul E., Rentekr. 248.

- Jasper, Kpt 233.
- Ibsen, Fr. Chr., Maanedsltn. 168.
- Jensen, Christopher, Fulm. 166. — Christoffer, Pr. 71. — Maria 134. — Peder, fhv. Byf. 134.
- Jensenius, C., Etr. 169.
- Jentoft, Iver Chr., Ltn. 267. — Sophie Anal. 267.
- Iffland, Aug. Wilh., Forf. 37.
- Joachim Ernst, Hert. 139.
- Johan Adolf, Hert. 139.
- Johan Ernst, Hert. 142 f., 148.
- Johansen, Karen C. 170. — Ped., Værtsbush. 170.
- Jonsen (Johnsen), Abr 183, 269. — Anders, Tolder 114—125. 252. — Ingeb. Lauritsdt. 122 ff. — Karen (Kathrine) 269. — Karen Marie 183. — Mons, Artill. 269. — Peder 114.
- Johnstrup, Elisab. Johansine 250. — Ulr. Fr. Brvinsbr. 250.
- Ipsen, Rasmine M. C. 175.
- Irgens, Joachim 129.
- Juel, Erik 158, 162. — Hans. Vice-stath. 126, 129, 134. 254. — Ove, 263. — Peder, Gesandt 181.
- Juliane Sophie, Prinsesse 2. 75. 82.
- Juul, Herm. 57. — Kirsten 62. — Maren 57. — Margr. 57. — Peder 57, 62. — Kunstmal. 104.
- Iversen, Aase J. 181. — Hans. Raadm. 258. — Ole 181. — Pernille Halvorsdt. 258.
- Jønssou, Ellef 64.
- Jørgensen, Claus, Pr. 253. — Erik, Kap. 261. — Joh. Ped.dt. 253.
- Kaarsberg, Fr. Christine 249. — Jac. P., Vinhdl. 249.
- Kaas, Fam. 65. — Agathe 58. — Anne 62. — Erich 62. — Fr. Jul. Statsmin. 2. — Hartvig, Obltn. 65 f. — Johanne 62. — Marie 65 f. — Mogens 61 f., 151 ff. — Wolfgang, Kommandør 232.
- Katharina 2. 243 f.
- Keblt, Carl Adolph 168. — Chr., Traktør 168. — Olinius J. 168.
- Kellermann, François C., Marschal 79.
- Kensler, Oberamt. 91 f., 98.
- Kevser, Prof. 204.
- Kierulf, Fam. 252. — Albed Ped.dt. 253. — And. Jensen, Vicetolder 124, 265 f. — And. Mortensen, Raadm. 260. — Anna Marie 265. — Bodil Matsdt. 253. — Hans 259. — Hans Jensen 266. — Jens P. 123. — Jens Ped.sen, Tolder 252—258, 266. — Johanne 253. — Joh. Marie 259. — Johs Mortensen 260. — Jørgen Mortensen 259. — Karen 259. — Kirsten And.dt. 252—258, 265. — Maren And.dt. 259 f. — Morten 253, 259. — Morten Mortensen 259. — Morten Olsen 259. — Morten Olsen Raadm. 253. 259 f. — Oluf Mortensen 259. — Ped. Larsen. Raadm. 253. — Peder Olufsen 253. — Sophie Jensdt. 265.
- Klagenberg, Fam. 178. — Emma 178. — H. R., Kasserer 178.
- Klefeke, Hofpr. 93.
- Kleinow, Frk. 97.
- Kleist, Frue 74. —, Hauptmann 74.
- Klerk, Robert 120.
- Klog, Kpt. 232.
- Klæboe, Boel P. 178, 180. — Johan C. 178.
- Knip, Antoui. Gen.toldforv. 122, 253.
- v. Knipphausen, Carl, Rigsfriherre 2.
- Knob, Laurids 61. — Sidsel 61.
- Knoph, Dan., Amtm. 132. — Daniel, Toldforv. 121 f., 253, 256.
- Knorr, Dan., Kpt. 141.
- Knudsen, Anthonius, Borgmester 70 ff. — Inger 72. — Jacob, Sorenskr. 178. — Peder 71.
- Knuth, Frederik, Greve 49.
- Koch, Else 252. — Hans Chr., Mestersv. 252.
- Koefoed, Hans, Melhdl. 174. — Marie 174.
- Kolderup, Fam. 45, 49, 56, 76, 267. — Andr Chr. Grønbech, Kbm. 267 f. — Andr. Wilh. Rosenvinge, Kystoveropsynsm. 267 f. — Anne 267. — Carstine Margr. 267 f. — Eilert Christopher Kaasbøll, Sorenskr. 267 f. — Jesper, Kap. 267. — Jesp. Andr., Skibskpt. 267 f. — Joh. Arentine 267. — Nic. Chr. Friis.

- Toldforv. 267 f. — P. A. Rosen-
vinge, Postdir. 32, 39, 74, 267 f.
— Susanne Kaasbøll 267.
- Kolderup Rosenvinge, Janus Lauritz, Prof.
32.
- v. Kotzebue, Aug. Fr. Ferd., Digter 14.
- Krabbe, Maj. 269.
- Kraft, Christen Simon, Pakhusforv. 1,
91, 102. — Mette Berthelslatter
1. — Simon, Kbm. 1.
- Krag, Niels 158, 162 f.
- Kramer, Fam. 178.
- Kreyer, Anna Aug. 136. — Joh., Kbm.
136.
- Krieger, Johan Corn. Viceadm. 235. —
Sophie M. 235.
- von Krogh, Ad. fhv. Konsul 184. —
Fr. (Fritz) Ferd., Gebkonfr. 184.
— Godske Hans. Kmjr. 7 f., 184.
— Joh. Sophie 184.
- Kruckow, Pet., exam. jur. 183.
- Kruse, Søkapt. 4.
- Kunzen, F. L. O., Kapelm. 92, 97.
- Købke, A. C., Frue 183.
- Køppern, Hofchef 108.
- Laasby, ? 260.
- Lange, Abel Cathr. 246. — Gunde,
Lensm. 150, 157 f. — Laurine B.
248. — Poul David 248. — Ul-
ricka Julia 248. — Amtsf. 246.
- Langcland, Rasmus 3.
- Larsen, Andreas, Kpt. 250. — Asmus,
Urtekr. 250. — Jacob 2. — Mogens,
Pr. 134.
- Lassen, H. C., Skibsfører 251. — W.,
Bureauchef 179.
- Laub, Prltn. 238.
- Laugesen, Thomas, Pr. 70 f.
- Leganger, Iver Eriksen, Pr. 65.
- Lehman, Bogtr. 198.
- Leigh, Karen, Enkeprovstinde 180. —
Søren, Provst 180.
- Lembak, Niels 89.
- Lembke, Frue 95.
- Levetzau, Albr. Phil., Landdrost 107.
- Liebenberg, Joh. Detl., Bundtm. 175.
— Sara 175.
- Linæe, Dan., Stiv.fabrikør 174. — Ma-
rie 174.
- Linde, Arved Chr., Etr. 176. — Chri-
stine L. 176. — Conr. Dan., Etr.
176. — Gabr., Konfr. 176. — Joh.
Gabr., Konfr. 176. — Juliane Charl.
176. — Vilb. Charlotte 176.
- Lindenow, Chr. 129.
- Listen, Gen. 24.
- de Listenois, Eskadrefchef 233.
- Lofstad, Mogens 134.
- v. Lohausen, Wilb., Ob. 140.
- Louise, Dronn. 75.
- Louise, Dronn. af Preussen 96.
- Louise, Hertuginde 85—89, 96, 100.
- Louise Charlotte, Prinsesse 2, 17, 40,
74 f., 93, 95.
- Louise Marie Aug., russisk Kejserinde 96.
- Lous, Dorot. 169.
- v. Lowzow, Christoph Hartvig, Amtm.
105.
- Ludvig 15. 239.
- Ludvig Wilhelm, Landgreve af Hessen-
Homburg 36.
- Ludwigsen, Dorthea M. 247.
- Lund, Anna Elisab. 176. — Mette Pe-
dersdt. 249. — Pet. M., Kfr. 248.
— Toldbetj. 176.
- Lütken, Lt. 236.
- Lützow, Gehr. 88, 93.
- Løw, Kmtjener 80.
- Løwe, Charl. Amalia 235. — Chr. Fr.
Taxadør 235.
- Madsen, Joh. Marie 269. — Maren
Hansdt. 165. — Ped., Kbm. 165.
- Malling, Iver Cbr., Etr. 4, 22, 53, 82 ff.,
103 f., 106 ff. — Frk. 17.
- Mangor, Elovius, Raadm. 64. — Hans
Jonassen, Godsejer, 64—67. — Jo-
hanne 65. — Kiersten (Christine)
66. — Peder Hansen, Stud. 66.
- Mantbey, Anna Poulina 93, 97. — Joh.
G. Ludv., Prof. 93, 97. — Pr. 93.
- Maria Fedorowna, russisk Kejserinde 96.
- Mariane af Hessen-Homburg 36.
- Maribøe, Kpt. 190.
- Marie Sophie Frederikke, Dronn. 25.
- Marschall, Købm. 77.
- Massmann, N. H., Pr. 248.
- Massonneau, Louis, Concertm. 92, 97.
- Mathilde, Pr. sesse af Brunsvig 81.
- Matthiesen, Aug. Dorot. 248. — Henr.
123. — Hermina E. 248. — Joh.
Fr., Agent 248.

- Mechlenborg, Arnt, Monsterskr. 260. — Carsten, Borgm. 134, 263.
- Medley, Viceadm. 233.
- Meier, F. J., Dr. phil. 271 f.
- Meusel, Forf. 271.
- Meyer, Cathr. D. 246. — Christina D. 246. — Diederich 246. — Diederich L., Sukkeraff. 246. — Heinr. Ludw. 246. — Herm. Jac. 246. — Joh. Diedr. 246. — Louise 246.
- Michaud, Claude Ignace François, Gen. 40, 79. — Gen. inde 40.
- Michelsen, Christen. Hdlsm. 181. — Karen J. 181.
- Miné, Jfr. 101 f.
- Mogensen, Berendt, Kpt. 160. — Bertel 72. — Peder 72.
- Mohr, C., kgl. Kapelmus. 168. — Carol. Emilie 168.
- Moltke, Bertha Sophie 48, 74. — Gerhard, Greve 48, 74.
- Morgenstjerne, Christopher Giertsen, Foged 65. — Frk. 212. — Kanccr. 197, 207, 212.
- Mortensen, And. 261. — Helvig Marie 261.
- Moth, Math. 132, 262.
- de la Motte, Bois, Viceadm. 234.
- Motzfældt, Anna Sofie 62. — Ped. Maj. 62.
- Munk (Munch), Fam. 165. — Birgitte Ped. dt. 165. — Dorthe Nielsdt. 167. — Ellen 165. — Gundel Samuelsdt. 165. — Iver Poulsen, Borgm. 166 f. — Jacob, Kbm. 165. — Jacob P., Kbm. 165. — Karen 167. — Kirsten Nielsdt. 165. — Margrete 166 f. — Niels Olufsen, Fiskem. 166 f. — Oluf Nielsen, Fogd. 165, 167. — Ped., Kbm. 165. — Ped. Nielsen, Fgd., 165, 167. — Kapt. 197 f.
- Munthe, Christina Hartvigsd. 65. — Gerhard, Lt. 65. — Giertrud Marie 65. — Ludv. Christophersen, Stud. 65.
- Munthe-Kaas, Fam. 65.
- Müffelmann, ? 247.
- Mühlentfort, Komm. 232.
- Mühlheim (v. Mühlheim), Anne 60. — Balthasar 62. — Bente 62, 64. — Ellen 60. — Hans 60. — Hans Volf 59, 62 f. — Malene 62. — Palle 60. — Tale 62. — Thale 59, 62 ff.
- Müller, Fr. Adam, Konfr. 175. — Giertr. Helena 176. — Johann Gottwerth, Forf. 11. — Martha S. 175. — Mich. Chr., Pr. 176.
- Møller, Georg 183. — Juliane 183. — Lars Christensen 270. — Marie 183. — Marthe H. 183. — Niels R., Økon. 169. — Sophie C. 169. — ? 183.
- Mørch, Fam. 269 f. — Alex. K. 182. — And. 269. — And. Sørensen, Pr. 183, 269. — Anne Kirstine 269. — Anne Sophie 182. — Christen 269. — Else Marie 269. — Hans 269. — Hans 269. — Jens Chr. 269. — Kirsten 269. — Kirstine S. 183. — Marie 183. — Mette Sørensd. 269. — Søren Andersen 269. — Søren Christensen 183, 269. — Søren Sørensen 183, 269. — Lt. 183.
- Møsting, Job. Sigismund, Minister 7.
- Nansen, ? 199.
- Neergaard, Jens Veibel, Dr. 41.
- Neugaard, ? 260.
- Nielsen, And., Pr. 257 f. — Hans, Borgm. 158. — Marthe (Margr.) Povelsdt. 257. — Søren, Raadm. 131.
- Nissen, Jens Chr., Prltn. 241.
- Noll (Nold), Nilcke 174. — Urban. Fourer 174. — Obltn. 144.
- Nusbaum, Kab.sekr. 84.
- Ohm, Christoph A., Pakhusforv. 246. — Christopher A. 246.
- Olaf den hellige 223.
- Olsen, Chr: Ludv. 250. — Emil Laur. Brænderibest. 250. — Erik, Gartner 183. — Hans Fr. Th. 250. — Joh. Elisab. N. 183.
- Orlof, Greve 243 f.
- Osten, Greve 241.
- Ovesen, Dorothea 182. — Hans 182.
- Oxenløve, Anna Laur. dt. 133, 135. — Hartv. N., Godsforv. 133, 135.
- Paer, Fernando, Kapelm. 91, 95.
- Pabl, Barth. Pet., Sukkerm. 247.
- Paran, ? 225.

- Parsberg, Birgitte 173. — Christoffer, Greve 173.
- Paulin, Iver, 166.
- Pedersen (dt.), Ebbe Fr., Byskr. 262. — Else Marie 183. — Hans, Gaardbr. 183. — Ingeb. Olsdt. 169. — Inger 70 f. — Jens, Tolder 253 f. — Lars 134. — Nils, Præs. 134, 263. — Severin, Stiftsskr. 255 f., 258.
- Penn, William 68.
- Pentz, Markvard, Krigskomm. 144, 146.
- Persolle, Postdir. 239.
- Petersen, Cathr. M. 247. — Joh. Bernh. 247. — Joh. Fr., Tømmern. 247.
- Phister, Elisab. K. 175.
- Pierrot, Gen. 79.
- Pihl, Joachim, Pr. 179.
- de Pilsach, Senft, Baron 74.
- Pistorius, Fam. 14.
- Pless (Plessen), Fam. 270.
- Ployart, Kaptltn. 241. — Konsul 238.
- Poul, russisk Kejser 96.
- Prehn, Fr. Chr., Kontorchef 247. — Louise 247.
- Preisler, Marie Cathrine, kgl. Skuesp. 74.
- Preus, Jacob Pettersen, Stiftamtskr. 258—261. — Maren And.dt. 259. — Maren Jensdt. 258 f.
- Probst, Gorede (?) K. 183. — Martinus, Kbn. 183.
- Prom, Laurits, Amtsforv. 251.
- Prætorius, ? 39.
- Quist, Joh. Marie 168.
- Ramus, Jonas 223.
- Rantzau, Chr. Fr. Ernst, (Greve 21, 23, 35, 45. — Fr. 149.
- Rasch, Anna Mogensdt. 261. — Ingeb. Jensdt. 261. 265. — Jacob Laur- sen, Lagm. 261. — Jens, Borgm. 124. 253, 257, 261—264.
- Reesen, And. Hansen, Tolder 256 ff. — Hans 127, 130, 136, 257. — Hans Hansen, Bisk. 256. — Kirsten And.dt. 252—58. — Ped. Præs. 256. — Ped. And.sen 266. — Thale And.dt. 256.
- Reichhardt, Jesper H., Kpt. 236.
- Reventlow, Cai Friederich, Greve 48, 74. — Emilie Louise, Grevinde 48, 74.
- Richardt, Kommkpt 233.
- Rieck, Anne Marie 180. — Joachim Hilbertus Kpt. 180.
- Riis, Jacob, Kommiss. 263. — Povel Jacobsen 266
- Riisbrigh, Børge. Etr. 174.
- Rochechouart, Vicomte 234.
- de la Rochefoucault, Cousage, Marquis 234.
- Rodsteen, Ingeborg 156. — Palle 156.
- Rohr, Kpt. 146.
- Rosbjerg, Christen N., Rodem. 172. — Doroth. Christine 172.
- Rosencreutz, Hans Hansen, Landkomm. 266.
- Rosenkrands, Ludv. 183. — Ludv., Stift- amtm. 265. — Ludv., Friherre 131. — Niels, Statsmin. 49. — Palle 120, 254.
- Rosetti, Franz Ant., Kapelm. 95, 98. — Enkefrue 95.
- Rosted, Prof. 204.
- Rothe, Søoff. 220.
- Rousing, Chr. Fr., Forv. 251. — Pet. Chr., Forv. 251.
- Roverud, Musikl. 198.
- Ryberg, Niels, Kfr. 1, 102 f.
- Rømling, Viceadm. 232.
- v. Rønne, Anna Elisabeth 62. — Claus, Kpt. 62.
- Saabye, Niels 24.
- Sacco, Martin 174.
- v. Sack, Hinrich, Ob. 158 f.
- Sager, Cathar. 248. — Kopist 248.
- Sahl, Frue 97.
- Salicath, Pr. 196, 202.
- Salieri, Antonio, Komponist 41.
- Salvius, Joh. Adler, Rigrs. 181.
- Sandau, David, Bergskr. 181.
- Sartorius, Michael, Tolder 117, 120 ff.
- Saxild, Prok. 186.
- Schack (v. Schack), Fr. Ferd., Jagtjkr. 88. — Nic., Provst 251. — Tægea Dorthæa 251.
- Schall, Claus Nielsen, Koncertm. 24, 42.
- Schauboe, Dorot. Cecil. 168.
- Schaumburg-Lippe, Georg, Fyrste 38.
- Scheele, Frue 38, 46.
- Scheen, And., Pr. 264 f.
- Scheving, Bertel, Præs. 264 f.
- v. Schilden, Hans H. F., Gehr. 107.
- Schimmelmann, Heinr. Ernst, Statsmin.

- 14, 48. — Magd. Charl. Hedev., Grevinde 48, 74.
- v. Schirach, Gottl. Bened., Etr. 106.
- Schiønning, ? 223.
- Schjelderup, Jens Ped.sen, Stiftsskr. 258.
- Schmidt, Christen, Prof. 193. — Hans Jacob 179. — Henr. J., Assessor 178 f. — Jacob J. 178. — Niels J., Assessor 178.
- Schow, Niels I., Prof. 2. — Mad. 186 f.
- Schultz, Jens Hostrup, Univ.bogtr. 250. — Vincentine Urb. Cath. 250.
- Schumacher, Pet. Chr., Amtm. 4.
- Schwach, stud. jur. 198, 230.
- v. Schwanenflügel-Kuhné, Translat. 250.
- Schwarz, Fr., Skuesp. 37.
- Seefeldt, Jørgen, Lensm. 255.
- Seemann, Cort Veit, Lysest. 249. — Mette Christine 249.
- Sehested, Mogens 158.
- Serrure, Gen. 79.
- Serurier, Jean M., Marschal 79.
- Sevrensen, Hans, Hdslm. 172. — Mette M. 172.
- Seydewitz, Kapt. 88, 100.
- Sictersson, Cornelis, Kpt. 241.
- Siepke, Gartner 210 f.
- Simonsen (de Simonsen), Hans, Fuldm. 121. — Jon, Lagm. 128. — Lorentz Chr. Ernst Cederfeld, Kmjkr. 5.
- Siver, Kpt. 233.
- Skade, Ove, Lensherre 124.
- Skiellerup, Prof. 204.
- Sneedorf, H. C., Adm. 170.
- Snour, Anna 170. — Henr., kgl. Mat.-forv. 170 f.
- Sode, Joh. Ped. dt. 253. — Severin Olufsen, Pr. 253.
- Softthuis, Chr. 270.
- v. Som, Else Margr. 235. — Herm. Christopher, Reg.kvm. 235.
- Somner, Morten, Informator 2, 111.
- Sommerhielm, Dep.chef 201.
- Sophie Frederike, Prinsesse 85.
- Sparre, Anne 61. — Joh. 61.
- Spinche, Hans Hansen, Raadm. 262, 264.
- Spiridof, Adm. 243 f.
- Sprækkenhus, Anne K. 183. — Joh. Marie 183. — (Nils?) 183. — Nils Madsen, Komm.serg. 269.
- Steffensen, Kommkpt. 233.
- Steinberg, Frk. 43 f.
- Stemann (v. Stemann), Fam. 13, 17, 20, 106. — Chr. Ludv., Overpræs. 12, 19. — Otto Joh., Kmjkr. 106. — Poul Chr., Statsmin. 2. — Frk. 17.
- Stier, Amtm. 141 f., 144 ff., 148.
- Stobæus, Elisabeth 262. — Nils Andersen, Borgm. 262.
- Stockfleth, Maren 180. — Ole 180.
- Stockhausen, Cath. 131.
- Storck, Hermann Baagøe, Prof. 6. — Margr. Cathr. 6, 32, 87. — Pet. Fr., Pr. 6.
- Stuart, Viceadm. 232.
- Studemund, Frue 98. — Konsist.raad 98.
- Subm, Schoutbyn. 232.
- Svenningsen, Cleophas 248.
- Sverdrup, G., Prof. 185, 200, 204.
- Søbøtker, Hans J., Kptltm. 170. — Frue 45.
- Sørensen, Prof. med. 204.
- Taagerup, Emilie Margr. 176. — Jochum Elias, cand. jur. 176. — Marie Elisab. 176.
- Tank, ? 188 f. — Frk. 191.
- Tausan, Claus, Kane.sekr 263 f. — Hans, Pr. 261. — Bisk. 262.
- Teiste. Fam. 70 ff. — Joh. Mogensen, Pr. 71 f. — Johannes 72. — Johannes 183. — Jon 183 f. — Karen 184.
- Thaabel, Jens, fhv. kgl. Staldskr. 171. — Maria Dorothea 171.
- Thomas, Ane M. 247. — Joh. Phil., fhv. Kagebager 247.
- Thomassen, And. 269. — Anne Olsdt. 269.
- Thomsen, Carol. G. A. 247. — Peter, Pr. 247. — Salve, Pr. 261. — Theodor 247.
- Thonboe, Chr., Kpt. 247. — Maria Magd. 247.
- Thorgersen, Erik, Borgm. 117.
- Thorlacius, Gisle T., Rekt. 174 f. — Skule T., Rekt. 177.
- Thott, Otto 117.
- Thranberg, Andr. Andreasen, Skipper 250. — Sophie Lov. Amal. 250.
- Thrane, David, Fløjtenist 197, 207. —

- Wald., Violinist 207. — William, Violinist 197.
- Thulstrup, Prof. 204. — Skuesp. inde 207.
- Tilly, J., Feltherre 141, 153.
- Tov, Ellen 165, jfr 284. — Niels Rasmussen, Kbm. 165, jfr. 284.
- Torp, Mdm 98.
- Toxvård, Joh. Maria 249. — Jørgen, Koff.kpt. 249. — Margr. Carol. 249.
- Treschow, Michael, Konfr. 2. — N., Statsr. 185, 194 ff., 198, 201, 204. — Frue 198, 212.
- Trolle, Herluf 89. — Jacob 60. — Kiersten 60. — Nils, Stath. 126.
- Trøner, Strange 134.
- Tønder, Claus, Kptltn. 241.
- Tøndering, Claus H., Skibskpt. 247. — Marie 247.
- Tønnesen, And., Raadm. 259. — Arnt, Kommissarius 131, 253, 269. — Karen Hansdt. 259.
- Undal (Undahl), Fam. 114—137, 252—266. — Andreas, Stiftamt. 114, 119, 135 ff. — And. Andersen, Hdlsn. 124 f., 252. — Anna Augusta 136. — Anna Laur dt. 137. — Birthe Andersdt. 124. — Chr. Fr., Kommkpt. 135, 137. — Edel Margr. 125. — Ingeb. Laur.dt. 136. Jens Fr. 252. — Jonas Andersen, Pr 124 f., 252, 257, 260, 264. — Kirsten Andersdt. 124. — Laur. Andersen, Lagm. 124—137, 252, 265. — Martha Augustinusdt. 135 f. — Ulr. Fr., Postm. 135, 137.
- Undesboe, And. Hansen 182. — Elisabeth. D. 182.
- Unger, Henrik 57, 62 f. — Margrete 57, 62 ff. — Thalle Dorete 64.
- Urne, Anne 61. — Chr., Overpræs. 21, 23. — Claus til Bøltebjerg 60. — Claus 61. — Folmer 61. — Hilleborg 61. — Johan 59 f., 62 ff. — Johan til Valsø 60 f. — Johanne 57—70, 62 f. — Lave 60. — Lave til Bontofte 57—63. — Margrete 60. — Palle 61. — Sidsel Jenslatter 60. — Thale 60 f. — Thale. f. Ulfstand 61.
- Ursin, Axelia N. H. 169. — Fr. Maria 169. — Svend Martin, Kontr.adm. 169.
- Valdemar Sejr 103.
- Valentiner, Rosine, Frue 1.
- Vandal, Bagge, Stiftsokr. 258.
- Veldtner, Kab.sekr. 93, 99.
- Vibe, Joh., Tolder 122, 253. — Michael 132, 262.
- Vilhelmine Caroline, Kurfyrstinde 25 f., 30, 33 ff., 43, 45, 54, 56, 74 f.
- Voelker, Ernst J. Chr., fhv. Linnedsh.ll. 248.
- Vognsen, Christence 156. — Jens 139. — Jesper 139, 155 f., 165. — Maren 139, 155 f. — Vogn 137—165. — Vogn d. Æ. 139, 155.
- Vogt, J. H., Exp.sekr. 219. — P. 196, 198.
- Vorndran, Marie Kirstine 170. — Pet., Konfr. 170.
- Vosbein, Sølt. 236.
- Wadum, Jens, Kommitt. 169.
- Wallenstein, A., Feltherre 141, 153.
- Wallmoden-Gimborn, Joh. Ludw., Greve 38.
- Washington, George 69.
- Wedell-Friis, Greve 239.
- Wedel-Jarlsberg, Dep.chef 201.
- Weinwich, Forf. 271 f.
- Weiss, Hofr. 21, 26.
- Wendland, Gartner 76.
- West, Kptltn. 232.
- Westenholz, Carl Aug. Fr., Kapelm. 91. — Eleon. S. M. 91, 95, 97.
- Westhoff, Peter, Pr. 122 — Laurits 125.
- Westphal, F. B., Kostumier 248.
- Wexschall, Fam. 169. — Caroline 169. — Fr. T., kgl. Koncertm. 169.
- Weyhe, Kpt 146 f.
- Weyse, Komp. 97.
- Widding, Sekr. 269.
- Wiele, Adolph, Koncertm. 35.
- Wiesener, Joh. Christopher, Hofkirurg 22, 26 f., 31.
- Wilhelm 1, Kurfyrste 25
- Wilhelm 3, Kg. af Preussen 96.
- Wilhelm, Hertug af Brunsvig 81.
- Wilhelm, Landgreve af Hessen-Cassel 75.
- Winther, Kirkevæрге 200. —, ? 225.
- Witt, Læge 204.
- v. Wittgenstein, Fyrste 74.

Wium, Ped., Præs. 260.	Wæver, Christen C., Brv.br. 175. —
Woldum, Birg. Marie 171. — Frantz, Kont.chef 171.	Christine 175
Wolff, Odin, Arkivar 176.	Zachariasen, Anthonius 72.
Wrangel, Carl G., Rigsadm. 158, 160 f., 164.	Zinck, Benedikt Fr. 92. — Enkefrue 92. — ? 92.
Wroe, Anna Laur.dt. 133, 135. — Au- gustinus Olufsen, Lagm. 125, 133, 135.	Zinn, ? 103. Ørbech, Hans Jensen, Raadm. 66. Ørsted, Etr. 230.

Trykfejl.

4 Række, VI Bind.

Side 184, L. 8 f. n.: 1788, læs: 1784.

5 Række, I Bind.

— 165, L. 6 f. n.: Tor, læs: Tov.

Meddelelser om Samfundets Anliggender.

Bestyrelsen for **Samfundet for dansk-norsk Genealogi og Personahistorie** bestaar for Tiden af følgende Medlemmer:

Norske Afdeling:	Danske Afdeling:
Expeditionschef A. Collett* , Sekretær.	Forfatter L. Bobé ,
Professor, Dr. L. Daae ,	Professor Nic. Bøgh ,
Rektor A. E. Erichsen , Stavanger,	Arkivsekretær i Rigsarkivet G. L. Grove ,
Rigsarkivar H. J. Huitfeldt-Kaas* , For-	Sekretær,
mand,	Oberstløjtnant H. W. Harbou* ,
Flv. Bureauchef W. Lassen ,	Professor C. Nyrop ,
Oberstløjtnant H. Munthe ,	Sognepræst, Dr. H. F. Rørdam , Lyngby,
Amanuensis i Rigsarkivet A. W. Rasch .	Jægermester C. E. A. Schøller .
Arkivar i Rigsarkivet E. A. Thomle* ,	Arkivar i Rigsarkivet A. Thiset* ,
Flv. Sognepræst D. S. Thrap .	Formand,
	Provinsarkivar G. L. Wad* , Odense.

De med * betegnede Herrer udgjøre Skriftudvalgene.

Samfundets Regnskab for 1903 er aflagt af Sekretæren for den danske Afdeling og godhedsfuldt revideret af Oberstløjtnant H. F. Grandjean. Ved Revisionen fandtes Intet at erindre. Hvorledes de enkelte Summer fordele sig paa Indtægt og Udgift, ses af omstaaende Oversigt.

Ved et Bestyrelsesmøde i Efteraaret 1904 lovede de tilstedeværende Medlemmer af den danske Bestyrelse, og siden flere andre af den norske og danske Bestyrelse, i Anledning af at Samfundet iaar har bestaaet i 25 Aar, at bidrage til, at næste Aargangs første Hefte af „Personahistorisk Tidsskrift“ kunde udgaa noget fyldigere og i en rigere Udstyrelse end sædvanligt, saa at dette, skønt sluttende sig til den almindelige Række, kunde fremtræde som et *Jubilæumshefte*, hvoraf et Antal Exemplarer ud over det sædvanlige og trykt paa bedre Papir kunde være til Salgs for andre end Medlemmerne og bidrage til at udbrede Kendskabet til Samfundet og dets Virksomhed i større Kredse.

Samfundets Samling af Bøger og Manuskripter opbevares hos den danske Kommissionær, hvorfra de udlaanes til Medlemmerne.

Antallet af Medlemmer var ved Udgangen af 1903 315, deraf 207 danske, 99 norske og 9 udenlandske.

Oversigt over Regnskabet for 1903.

Indtægt.	Aktiver.	Kasse-Indtægt.	Udgift.	Aktiver.	Kasse-Udgift.
I. Kassebeholdning ved Regnskabsafl. for 1902:			I. Halvdelen af Aarsrenten af „En Unævnts Legat“ tilskreven Kapitalen		25,01
A. Paa Sparekassebog Nr.1 (N. 85,922) 142,02			II. Honorarer		702,00
B. — — — Nr.2 (N 111,431) 29,84		171,86	III. Papir		180,00
			IV. Trykning		1130,25
Aktiverne udgjorde ved samme Tid:			V. Hefting		83,70
A. Indskrivningsbevis Litr. G., Fol. 1728..	500,00		VI. Kommissionsrabat		287,66
B. „En Unævnts Legat“ indestaaende paa Sparekassebog Nr. 3 (N. 64,048)	1319,43		VII. Leje af Lokale til Opbevaring af Samfundets Skrifter		24,00
C. Tilgang i 1903: Halvdelen af Aarsrenten af „En Unævnts Legat“ tilskreven Kapitalen	25,01		VIII. Assurance, Porto og Skrivemateriale		29,80
D. Gave til samme Legat af Honorar for Bidrag til Tidsskriftet	113,00		IX. Kassebeholdning ved Udgangen af 1903:		
II Medlemsbidrag for 1903		1838,00	paa Sparekassebog Nr. 1	147,07	
III. Solgt af Samfundets Skrifter		181,50	— — — Nr. 2	176,06	
IV. Understøttelse fra det danske Kirke- og Undervisningsministerium		500,00			323,13
V. Renter		94,19	Per Balance anføres Beholdningen af Aktiver ved Udgangen af 1903:		
			Indskrivningsbevis Litr.G., Fol.1728	500,00	
			Sparekassebog Nr 3	1457,44	
				1957,44	
Balance. .	1957,44	2785,55	Balance . .	1957,44	2785,55

Jul. Bidstrup:

Dødsfald i Danmark

1903

Tillæg til
Personalhistorisk Tidsskrift.

Kjøbenhavn.

Det Hoffensbergske Etabl.

1904

Dødsfald i Danmark

1903

Samlede af *Jul. Bidstrup.*

- Aabye, Peter Georg Jul., Skovrider, 23. 2., 50 A., Visborggaard, H: Theoline, f. Hopff.
- Aagaard, Peter Laurids, Lærer, 10. 7
- Aagesen, Lars, Lærer, 10. 5., 93 A., Ballerup.
- Adler-Lund, Caroline Mathilde, f. Ingerslev, 20. 6.
- Agerholm, Hans Mathias, Prokurist, 27. 4., 48 A., H: Luise, f. Schult.
- , Wilhelmine, f. Popp, 30. 6., E. e. Kapt.
- Agerskov, Amalie M., 28. 2.
- Agger, Karen, f. Breinholt, 12. 12., Vadskegaard.
- Aggerup, Julie Fr., f. Kruse, 20. 4., 92 A., E. e. Etr.
- Ahlefeldt-Laurvigen, Chr. Conrad, Greve, 26. 6., 66 A., Ny Hammelse.
- , Marie Magd. Rose, f. Drejer, 20. 3., 71 A., Ny Hammelse, M: Greve.
- Ahrentzen, Marie, 29. 11., 69 A., E. e. Kapt.
- Albeck, Anna, f. Sørensen, 30. 4., Seem, M: Præst.
- Albrechtsen, Carl, Overretssagf. begr. 11. 12., H: Astrid, f. Nielsen.
- van Aller, William, cand. pharm., 5. 7., 88 A.
- Alstrup, Charlotte, f. Mac-Kene, 23. 3., 87 A.
- , Olga, 24. 4.
- , Soph. Elias Laurentzius, 6. 11.
- Altenburg, Amalie, f. Hoffmann, 9. 8., 81 A.
- Ammitzbøll, Johan Nicolai, Kapt. og Gross., 29. 4., H: Henriette, f. Kobl.
- , Ludvig, cand. pharm., 2. 2., H: Inger, f. Nielsen.
- Amundsen, Eleonora, f. Hansen, 13. 1.
- Andersen, Christiane Ane Margr., f. Iversen, 25. 3., 93 A., E. e. Toldkontr.
- , Julius, Gross. og Direkt., 17. 6.
- , Lars, fh. Folketm., 24. 2., 83 A., Hækkerup.
- , Niels, Skomagerm., 5. 11., 78 A., Hillerød.
- d'Andrade, Robert, Urtekr. 24. 6.
- Andreasen, Jul., fhv. Dampskibsf., 5. 1.,
- Andresen, Axel Fr. Nicolai, Ing., 19. 3.
- , Jacob Ørsted, Fabrikejer, 25. 9.
- , Olaf Cornelius Stau, cand. phil. 24. 3., Varde.
- Andrup, Fr. Valentine, f. Vello, 8. 9., E. e. Vinhdler.
- Arctander, Victor, Sømand, 27. 9., 19 A., Mexiko.
- Arnesen, Wilhelmine Bernhardine, f. Hansen, 23. 4.
- Arntz, Nanna, f. Ferslev, 7. 7., Ribe, M: Distriktslæge.
- Augustinus, Marie Birgitte, 17. 1., M: Ass.

- Axelsen, Nicolai Jul., Stationsforst., 17. 5., Uggelhuse
- Bach, Niels Peter, Gross., 10. 1., H: Anna, f. Wiche.
- Bache, Lars, Krim.assess., 16. 6., 70 A.
- , Louise Charlotte, f. Sidenius, 6. 6.
- Bagger, David Gottschalch, Gross. 19. 5., 69 A., Fredensb., H: Alba, f. Husum.
- , Jeanna Fog, 15. 1., M: Højesterets-sagf.
- , Mathilde, f. Svendsen, 14. 6., Jydstrup.
- Balle, Ludvig Henr. Thomas, 7. 4., Skive, H: Nicoline, f. Bendt.
- Ballhausen, Carl A., Apoteker. 2. 1., Aalborg.
- Ballin, Ludovika. 1. 2.
- Balling, Jens Jørgen, Skomagern., 4. 4.
- Bang, Hans Henrik, Brygm., 29. 3., Hvalsø, H: Thyra, f. Jacobsen.
- Barfoed, Emilie, 30. 1.
- Barfred, Emma Adolfine Marie, 12. 3.
- , Ludvig Aug., fh. Skibskapt., 8. 8., Helsingør.
- v. Barner, Konrad, Kmh., fh. Overtoldinsp., 13. 8., 66 A., Wiesbaden.
- Barsøe, Karen, f. Nielsen, 2. 4., Odense.
- Bartels, Georgiana, f. Mac-Carmick, 21. 2., E. e. Kmh., Ob.
- Bauditz, Emilie (Emmy) Ida Jaune, f. Augustinus, 26. 4., 43 A., Charl.-lund, M: Prof., Skoledirekt.
- , Ferdinand Chr. Fürchtegott, Told-ass., 20. 6., 50 A., Middelfart, H: Olga, f. Holst.
- Bauer, Camilla, 12. 3.
- , Sofie Fr. Wilhelmine Caroline, f. Piper, 25. 10., Helsingør.
- Baugrand, Louise Alexandrine, 4. 3.
- Baumgarten, Hans Hinrich, Lærer. 1. 2., 78 A., Græsted.
- Bay, Jensine Cathr., f. Pilegaard, 24. 3., 85 A., Nakskov.
- Bech, Christine Margr., 22. 12., 79 A.
- Sophus Fr. Andreas Alfred, cand. phil., 27. 4., 61 A.
- Bechgaard, Jens Emil, Isenkr., 12. 7., 89 A.
- Beck, Amalie Caroline, f. Beck, 14. 1.
- Becker, Agathe Vilb., Konvent.. 15. 9.
- Becker, C., Kancr., 19. 5., Gjentofte. H: Julie, f. Binder.
- , Johan Nicolaus, Læge, 7. 1., 63 A., Nakskov, H: Anna, f. Ipsen.
- , Jutta Nathalie, 4. 3.
- , Thorvald, fh. Underm. i Artill., 2. 8.
- Beckett, Margr. Ulrikka Lucie, f. Mørck, 19. 1., 21 A., M: Dr. phil.
- Beeken, Andrea Kirstine, f. Ingstrup, 14. 11., E. e. Kbm.
- , Johan Jul. Sophus, Transl., fh. Lærer, 31. 5., H: Dagmar, f. Schiwe.
- Begtrup, Clara Marie Jensine, f. Fischer, 15. 10., Asminderød, E. e. Præst.
- Behncke, Marie, fh. Skolebest., 11. 2., Varde.
- Beichert, Vilh. Theodor Chr., Student. 16. 5.
- Beissel, Aurora Marie, f. Büch, 7. 6., M: Sproglærer.
- Bendixen, Serina, fh. Institutbest., 28. 7., 83 A.
- Bentzen, Carl, fh. Dampskibsfører, begr. 4. 2.
- , Christian, Stationsforst., 13. 12., Herløv, H: Asta, f. Ludvig.
- v. Berger, Marie Gathr. Noline, 27. 2.
- Berggreen, Gotfred Georg Wolfgang, Provst, 11. 2., 73 A.
- Berlin, Fanny, f. Levy, 20. 6., 95 A., E. e. Rabbiner.
- Berner, Ane Dorteia, f. Gerber, 23. 3.
- Bertram, Cordula Octavia, f. Lund, 12. 8.
- Biering, Marie Laurenza, 20. 9.
- Bierring, Maria Sophie Fr., f. Bielefeldt, 18. 11., 35 A., M: Sagf.
- Billing, Axel, Eduard Theodor, Guld-smedem., 8. 7.
- Bindt, Caroline, 24. 10., 91 A.
- Bing, Jacob Martin, Etr., Gross., 8. 12., 70 A., H: Amalia, f. Warburg.
- , Laurids Martin, Vexell., 17. 7., 53 A., H: Amalie, f. Bendix.
- Binger, Ferd. Emil, Past. emer., 26. 5., 86 A.
- Birch, Carl Chr., fh. Kongens Foged, 16. 6., 82 A., H: Christiane, f. Hastrup.
- , Hans Peter Chr., fh. Bogholder, 8. 3., 88 A., H: Hedevig Magd., f. Klingenberg.

- Birch, Hedevig Magd., f. Klingenberg, 16. 11., 73 A., E. e. Bogholder.
 —, Sophie, f. Hansen, 15. 5., Børkop, M: Læge.
 Bischoff, Jeppe Prætorius, cand. pharm., 3. 4.
 Bjerager, Chr. Fr., Ob., 26. 9., 66 A., Hellerup, H: Victoria, f. Ell.
 Bjerre, Niels J., Kommissionær, 23. 8., Kolding.
 Bjerring, Mogens Nielsen, Kbm., 24. 10., 74 A., Randers.
 —, Nathalie Lorenze Dorthea, f. Thorsen, 12. 4.
 —, Seierine Nielsine, 5. 10., E. e. Havnefoged.
 Bjerrum, Peter Nielsen, Inspekt., Overlærer, 5. 5., 60 A., Silkeborg.
 Blichfeldt, Hans Carl Chr., 16. 1., 71 A.
 —, Louise, Fred., f. Franck, 27. 1., 90 A., E. e. Snedkerm.
 Bloch, Ida Jacoba, 22. 6.
 —, Johannes, Premlt., 3. 1., 74 A., Hillerød.
 Blom, Holger Husted, Forvalt., 26. 10., Skanderborg.
 —, Otto Emanuel, Ob., 28. 12., 73 A.
 Bluhme, Ulrich, Propr., 12. 2.
 Blædel, Otto, fh. Gross., 20. 10., 78 A., Gjentofte.
 Boas, Johan Chr., Guldsmadem., 14. 10., 82 A.
 Bock, Maria Theresia, f. Hvidt, 16. 6., 70 A., Sverige.
 Bodin, Ferdinand, Kapt., 13. 6., 90 A.
 —, Margrethe, 16. 3., M: Kapt.
 Boesen, Anna Elisabeth, f. Hammerich, 9. 9., M: Ktchef.
 Bohn, Manna, Expeditrice, begr. 18. 10.
 Boje, Hans, Gross., 25. 7., 66 A., Hadsten.
 Bonn, F. W., Godsforv., 12. 8., 84 A., Søholt.
 Borch, Erhard Andreas, Direkt., 27. 3., 69 A., Kolding.
 Borchsenius, Fr. Louise Caroline, f. Thuesen, 6. 10., 79 A., E. e. Gross.
 —, J. Valdemar, 8. 8., Chicago.
 Borgen, Brynjulfur, Ing., 6. 9., Hellerup, H: Maria, f. Geijer.
 —, Elisa Marie, 1. 2., 58 A.
 Borgen, George Victor, cand. mag., Skoleinspekt., 1. 9., H: Camilla, f. Borgen.
 Bork, Johanne Louise, 4. 6., Nordby.
 Bornemann, Hendrine Maricke, f. v. Schiff, 14. 1., Helsingborg, E. e. Kmj.
 Borre, Abelone Joh. Marie, f. Hald, 11. 3., 84 A., Faxe, E. e. Skibskapt.
 Borregaard, Lorentz, 30. 6.
 Borring, Elisab. Mariane, 13. 6., 63 A.
 —, Holger, Gross., 1. 1.
 Borum, Joh. Sophie Fr., f. Larsen Hinck, begr. 24. 4.
 Borup, Ludvig Christen, Konfr., Borgm., 18. 1., 66 A.
 Bosse, John, Fabrikant, 21. 5., H: Magda, f. Dolke.
 Brabrand, Matthias S., Gross., 1. 10., H: Olga, f. Hansen.
 v. Bracht, Christiane Juliane Marie, f. Wildenradt, 4. 2., E. e. Oblt.
 Braga, Eugenia de Rocha, 9. 3.
 Bramsen, Marie, f. Schack, 25. 7., 58 A., Vedbæk, M: Geh.etr.
 Brandt, Augusta Charl., f. Steenbuch, 19. 7., 81 A.
 —, Georgine Lorentze, f. Hulstrøm, 31. 5., M: Fabrikant.
 —, Hans Chr., fh. Skibsf., 14. 10., H: Emma, f. Høybye.
 —, Henriette Dorthea, f. Wallø, 12. 3.
 —, Ida Vilhelmine, f. Schmidt, 11. 3.
 —, Lisbeth, f. Agersø, 29. 5., E. e. Skibsf.
 —, Niels Ferd., Maskinm., begr. 20. 11.
 —, Waldemar Georg Hansen, Gross., 28. 1., Sunderland.
 Brandtsen, Caroline, f. Buch, 4. 9.
 Bratt, Henriette Louise, 2. 5.
 Bredvad, Peter Olsen, Dampmøller, 1. 3.
 Bregendahl, Luise Christiane Elisabeth, f. Undahl, 26. 6., 80 A., E. e. Etr.
 Bremer, William Chr., bot. Gartner, 25. 2.
 Brendstrup, Hans Carl Martin, fh. Landfoged, 14. 10.
 Bricka, Georg Frederik, Rigsarkivar, Dr. phil., 23. 8., 58 A., H: Laura, f. Vogel-Jørgensen.

- v. Brienen, Arnond, Baron. 4. 1., Mid-
delhavet.
- Brinckmann, Alvild. fh. Broderihdler.
10. 12.
- Brinkmann, Peter Johann, fh. Kbm.,
12. 3., 79 A., Nykjøb. p. M., H:
Elise, f. Buchwald.
- Brion, Anna Mathilde, Lærerinde, 7. 3.
—, Nanna, f. Schrøder. 13. 3.
- Brock, Ludv., Billedhugger, Gyldenlæd-
fabrikant, 22. 6., Næstved, H: Ma-
thilde, f. Holst.
- Brockmeyer, Marie Louise, Kom.-lærer-
inde, 9. 10.
- Brodersen, Erik, Hotelejer, 14. 7.
- Brokmann, Johan Fred., Overretssagf.,
10. 7., 57 A., Grenaa.
- Brorson, Eduard Fr. Aug., cand. phil.,
13. 2.
- Bruhn, Marie, f. Erhardt. 18. 4., Nød-
debo.
- Brummer, Jeannette Marie, f. Graven-
horst, 15. 3., 90 A., Odense, E. e.
cand. pharm., Bryggeriejer.
—, Nicolai Abraham, Ob., 1. 3., 80 A.
- Brun, Constantin Poul Ernst, Rentier.
18. 6.
—, Frants Ludv., O.prok., 7. 10., 43
A., Atlanterhavet.
—, Karen, f. Puggaard. 19. 5.
- Brusch, Hagbart Valdemar, Lt., 26. 4.,
76 A., Hvidovre, H: Signe, f.
Nielsen.
- Bruun, Carla Alfrida, 28. 3., 20. A.,
Ingstrup. F: Præst.
—, Christiane Margr., 17. 1.
—, Henrikke, f. Karnack, 14. 4.
—, Thora, 30. 3.
- Bræstrup, Elna Cathrine. 13. 3., Hel-
singør.
- Brøchner, Claus Math., cand. phil., 17.
1., H: Magdalene, f. Blicher.
—, Hanne, 24. 10., 69 A.
- Brøndsted, Carl Gustav, fh. Skolein-
spekt., 10. 12., 83 A.
- Brøns, P. C., Lærer, 21. 2., 93 A., Hel-
singør.
- Buch, Einar, Dr. phil., 1. 4., H: Emma,
f. Harboe.
—, Jens Michael, fh. Skovrider, 9. 11.,
Hellerup, H: Octavia, f. Schebye.
- v. Buchwald, Jochum Chr., Prlt., 19.
2., 75 A.
—, Sigvard William, Fuldm., 28. 5.,
46 A., H: Cecilie, f. Pengel.
- v. Budkowski, Louise Augusta. f. Pe-
tersen, 10. 8.
- Buhl, Wilhelm, Landinsp., 6. 5., 67 A.,
Ringe, H: Sidonie, f. Weiss.
- Buhm, Charl. Amalie, 14. 8., 90 A.,
Brøndum.
- Bull, Bodil Dorthea. f. Holst, 22. 5.,
M: Præst.
- Bunkeflod, Helene Marie Nathalie, f.
Fibiger, 20. 7., E. e. Apoteker.
- Busck, Theodor, Kancr., Hospitalsforst.,
16. 9., 73 A., H: Fanny, f. Ahren-
sen.
- Bülow, Christian Grothschilling. Phar-
maceut, 6. 5.
—, Hanne, f. Harreschou, 30. 6., Rys-
linge.
- Bøegh, Margr. Marie Kirstine, f. Paul-
sen, 29. 10., Vejle.
- Bøggild, Albertine, f. Petersen, 1. 4.,
86 A.
- Bøgh, Nicolai Georg, Bogbinder, 10. 3.
- Bøgvad, Dines, Sagf., 19. 4., Aalborg.
- Børgesen, Chr. O. E. Stationsforst., 10.
3., 55 A., Faxe.
- Bøtcher, Antoinette Augusta, f. Friis,
31. 3., E. e. Provst.
- Böttger, Peter Chr., Tømrerm., 9. 4.
- Callisen, Heinrich Chr. Fr., Propr., 8.
12., 58 A., Øaagaard.
- Carlsen, Anna Elisab., f. Gudmann, 7.
1., M: Ktchef.
—, Nielsine Christiane Claudia Abigael,
f. Smidt, 20. 9., M: Kassekontr.
- Caroc, Harald Vald., fh. Dampskibsf.
21. 6., 55 A.
- Carstens, Elise, f. Køhler, 27. 4., Aasen
pr. Hørsholm.
—, H. J., Pastor emer., 28. 1., 77 A.,
Flensborg.
- Carstensen, Jes, Kæmner, 20. 3., 68 A.,
Ringsted.
- Casper, Emil Andreas, Konsul, 15. 2.,
63 A., Charlund.
- Caspersen, Lauritz Rudolf, fh. Skibs-
kapt., 7. 7., Glasgow.
- Gastenschiold, Lorents Wilhelm, fh.

- Distriktslæge. 23. 6. 96 A., Næstved.
 Christensen, Carl B., fh. Gulds., 19. 4.
 —. Chr., Snedkerm., 18. 7., Fred.havn.
 —, Emma, f. Richardt, 23. 6., Lyngby.
 —, Fred. Vilhelm. Sgpræst. 16. 11., 84 A., Rønne.
 —, Jens, Folketm., 30. 1., 42 A., Grønholte.
 —, Job. Lorens Chr., Ktchef. Justr., 23. 7., 80 A., H: Hanne, f. Lund.
 —, Jul., Kbm., 16. 8., 62 A., Viborg.
 —, Sophie Dorothea Fr., f. Thomsen. 30. 3., M: Dr. med.
 —, Wilhelmine, f. Nielsen, 25. 4., M: Direkt.
 Christiansen, Jens, Redakt.sekr., 11. 4., 34 A., Aarhus, H: Thea, f. Raun.
 —, Jens Math. W., Kommerceraad, fh. Bogholder, 9. 6., Aarup.
 —, Jul. Th., Gross, 6. 1., H: Helma, f. Buhl.
 —, Martine Ingeborg Kirstine, f. Langballe, 14. 12., 82 A., E. e. Skibsf.
 Christjansen, Jul., Redakt., 14. 11., Roskilde, H: Karen, f. Lund.
 Christophersen, Laura Helene, f. Hartz, 31. 3., Roskilde. E. e. Sgpræst.
 Claudius, Carl Ludv. Rose, 19. 8., 33 A., Odense.
 Clausen, Anna Marie, f. Køhlert, 24. 12., E. e. Redakt.
 —, Hother, stud. jur., 27. 3.
 —, Vigand, cand. phil., 6. 3.
 Clément, Christiane Dorthea, f. Lund, 27. 3.
 Clement, Sine, f. Blad, 25. 6.
 Cohen, Moses Hartvig, Vexell., 18. 5., 76 A.
 Cohn, J., Dekorator, 25. 8.
 Cold, Polly, f. Foss, 14. 2., 72 A., E. e. Højesteretsassess.
 —, Wilhelmine Margr., f. Foss, 9. 2., 75 A.
 Colding, Henrik Seerup, cand. phil., 9. 2., Aalborg.
 Collatz, Peder Vilhelm. Overpolitib., 17. 4.
 de Coninck, Charles Jules Paul Frederic, Kapt., 5. 2., 79 A.
 —, Emma Elisab. Marie, f. Søht, 11. 8.
- Conradt-Eberlin, Adolph Emanuel, fh. Birkedom., 8. 7., 80 A., Kjellerup.
 Cornelius, Marie Lovise, 4. 6., 81 A., E. e. Entrepr.
 Corydon, Mette Marie, f. Møller, 3. 6., 83 A., E. e. Præst.
 Crone, Hans Axel, 20. 11., Hals, H: Anna, f. Petersen.
 —, Martin Anton Chr., fh. Sgpræst, 10. 11., 86 A., Nyborg, H: Sophie Kirstine, f. Gnudtzmann.
 —, Sophie Kirstine, f. Gnudtzmann. 23. 11., Hellerup, E. e. Præst.
 Dahl, Anna Caroline, f. Kyhn, 27. 3., Charl.lund.
 —, Cathrine Margr., f. Bay, 8. 5., 85 A., Buderupholm.
 —, Jens Chr. Laurits, Postass., 14. 2.
 Dahlbom, Alma, f. Schnack, 31. 10., M: Gross.
 Dablerup, Camilla, f. Kauffeldt, 1. 4., M: Etr., Overlæge.
 Dahlstrøm, Anna, 17. 4., E. e. Overførerster.
 —, Clara, 4. 9., M: Maskinfabrikant.
 Dall, Aspach, Godsejer, 11. 3.
 —, Lone Henriette Christiane Kilde, f. Essendrop, 17. 11., M: fh. Postm.
 Dankau, Carl Aug., Tømrem., 13. 9.
 Danneskiold-Samsøe, Anna Louise Amalie, f. v. Zytphen, 23. 7., 85 A., E. e. Greve.
 Davidsen, Hanne, f. Seely, Hofmodebdler, 24. 12., 84 A.
 Debn. Gustav, Dampvaskerier, begr. 17. 2.
 —, Olga Anna Wilhelmine, 30. 5.
 Delcomyn, Herm. Ferd. Siegfried, Toldass., 14. 5., 66 A., Præstø.
 —, Johannes, Kapt., 27. 1., 35 A., London.
 Didrichsen, Anne Marie, f. Hansen, bgr. 23. 1., 77 A., E. e. Skræderm. ved d. kgl. Theater.
 Diechmann, Ernst Peter, Overretssagf., 5. 8., H: Ida, f. Jensen.
 —, Johanne, begr. 30. 9., 64 A.
 —, Malvina, 28. 6.
 Dinesen, Ottilia, f. Federspiel, 26. 10., E. e. Kapt.

- Dittmar, Marie Elisab., 11. 3., Assens, D. af Bat.kirurg.
- Dobel, Mathilde Charl., f. Wennstrøm, 22. 2., 68 A.
- Dohm, Fred. Wilhelm, Postm., 6. 9., 65 A., Helsing.
- Dons, Ida Caroline, 27. 5., 84 A.
- Dorph, Niels Winding, Kapt., 24. 7., 43 A., H: Ingeborg, f. Krag.
- Doss, Jacob Ludvig, Læge, 2. 9.
- le Dous, Carl Heinrich Philip, Bundtmagerm., 25. 8.
- Drachmann, Adolph Fred. Vilh., Bogtrykker, 20. 4.
- Drackenbergt. Harald, 17. 3., 31 A., Libau.
- Drewsen, Louise Dorothea, f. Faaborg, 25. 11., E. e. cand polyt., Ing.
- Driebein, Anna Christine, f. Nielsen, 3. 1., E. e. Juvelerer.
- Drøhse, Carl, Vinhdler, 3. 3., 34 A.
- Dupont, Agnes, f. Kamp, 20. 10., M: Tømreem.
- Durchholtz, Gotfred August, fh. Sprog-lærer, 9. 10., 75 A.
- Duus, Aage Ludvig, Auditør, 14. 9., 42 A.
- , Jørgen. Vejer og Maaler, 13. 3., 54 A., Rudkjøb., H: Johanne, f. Bendixen.
- , Nicolai Mathiasen, Tandlæge, 28. 3., Odense.
- Dyrberg, Marius Gottlieb, Guldsmedem., begr. 6. 12., H: Corintha, f. Lønberg.
- Dändler, Chr. Elias Jacobæus, Lærer, 29. 1., 81 A., Odense.
- Dømel, Carl Eduard, Dampskibsf., begr. 25. 11., H: Hanne, f. Isacksen.
- Ebling, Kirstine, f. Bennedsen, 17. 12.
- Edelstein, Louise, f. Dux, 23. 10.
- Eggers, Chr. August, Krigsass., 8. 3.
- , Clara Cathinka, f. Lindberg, 12. 12., 85 A.
- Ehlern, Ernst Emil, Boghlder., 3. 12.
- Elben, Hagbarth Andreas, Kapt. 9. 8., 70 A.
- Eliassen, Adolf Fr. Gustav, Toldforv., 19. 10., 69 A., H: Sophie, f. Hjort-Nielsen.
- Elley, Cathrina, f. Cordsen, 15. 10., 83 A.
- Engell, Carl Theodor, fh. Lærer, 8. 12.
- Haslev, H: Emilie, f. Greiersen.
- Engelsen, Lauritz Erik, fh. Skibsf., 12. 10., H: Marie, f. Münzberg.
- Engelstrup, Conrad, f. Holm, 11. 6.
- Engmann, Jørgen Ludvig, Malerm., 7. 3., Charl.lund.
- Enna, Eline Amalie, f. Henrichsen, 29. 10., 82 A.
- Eriksen, Hans Chr. Georg, Lt., 25. 12., 29 A., Vejgaard ved Aalborg.
- , Jens, fh. Skibsf., 7. 9.
- Ernst, Marie Sophie, f. Vieth, 2. 4., Fredensb., M: fh. kgl. Skovfoged.
- Erslev, Ella Marie Amalie, f. Leschly, 19. 4., E. e. Organist.
- , Wiggo, Kbm., 25. 6., Sorø.
- Eskildsen, Eskild B., fh. Lærer, 8. 8., 82 A.
- Estrup, Ole Johs., Kancr., Exped.sekr., 17. 3., 58 A., H: Anna, f. Florentzen.
- Exner, Gotfred Adolf, fh. Forstander ved Vaisenhuset, 15. 3., 74 A.
- Eykens, Else Marie, f. Mellerup, 13. 10., 89 A., Ebeltoft.
- Faber, Carl Johan, fh. Gross., 6. 1., H: Agnete, f. Muckeprang.
- , Laura Kristine, f. Deichmann, 15. 5.
- , Lorentz Jacob Benzon, Justr., Apoteker, 31. 10., 75 A., Frederikssted.
- , Magdalene Sophie, f. Matthiesen, 22. 7., Løgstør.
- , Mathias Jørgen, fh. Skibsf., 21. 9., Løgstør.
- Fabricius, Elise Johanne, f. Kasch, 13. 8.
- , Hans Otto, 23. 9., 25 A., Nakskov.
- , Lucie, 10. 11., Aarhus.
- , Otto Chr. Lorenzo, cand. pharm., 25. 7., 64 A., Haderslev, H: Birgitte, f. Brorsen.
- Fabritius, Olga Marie, f. Harreschou, begr. 28. 6.
- Fabritius-Tengnagel, Gertrud Marie, f. Sørensen, 13. 7., 68 A., Gladsaxe, E. e. Grdejer.
- Falkman, Adolf, cand. phil., Journal., 3. 5., 66 A.
- Falster, Sanne, f. Bruhn, 27. 5., Frederiksværk.
- Fangel, Nicolai, Chr., fh. Kbm. 25. 11.

- Faurschou, Jens Lassen. Propr., 27. 2., 79 A., Brendstrup.
- Fausbøll, Hedevig, f. Hauch, 8. 8., E. e. Præst.
- Feilberg, Dagmar Luise, f. Bülow. 1. 12., Aars.
- , Tabitha Kristine. 28. 1., M: Læge.
- Fenor, Noline Katrine, f. Sandbech, 25. 2., 79 A.
- Ferslew, Johan P., Kunstdrejer, 14. 9., 78 A.
- Fester, Karoline, f. Wennemoes Sørensen, 6. 6.
- Fiedler, Caroline Sofie, f. Hansen, 18. 11.
- Fischer, Christiane, f. Kirchhoff, 25. 9., Baden-Baden, M: Gehr.
- , Erasmine, Emilie, f. Christensen, 8. 4., E. e. Guldsmedem.
- , Hans, Gross., 4. 9., 63 A., Øgaard pr. Skanderb., H: Margr., f. Lyhne.
- , Wilhelmine Charl., f. Schütz, 16. 12
- Fjeldskov, Niels Waldemar, Billedhuger, 30. 7., H: Thea, f. Flensburg.
- Fleischer, Anna, f. Diedrichsen, 4. 6., 87 A., E. e. Gross., Fabrikant.
- , Elisabeth Constance, f. Kräyenbühl, 19. 6., E. e. Fyring.
- Flenssted, Emilie Dorthea, 18. 10., E. e. Toldass.
- Fleron, Camilla Birgitte, f. Melbye, 29. 1., E. e. Hofskræder.
- Flindt, Oligra Petrine Constance, f. Holm, 21. 6., E. e. Haveinspekt.
- Floor, Carl Ferd., Bogholder. 9. 5.
- Jacob Lauritz, fh. Toldforv., 2. 7., 78 A.
- Fog, Adamine Cecilie Kathrine, Viceinspekt., 10. 9., 71 A.
- , Carl Victor Emil, Konsul, 13. 1., 86 A., Messina.
- Fogh, Caroline, f. Drewsen, 18. 8., E. e. Justr.
- , Fr. Adolf, fh. Lærer, 18. 7., Vridseløselille.
- , Mathilde, f. Bertelsen, 11. 7., Vridseløselille, M: fh. Lærer.
- Foltmar, Albert Thorvald, cand. polyt., Ing., 8. 8.
- Fraas, Wilhelmine, begr. 1. 8.
- Frandsen, Edvardt, fh. Fabrikant, 30. 4., 82 A.
- Frandsen, Ingeborg Henriette, f. Due. 29. 12., Ørsted, M: Distriktslæge.
- Fratz, Johan Wilh. Ferd., Direkt., 14. 1., 70 A.
- Frederiksen, Chr. Erhard, Redakt., 12. 10., 60 A., H: Sigrid, f. Topsøe.
- , Elsebeth Kirstine, Kursusbest., 31. 8., 58 A., Nordamerika.
- Fredstrup, Carl Barner, Biblioteksass., 8. 5.
- Freuchen, Alvide, f. Voss, 11. 6.
- Friis, Chr. Laurits, Etr., fh. Stabsdyrlæge, 9. 2., 77 A.
- , Hans Georg, Sparek.direkt., 12. 1., Kjertemind.
- , Henriette Emilie, 28. 7., Frederikshavn, E. e. Distriktsdyrlæge.
- , Johannes, Hofjægerm., 15. 2., 70 A., Lyngby.
- Frstrup, Caroline Will., f. Jensen, 9. 3., E. e. Malerm.
- Fritsche, Thorvald, Rektor, 29. 3., 71 A., Ribe.
- Fritzsche, Joh. Wilhelmine, f. Heckscher, 4. 10., 88 A.
- From, Bertha Cathr., f. Fløistrup, 3. 12.
- , Sarah Thomine Christiane, f. Nissen, 10. 4., Nykjøb. F., E. e. Konsul.
- Frost, Carl Wilh., Ob., 15. 10., 85 A.
- , Frederik Arenstorff, exam. jur., 24. 7., H: Hansigne, f. Svanholm.
- , Harald Adolph, Urmager, 31. 1., 74 A., H: Georgine, f. Køhler.
- , Vilhelm, Inspekt., 18. 3., 60 A., Aalborg.
- Fugl, Nicolai Christoffer, Overbanem., 28. 10., Thisted, H: Thyra, f. Friis.
- Funch, Michael Johs. Vill., Amtsforv., 27. 3., 68 A., Frederiksborg, H: Constance, f. Krarup.
- Fænøe, Hans Jørgen, Kapt., Inspekt., 26. 4., 70 A.
- Færch, Tecla, 7. 8.
- Fønss, Fr. Wilhelm, Gross., 27. 2.
- Gad, Heino Andreas Gerhard, Sgpræst, 13. 5., 69 A., Todbjerg.
- , I. P., Bryggeriejer, 21. 6., Rønne.
- Gamborg, Thora Marie, 31. 1., Lyngby.
- Gamel, Harriet Camilla, f. Owen, 26. 3., M: Gross.
- Gammeltoft, Caroline, f. Larsen, 20. 7.

- Gamst, Sofus, Karethm., 11. 12.
 Garde, Vibeke, 7. 11.
 Geisler, Joachine Acheline, f. Fobian, 13. 2., 66 A., Hellebæk, M: Lt., Strandkontr.
 Gether, Peter Emilus, Skræderm., 20. 12.
 Givskov, Marie Elisab., f. Bergh, 8. 6., Ribe, E. e. Kancr
 Gjørup, Emma Emilie, f. Petersen, 30. 4., M: Kapt.
 Gjerulff, Ludvig Michael Lund, Fabrik., 17. 8., H: Mathilde, f. Holbech.
 Glahn, Adelheid, f. Radecke, 27. 12., 86 A., Storehedinge, E. e. Stiftsprovst.
 Glahnson, Fr. Theodor, Gross., 23. 3., 81 A.
 Gleerup, William, Propr., 10. 3., 52 A., Agdrup.
 Glud, Hans Chr. Adam, Birkedommer, 24. 5., 44 A., Tranbjerg.
 Godskesen, Lauritz, Justr., 8. 6., 71 A., Aalborg.
 Goitein, Hirsch, Rabbiner, Dr., 28. 8.
 Gormsen, Hansine Carol, f. Blanch, 17. 5., 37 A., Assens.
 Gottlieb, A., Kapt., 5. 2., Helsingør.
 Gottlob, Niels, fh. Sgpræst, 17. 9., 92 A., Vivild.
 Gottschalch, Amanda Christine Henriette, f. Ramm, 16. 9., Faaborg, M: Apoteker.
 Gough, Hedvig, f. Seemann, 12. 10., Sydney, E. e. Maskining.
 —, John, Maskining., 25. 6., Sydney.
 Gram, August Maximinus, fh. Garverm., 17. 8., 82 A.
 —, Emma Augusta, 19. 4., Nykjøb. p. F., E. e. Kbm
 Gredsted, Chr. Vilhelm Emil, Telegrafbest., 24. 4., 54 A., H: Frederikke, f. Hansen.
 Green, Regine, f. Galle, 20. 4., 89 A., Hillerød, E. e. Stationsforv.
 Grimm, Dorothea, Sophie, f. Schult, 18. 10., M: Inspekt.
 Groth, Ebba, Skuespill., 26. 2., 20 A.
 —, H. F., fh. Tobaksfabr., 27. 1., H: Marie, f. Sørensen.
 —, Margrethe, f. Boye, 11. 4.
 Grundtvig, Frederik Lange, Præst, 21. 3., 48 A.
 Grüne, Ida Vilhelmine, 3. 5.
 Gudmann, Carl Chr. Fred. Vilh., Oppebørselskontr., 10. 4., 68 A.
 —, Johan Ludvig Steffen, Ing., 19. 10., 58 A., Paris.
 Gudme, A. H., Vognfabr., 10. 10., Svendborg.
 —, Joachim, fh. Sgpræst, 24. 1., Lyngby, H: Mathilde, f. Bressendorff.
 Guldager, Hans Chr. Carl, cand. jur., begr. 20. 8.
 Gullach, Johannes Henrik, Skibsbygm., 5. 9., 83 A.
 Gylstorff, Christian, Gross., 10. 12., Antwerpen.
 Gøtsche, Christiane, f. Holm, 1. 3., 97 A., E. e. Overførster.
 Haag, Herluf Alfred, Skuesp., 21. 4., 24 A.
 Haagensen, Marie Christine, f. Boesen, 10. 1., E. e. Kobbersmedem.
 Haar, Peter Marius, Sagfører, 23. 3.
 Haase, Bernhard Ludv. Chr., Pastor emer., 24. 7.
 —, Johny Kett Bernhard Angelo, Ass., 31. 5. H: Emilie f. Zachariasen.
 —, Louise, f. Bech, 10. 4., M: Pastor emer.
 Hacke, Axel, Malerm., 9. 9., 58 A. H: Marie, f. Beder.
 von Hadeln, Anna Alv. Mickaeline, f. Thomsen, 28. 11.
 Hahn, Charl. Sophie, f. Jürs, 10. 5.
 Hald, Elise Katrine, 17. 4.
 Halkier, Marie Car. Victorine, f. Møllmark, 15. 7., M: Kontorchef.
 Hallas, Marie Elisab., 26. 1.
 Halvorsen, Katr. Marie, f. Christoffersen, 22. 4., 88 A., M: Krigsr.
 Hamann, Adolph Georg Willh., Gross., 3. 4., Hellebæk.
 —, Peter Thorv. Emilus, cand. polyt., Civiling., 14. 11., H: Nicolette, f. Millinge.
 Hamburger, Mathilde, 1. 5., Svendborg.
 Hammel, Albert Fr. Leop., Maskinfabr., 3. 9.
 Hammelev, Emil, Gross., 30. 10.

- Hanmer, Thora, f. Møller, 30. 9., E. e. Gross.
- Hammerich, Emilie, 8. 11.
- , Golla, f. Jensen, 1. 5., Hellerup. M: Dr. phil.
- Hancke, Johan Philip, Gross., 12. 6., 51 A.
- Hansen, Carl, Prof., 28. 9., 55 A.
- , Carl Peter Aulum, Trafikass., 6. 11., 38 A.
- , Christian Urban, Sognepr., 20. 1., 58 A., Lumby. H: Antonie, f. Bruun.
- , Elisabeth, f. Meyer, 28. 5.
- , Fr. Jochum Cam., Stationsforst., 17. 1., 46 A., Vedbæk.
- , Georgine Kristine, f. Hoffmann, 29. 4. M: Urtekræm.
- , Hans. Kbm. 15. 6., Nyborg. H: Cecilie, f. Petersen.
- , Hans Peder Rud., Tømrerm., fhv. Brandinsp., 28. 2., 74 A., Lyngby.
- , Hedevig Cathr. Antonette, f. Lind, 20. 2., E. e. fhv. Godsforvalter.
- , Iska, f. Sander, 19. 9., 41. A., M: Docent.
- , Jenny, f. Bruun, 10. 9., M: Trafikass.
- , Josephine Christine, f. Ericksen, fhv. kgl. Køkkenchef, 20. 4.
- , Lauritz Peter Chr., Lt., Gross., 4. 7., H: Jenny, f. Linder.
- , Louise, Angelica, f. Ingerslev, 14. 4., 32 A., M: Præst.
- , Octävius Thomas, Højesteretssagf., 21. 8., 65 A., H: Ida, f. Wulff.
- , Peter, Pastor emer., Dr. phil., 24. 4., 85 A.
- , Peter Nikolai, fhv. Prokurist, 2. 6., H: Frederiche, f. Beutler.
- , Sofus Vilh., cand. jur., kgl. Fuldm., 4. 2., 68 A., H: Alvilda, f. Nørregaard.
- , Søren Henrik Hoffmeyer, Adjunkt, 23. 6., 57 A., Silkeborg.
- , Thyra Elisabeth, f. Garmann, 13. 9., M: Fabrik.
- , Vilh. Julius, fhv. Direkt., 4. 12., Faxø.
- , Vilhelmine, f. Schroll, 2. 6.
- Hartmann, Ludvig Adam Vilh., fhv. Godsf., 27. 2., 83 A., Maribo. H: Laura, f. Eller.
- Hartvig, Jacob, Fastlods, 11. 5. H: Elvira, f. Petersen.
- Hartvigson, Rosalie, f. Cohen, 22. 11., Aalborg, E. e. Bankdir.
- Haslund, Lauritz, Snedkerm., 26. 8., 48 A., Hjørring. H: Anna, f. Aabel.
- Hasselager, Anna Marie, f. Petersen, 22. 12., 44 A., Herlufsholm, M: Overlærer.
- Hasselmann, Niels Fr. Anton, Instrumentm., 28. 3.
- Hassing, Margrethe, 10. 10., 71 A.
- Hauch, Augusta Juliane, f. Holst, 25. 8., 63 A., Thurebylund, M: Jægermester.
- Haudrup, Christine Øllegaard, f. Thulstrup, 23. 4., E. e. Fabr.
- Haugwitz Hardenberg-Reventlow, Lucie Caroline Am. Adelh. Henr. Georgine Vilh., f. Prinsesse Schjønaich-Carolat, 30. 4., 80 A., E. e. Greve.
- Haxthausen, Andrea Anny Catharina Georgia, f. Klein, 29. 8., 44 A., M: Maskinfabr.
- Hecht-Pedersen, Aage, Reservelæge, 16. 12., Athen.
- Hedemann, Marcus Sofus Fr., Gnrlt, 24. 6., 67 A.
- , Wilhelm. Kmj., Major, 9. 6., 67 A., Branzoll.
- Hegelund, Agnes Emilie, 29. 11., 61 A.
- Heide, Andreas Peter, Skibsbyg., 10. 7.
- Heilbuth, Ottine Nathalie, f. Grave, 1. 2.
- Heineth, Christian Fenger, Kontorist, 6. 6.
- Helms, Anna Dorothea, 12. 12.
- , Cathrine, 6. 10.
- , Marie Christine, f. Bang, 5. 11., E. e. Justitsr.
- Hennings, Mathilde, 18. 10.
- Herforth, Henriette Christiane, f. Borchsenius, 16. 6., E. e. Kontorchef.
- Herfurth, Johan Fr., fhv. Proberm., 10. 2., 76 A., H: Johanne, f. Flamand.
- Herold, Rudolph, Bagerm., 29. 1., 68 A., Helsingborg.
- Herreborg, Dorthea Frederikke, f. Svendsen, 16. 6.

- Herskind, Anders, Propr., 6. 6., 70 A., Ørslev Kloster.
- Hertel, Signe Charlotte, f. Jensen, 29. 11., M: Prof.
- Hertz, Adolf, Læge, 2. 1., 38 A., Odense.
- , Caroline, 10. 12., 86 A., Nakskov.
- , Emil, Gross., 10. 8., H: Delia, f. Blumenreich.
- , Johanne Caroline, f. Hansen, 30. 6., M: Kammerass.
- Hetsch, Christian Fr., Arkitekturm., 15. 3., 73 A., H: Anna, f. Nyeland.
- Heyerdahl, Henry van Kervel, Kapt., 16. 7., H: Amalie, f. Klenau.
- Hielmdrop, Hans Chr., fhv. Apoth., 21. 3., 70 A., Svendborg.
- Hindrup, H. V., Gross., 9. 4., H: Ophelia, f. Højer.
- Hiort, Evald Bierregaard, Oblt., 15. 3., 64 A., Holte.
- Hjelm, Hans Jacob, Kbm., 20. 10., H: Olga, f. Marcussen.
- Hjorslev, A., Kamr., 30. 12., H: Louise, f. de la Motte.
- Hjorth, Caroline Cathr. Math., 20. 3., E. e. Toldinsp.
- Hochland, Jacob Carl Emil, 22. 1., H: Cathr., f. Birkholm.
- Hoff, Rosa, f. Valentin, 24. 6.
- Hoffmann, P., Gross., 17. 9., H: Anna, f. Schmidt.
- Hoffmeyer, Aksel, 7. 6., 26 A.
- Hofman, Elisabet, f. Andersen, 15. 5., Vitten, M: Sognepr.
- Hohlenberg, Christiane Louise, 18. 4., 68 A.
- Holbek, Johannes, Tegner, 2. 5. Snoldelev.
- Holbøll, Rosalie, f. van Acker, 3. 11.
- Holch, Helche Henriette, 24. 11.
- Holm, Alfred Hartvig, Mægler, 18. 4., 73 A., H: Augusta, f. Weldingh.
- , Anna, f. Christensen, 25. 5., M: Justr.
- , Christian Casar, Gross., begr. 18. 2.
- , Hans Susannes, Etr., Konsul, 3. 3., 64 A., Aalborg.
- , Harald Emil Larsenius, cand. theol., Folketm., 9. 2., H: Gudrun, f. Høgsbro.
- Holm, Johannes Fr., fhv. Direkt., 20. 5.
- , M. M. Chr., Ass., 25. 4., H: Elisabeth, f. Ramm.
- , Nicolaj Bidstrup, Førstelær., 14. 3., 61 A., Østertørslev.
- , Peter Petersen, Skibskapt., 11. 5., 42 A. (paa Havet).
- Holmboe, Cathrine, f. Hedebæk, 21. 6. 85 A.
- Holmbom, Gustav Adolf Bilberg, Landskabsmaler, 24. 10.
- Holme, Christian Fr. Harald, Etr., 20. 6., 68 A., Bentzonseje, H: Anna, f. Hebert.
- Holst, Anna, 3. 3., E. e. Kontorchef.
- Holstein, Anna Sophie Emilie (Emmy), 8. 9., 54 A.
- , Viggo, Landbrugskand., 7. 11., Lyngby, H: Marie, f. Ammitzbøll.
- Holstein-Ledreborg, Caroline, Louise, f. Comtesse Lefeuvre de Marparlu, 28. 7., 93 A., E. e. Greve.
- Holten, Elise, Diakon., 24. 2.
- , Maria Laurentze, f. Albeck, 24. 2., 79 A., E. e. Ob.
- , Sophie Margr., f. Ulrich, 17. 4., E. e. Forstr.
- Horn, Victor, Apoth., 29. 12., H: Elisabeth, f. Glahn.
- Hornemann, Edel Benedicte, f. Juel, 27. 3.
- Hostrup, Christiane Georgine Elisab., f. Hauch, 10. 11., 71 A., E. e. Digter.
- Howe, Sophie Magdalene, f. Juul, 27. 8., 87 A.
- Hultmann, Bertine, f. Branserud, 15. 5., 78 A., E. e. Skuesp.
- Huus, Amalie, f. Trojel, 24. 10., Nakskov.
- Hviid, Ivar A., Kapt., 25. 8.
- Hyllested, Johanne Juliane Aug., f. Christensen, 21. 8., E. e. Ob.
- Hüttemeyer, Carl Emil, Direkt., 25. 2.
- Høeg, Vald. Gustav Georg, Landinsp., Godsforv., 2. 10., 72 A., Faxe, H: Signe, f. Læssøe.
- Høegh-Guldberg, Emma Claudine Wedastine, f. le Normand de Bretteville, 9. 9., 61 A., Korsør, M: Stadslæge.

- Høgsted, Jens Nicolai, Guldsm., 3. 9.,
H: Laura, f. Bentzon.
- Høm, N. C., Redakt., cand. phil., 15.
5., 72 A., Aalborg.
- Hørlyk, Simon S. J., Underdomner,
23. 2., Frederikssted.
- Hørlück, Rasmus, Lærer, 10. 9., Odense.
- Høyer, Paul Herman, Maler, 26. 6.
Ingerslev, Jens Peter, Strømpevæver,
25. 2.
- Ipsen, Juliane Marie, f. Krag, 4. 9., E.
e. Sognepr.
- Isbrand, Noline Mathilde, f. Pfeil,
1. 12.
- Ishøj, Christian Fr. Aug., Sognepræst,
19. 1., 80 A., Stokkemarke.
- Iversen, Magdalene Kathr., f. Drastrup,
28. 12., 69 A., Egelund, M:
Forstass.
- Jacobi, Hugo Adolph, Justitsr., 18. 3.,
99 A.
- Jacobsen, Chr. Vilhelm, Malerm., 21. 4.,
79 A.
—, Jens, Direkt., 2. 9., 59 A., Slagelse.
—, Oskar, Hotelejer, 1. 5., 43 A.,
Nyborg.
—, Ottilia, f. Stegmann, 20. 7., M:
Direkt.
—, Sophus Ludv. Henr. Peter, Fuldm.,
8. 11., 52 A.
- Jans, Hans O., Lods, 14. 5., Dragør.
- Jansen, Frederik Julius, Etr., 20. 4.,
82 A., H: Wilhelmine, f. Pon-
toppidan.
—, Niels Diderik Fr. Johan, Damp-
færgfører, 7. 1., 62 A., Korsør,
H: Henriette, f. Kiersgaard.
- Jantzen, Harald August, cand. jur., 8.
12., 34 A., Gjentofte, H: Elna, f.
Svendsen.
—, Hans Vald. Emil, Mægler, 6. 12.
- Jasper, Johannes Georg Adolph, Told-
ass., 1. 5., 65 A., Taps, H: Jensine,
f. Schmidt.
- Jelstrup, Ottine Poulina, f. Qvistgaard,
30. 1., 89 A.
- Jensen, Abraham, Prlt., Fuldm., 6. 6.,
76 A.
—, Antoinette, 9. 4., 78 A., Korsør,
E. e. Kancellr., Redakt.
- Jensen, Caroline Maria, f. Lambertsen,
26. 3., Romø, M: Skibsfører.
—, Fritz Peter Saabye, Kapt., Vinhdl.,
23. 7.
—, Hans, Folkethm., 26. 1., 85 A.,
Kundby.
—, Hans, Kmr., 15. 2., 81 A., Høve.
—, Hans Chr., Prof., Portrætmaler, 9.
9., 67 A.
—, Hans Peter, Dampskibsfører, 27. 3.
—, Johannes Peter, Hotelejer, 4. 8.,
Mariager, H: Petrine, f. Damgaard.
—, Julius, Gross., 23. 3., H: Camilla,
f. Herreborg.
—, Manna Helene, f. Grove, 25. 7., M:
Navigationsdirekt.
—, Niels, Justr., Landinsp., 8. 1., 72 A.,
Nakskov, H: Christine, f. Brodersen.
—, N. Chr., Skibskapt., 22. 1., Allinge.
—, Petrine, begr. 14. 7., 88 A., Fre-
densborg, E. e. Læge.
—, Sylvester Osmond Gustav, Gross.,
19. 2.
—, Thor, Restauratør, 19. 12.
—, Viggo, cand. pharm., 10. 12., H:
Marie, f. Petersen.
- Jensen-Kamp, N. K., Inspekt., 31. 12.,
53 A., Stege.
- Jepsen, Jeppe Hansen, Toldass., 21. 5.,
42 A., H: Marie, f. Villerslev.
—, Morten, Arkitekturmaler, 21. 7.,
Højriis.
- Jespersen, Amalie, f. Rygaard, 8. 5.,
Maarslet.
—, Anna Margarethe, f. Jensen, 20.
12., E. e. Distriktslæge.
—, Emil Peter, Postm., 20. 8., 59 A.,
H: Hanne, f. Cohn.
—, Georg Chr. Stender, Propr., 9. 2.,
Clemensker.
- Jessen, Claudius Otto, Mægler, 31. 3.,
H: Julie, f. Andresen.
—, Jes Laurits, Propr., 17. 12., Taars.
—, Peter, Skibsmaalingsass., 28. 8.
—, Tycho, Skoleinsp., 24. 8., 63 A.,
H: Isabella, f. Petersen.
- Johannsen, Otto Theodor, Statforst.,
4. 6., Laven, H: Theodora, f. Sø-
rensen.
- Johnsen, Carl Magnus, Skibsf., 17. 8.
- Jorck, Eduard, fhv. Kapelm., 9. 5.

- Jordening, Bernhard Wilh., Intend., 1. 9., 62 A., H: Emma, f. Lampe.
- Juel, Axel Georg, Adjunkt, Justitsr., 5. 9., H: Teckla, f. Suenssen.
- Juul, Christiane Lenthea, Baronesse, 1. 4., 85 A., Nibe.
- Jürgensen, Marie, f. Dahl, 29. 11.
—, Peter Deodatus, Toldktr., 15. 7., 62 A., Frederikshavn.
- Jürs, Johanne, 16. 5., 73 A.
- Jønsson, Anna Cecilia, f. Læssøe, 21. 8., M: Bagerm.
- Jørgensen, Alfred, Telegrafist, begr. 29. 6.
—, Fr. Vilhelm, Telegrafist, 20. 2., 44 A.
—, Hans, Folkethm., 19. 8., 53 A., Hald.
—, Johanne Amal., f. Fibiger, Kiel, 17. 3., M: cand. theol.
—, P. C. S., Malerm., 22. 6., Taarbæk, H: Olivia, f. Küse.
—, Søren, Forf., Lærer, 2. 8., Kistrup.
- Kaas, Albert, Konsul, 24. 2., 60 A., Helsingør.
- Kabell, Ernst Fr., Kapt., Stationsf., 6. 11., 63 A., Thisted.
—, Friederich Chr., Justr., Amtsfv., 31. 12., 95 A.
- Kaemmerer, Johan Heinr. Chr., Gross., 1. 11., H: Nicoline, f. Kempel.
- Kalckar, Helene, 18. 2., 80 A.
—, Simon Harry, Boghold., 4. 12., H: Olga, f. Oettinger.
- Kalmer, Frederikke, f. Dessauer, 30. 5.
- Karberg, Jul., Herredsfoged, 24. 5., 60 A., Kolding.
- Kastrup, Axel William, Gross., 1. 4., H: Augusta, f. Balthazar-Christensen.
- Kauffmann, Kirstine Marie, 8. 7., E. e. Maalerkontroll.
- Kaufmann, Adelhaid, 4. 4., 66 A.
—, Emma, f. Meyer, 26. 4., 75 A.
—, Vilhelm, Dyrlæge, 23. 8.
- Kiellerup, William Ferd., cand. phil., 22. 7.
- Kierulf, Marius Iver Georg, Gross., 23. 10., H: Alvida, f. Maas.
- Kierulf, Carl, Apoth., 30. 3., H: Nanna, f. Schiøtz.
- Kinch, Anders Jacobsen, cand. jur., By- og Herredsfuld., 12. 7., 38 A., Assens.
- Kirchheiner, Georg Holger Waage, fhv. Kbm., 7. 1.
- Kirkegaard, Bolette, f. Westergaard, 28. 3.
- Kjørboe, Emma, 25. 4.
- Kjeldsen, Jens, Propr., 5. 5., 78 A., Havnø.
—, Kirstine Sofie Henriette Johanne, f. Evers, 17. 8., E. e. Direkt.
- Kjær, Anne, f. Petersen, 22. 9., Charlottenlund.
—, Marie Kirstine, f. Otzen, 16. 4., 79 A., Bringstrup.
- Kjærulf, Severin Chr., fhv. Landm., 20. 4., Ordrup.
- Kjærulff, Aksel, Bankfudm., 7. 1., H: Gunver, f. Simesen.
—, Marie Caroline, f. Frandsen, 7. 1.
—, Marie Sophie Charlotte, 17. 2.
- Klaumann, P., Godsfuldm., 10. 11., 58 A., Vindbyholt.
- Klein, Adolf Chr., Fabrikbest., 16. 3., Højbygaard, H: Caroline, f. Andersens.
—, Johanne Margr., 8. 4., 66 A., Roholte.
- Kleist, Rudolph Alexander, Skibsbyg., 1. 4.
- Kliim, Rasmus Jensen, Direkt., 20. 3., 59 A., H: Christiane, f. Krøncke.
- Klingsey, Bertha Maria, f. Burd, 6. 1., E. e. Fabr.
- Klüver, Andreas, Skovfoged, 18. 12., Boserup.
- Klüver, Anna Petrea, 1. 9., Roskilde.
- Knipschildt, Carl Johan, Partikulier, 19. 10., 86 A., Lerchenborg.
- Knudsen, Chr., Gaardejer, 25. 6., 84 A., Trandbjerg.
—, Knud Carl, Lt., 7. 10., H: Ida, f. Olsen, Kalborg.
—, Marie, 14. 3., 104. A., Odense.
—, Peter Adolf Chr. Jul. El., Knfr., 24. 12., 84 A., Næstved.
—, Th., Sagf., 30. 5., Hillerød, H: Mathilde, f. Worsøe.
- Knutzen, P., Vinhdl., 11. 4., Odense.

- Koch, Caroline Mathilde, f. Jensen, 29. 12., Hellerup.
- , Hans Henrik, Viceadm., 24. 9., 66 A.
- , Poul, Skovrid., 26. 3., 36 A., Hiller-
vig, H: Agnete, f. Rørdam.
- , Thora Andrea, f. Schaldemose, 8. 1.
- Kock, Anna, f. Dittmann, 11. 10.
- Koefoed, Jens Jørgen, Theaterdirekt.,
20. 1., 51 A., Nykj. F.
- Kofoed, Kristine Karoline, f. Maagensen,
29. 7., Kastrup.
- , Peter Nic. William, Journalist, 13.
5., H: Math., f. Hansen.
- Kohl, Georg Emil Theodor, Kapt., 8. 6.,
H: Amalie, f. Dohlmann.
- Konradsen, Chr. Daniel, Sognepr., 6.
5., 79 A., Hvirring.
- Kopp, Rasmus, cand.theol., 8. 1., 79 A.
- , Sofie Hedvig, f. Schytte, 3. 1.,
M: fhv. Sognepr.
- Korch, Jens Chr., Kmr., 17. 5., 82 A.,
H: Poulina, f. Thorstensen.
- Kragh, Chr. Vilh., fhv. Godsfv., exam.
jur., 26. 6., 78 A., Sæby.
- , Ida Marie, f. Breede, 22. 10., E.
e. Hovedkass.
- Kranold, Johanne, 29. 4.
- , Otto Wilh. Adolph, 10. 3.
- Krarup, Charlotte, 31. 1.
- , Christine, 30. 6., Vejle.
- Kraul, Chr. Sophus Leonhard, Gas- og
Vandin., 25. 9., 60 A.
- Krenchel, C. T., Apoth., 8. 12., Hol-
stebro, H: Anna, f. Lund.
- , Marie Bartholine, 24. 1.
- Krog, Johanne Wilh. Magdalene, f.
Rasmussen, 4. 8., E. e. Toldkontrol.
- , Karen Margr., f. Glistrup, 28. 5.,
82 A.
- Krogsgaard, Frederikke Christiane, f.
Nyholm, 28. 6., 77 A., Kolding.
- Krogstad, Valdemar Traugod Graah,
Styrm., 9. 11.
- Kromayer, Johan Peter Vilh., fhv.
Apoth., 27. 12., Drejø.
- , Louise, 12. 5., E. e. Kapt.
- Kruse, Emilie, f. Nielsen, 23. 7., 47 A.,
Aarhus, M: Fyrm.
- Krüger, Margr. Elisabeth, 10. 5.
- Kyhn, Peter Vilh. Carl, Landskabsmaler,
11. 5., 84 A.
- van der Aa Kühle, Otto Emanuel, Bro-
mand, 20. 1., 37 A., Fredericia, H:
Petra, f. Hansen.
- Køhlert, Ida Theresia, 16. 2.
- Königsfeldt, Johannes, Læge, 21. 1.,
Gylling.
- Køster, Kamilla, 15. 4., Elbæk.
- Lachmann, Jacob Joseph, Gross., 21.
6., 71 A., H: Frederikke, f. Kalkar.
- Lahde, Marie Sophie, f. Schumacher,
3. 4., 81 A., M: fhv. Vejinsp.
- Lampe, Jens Eduard, Murm., 10. 4.,
79 A.
- Lamprecht, Johanne, 13. 5., E. e. Jernb-
entrep.
- Lander, Hans Nicolaj, Handskemagerm.,
17. 10., 82 A., Roskilde.
- Lange, Caroline Cathr. Dorothea, f.
Hellesen, 12. 10., E. e. Præst.
- , Jens A., Snedkerm., 7. 4.
- , Nicolai Julius, Propr., 19. 11., 80
A., Løjtvedgaard.
- Langebek, Anton, 15. 5.
- Langhoff, Annette, f. Jung, 15. 12., E.
e. Provst, Prof.
- , Marie Dorthea, f. Hansen, 5. 4.,
E. e. Sognepr.
- Langgaard, Karen, 30. 5., 20 A.
- Larpent, Johannes, Stat.best., 8. 10.,
H: Elna, f. Petersen.
- Larsen, Marius, Læge, 14. 7., 32 A.,
Odense.
- , Rasmus, Gaardejer, 25. 1., Køng.
- , Søren, Journalist, 7. 5.
- , Thorvald, Gross., 29. 7.
- Lassen, Frants Ferd. Terkel, fhv. Forpgt.,
15. 11., H: Frederikke, f. Bülow.
- , Ottoline, f. Feddersen, 27. 12., E.
e. Kapt.
- , Rasmus, fhv. Lærer, cand. phil.,
18. 2., 75 A.
- Lauritzen, Jørgen, Tømmerh., 8. 10.,
81 A., Ribe, H: Frederikke, f.
Pontoppidan.
- Lautrup, Anna Caroline, 25. 4., Gissel-
feld.
- Lawaetz, Jensine Oline, f. Jensen, 30. 4.
- Lawrence, Daniel, Overmaskinm., 10.
6., 59 A., Maribo.

- Lawæt, Daniel Theodor, Læge, 17. 5., 78 A., Assens.
- Lehmann, Samson, Tandlæge, 10. 3.
- Lembcke, Alfred Constantin, Vejerass., 31. 10., H: Frederikke, f. Hanson.
- Lemming, Fr. Bernhard, fhv. Karethm., 7. 6., 77 A., H: Caroline, f. Hassel.
- , Niels Peter, Karethm., 30. 11.
- Leth, Henr. Jul., fhv. Sognepr., 10. 1., 87 A.
- , Laurence Kathr., f. Qvistgaard, 1. 3., 94 A., Aggersborg, E. e. Præst.
- , Martin Petersen, Fabr., 26. 6., H: Augusta, f. Reiermann.
- Leunbach, Anna Cecilie (Lilli), 25. 4., 34 A., Nykjøbing F.
- , Henrik Chr., Biskop, 8. 3., 65 A., Nykjøbing F.
- , Jørgen Høegh, Sognepr., 24. 8., 61 A., Hesselager.
- Levin, Elias, Kass., 13. 5.
- , Mine, f. Cohen, 2. 12., 78 A.
- , Moses, Insp., begr. 23. 2., H: Riecke, f. Lieben.
- , Rosa, f. Salomon, 18. 2.
- Levison, Lion, fhv. Papirhdl. 13. 1., 84 A.
- Levy, Isabella, f. Salmonsens, 14. 4., E. e. Etr.
- Lewinsky, Rebekka Elisab., 11. 9., Roskilde.
- Lisberg, Suzanne Adele, f. Kräyenbühl, 17. 8.
- Lillie, Frederikke Nielsine, f. Hansen, 1. 5.
- Lind, Harald Chr., Viceinsp., 11. 9., H: Dora, f. Nielsen.
- , Peter Engel, Dr. theol., fhv. Biskop, 19. 2., 89 A., H: Agnes, f. Lund.
- Lindberg, Juliane Fr. Amalie, f. Andersen, 1. 7.
- , Louise Marie Adalaine, f. Fick, 25. 11., M: Bager.
- Lindgreen, Hulda, begr. 6. 11., M: Krigsass.
- Lindsted, Edmond Fr., cand. jur., Fuldm., 6. 7.
- Lipke, Alfred Gottlieb Alexius, fhv. Toldkontr., 18. 9., H: Vilhelmine, f. Olsen.
- Lohmann, Margaretha, f. Meyer, 1. 3., E. e. Skoleinsp.
- , Rebekka, f. Bloch, 16. 11., 88 A.
- Lorentzen, Chr. Ludvig van der Hude, Stats.ass., 22. 6., H: Emma, f. Højmark.
- , Detlef, fhv. Godsforv., 31. 1., Frederikssund, H: Lise, f. Schiønemann.
- Lorenzen, Cornelius Vilh., fhv. Hotelforp., 20. 1., 46 A., H: Anna, f. Hansen.
- , Vilhelm, Bagerm., 28. 2., 45 A., H: Emilie, f. Jantzen.
- Lottenburger, Joh. Leop. Siegmund, fhv. Stabshornist, 18. 11.
- Lous, Hans Harald Ferd., Kancr., 2. 10., 72 A., H: Thora, f. Bøge.
- Lumbholtz, Anna Dorothea, 5. 6.
- Lund, Caroline, f. Villadsen, 9. 5., 73 A., Hjørr., E. e. Lærer.
- , Fanny, f. Marx, 27. 2., 85 A.
- , Fr. Vilhelm, fhv. Godsforv., 12. 10., 60 A.
- , Hans Carl Aug., Prof., 25. 2., 63 A., H: Emma, f. Schnitler.
- , Harry, Borgm., 9. 9., 68 A., Lemvig.
- , Jens Peter, Sadelmagerm., 14. 10., 72 A., Aalborg.
- Lundbeck, Betty Hanna Caroline, f. Wildner, 7. 9., M: Mag. scient.
- Lundbye, Emanuel Andreas, Ob., 14. 1., 89 A.
- Lunddahl, Julius, Adjunkt, 7. 8.
- Luplau, Augusta, f. Nødkou, 20. 2., 75 A.
- Lusty, Otto Ferdinand, Statsb.ass., 12. 10.
- Lykke, Jacob Chr., Billedsk., 3. 10.
- Lykkeberg, Jacob Rosborg, Gross., 11. 5., H: Anna, f. Jensen.
- Lyngbye, Michael, Kontorist, 16. 5.
- , Valborg Sophie Henr., f. Møller, 7. 7., 77 A., E. e. Justr., Kontorch.
- Lynge, Fr. Edvard Vilh., Kancr., 8. 6.
- Lübecker, Susanne Marie, f. Schlichtkrull, 7. 5., Fanø, E. e. Birkefuldm.
- Lüttau, Juliane Jensine, f. Borberg, 21. 10., 79 A., E. e. Kmh.
- Lützener, Fr., Godsforv., 2. 3., 73 A.

- Lützhøft, Elias Olaf, Kbm., 9. 6., Roskilde, H: Ida, f. Bruhn.
- , Fr. Holten, fhv. Sognepr., 12. 3., 81 A., H: Jansine, f. Worsøe
- Læssøe, Albert Fr., Ob., 18. 5., 54 A.
- , Karoline Kathinka, f. Møller, 15. 2., M: Pastor emer.
- Lønborg, Augusta, 18. 12., 71 A.
- Løtsch, Hansine Amalie. Telegrafist, 21. 6., 39 A.
- Løve, Vilhelm, Skibsbyg., 1. 9., Helsingør, H: Hendrine, f. v. Hadeln.
- Løvenskiold, Anna Sophie Hedvig, f. Løvenskiold, 14. 10., 74 A., E. e. Kmh.
- Mackeprang, Harald Vilh., fhv. Distrlæge, 7. 3., 98 A., Bogø.
- Madsen, Andrea Jakobine, f. Matzen, 19. 1., Svendborg, M: Pastor emer.
- , Axel, Gross., 6. 3.
- , F. C., Vogufabr., 30. 9., 55 A., Vejle.
- , Jørgine, f. Thorn, 13. 2., 75 A., Skandborg, E. e. Strandkont., Kmr.
- Madvig, Camilla, f. Kühl, 21. 4., Haderslev, E. e. Læge.
- Magius, Carl Gustav Wilh., Kapt., 24. 6.
- , Fr. Jul. Ernst, fhv. Forp., Kass., 22. 11., Holbæk.
- Malling, Petrea Heine, f. Jensen, 12. 9., M: Jernbass.
- , P. Chr., Kreaturkom., 17. 11., H: Kirstine, f. Andersen.
- Manicus, Carl Fr. Emil, Telegrafbest., 9. 7., Honkong, H: Sophy, f. Giødesen.
- Mansa, Vilhelmine Augusta, 28. 9.
- Marcus, Bernhard L., Gross., 6. 11., 77 A.
- Marcussen, Laura, f. Mortensen, 27. 12., 34 A.
- Maroni, James, Gross., 29. 3., 76 A.
- Martens, Johannes Aug. Ludv., Bankfuldm., 15. 5., H: Emmy, f. Grupe.
- Mattat, Prosper, Handskefabr., 24. 1., H: Ida, f. Beck.
- Matthison-Hansen, Albert, fhv. kgl. Skovfoged, 4. 12., Nykjøb. S., H: Elisabeth, f. Amonsens.
- Melbye, Elisabeth, f. Hansen, 14. 2., 80 A., Odense, E. e. Sognepr.
- Melchior, Thora, f. Rist, 6. 1.
- Methling, Ludvig, Gross., 15. 11., H: Harriet, f. Hansen.
- Meulengracht, Lars Chr., Etr., 9. 4., 66 A., H: Christiane, f. Lottrup.
- Meyer, Adamine, f. Spliid, 4. 5., 88 A., E. e. Kolonibest.
- Meyling, Hulda Noline. f. Albertus, 18. 12., Roskilde, M: Sognepr.
- Michelsen, Elise Vilhelmine, f. Koefoed, 3. 10., Saltum, E. e. Distriktslæge.
- Millinge, Elizabeth Herbert, f. Armstrong, 17. 4.
- , Peter Hansen, kgl. Vognm., 24. 10.
- Mirbach, Magnus, Baron, 29. 11., Tyrol, H: Mathilde, f. Kaas.
- Mogensen, Mogens Johansen, Landsth., 29. 7., 92 A., Troelsebygaard.
- , R., Propr., 9. 12., 70 A., Aalborg.
- Moltzen, Elise, f. Johansen, 28. 2., M: Toldinsp.
- Momberg, Marie, 29. 4., M: Oblt.
- Momme, Hansine Marie, 11. 9., 79 A.
- , Jensine, 17. 10., Sorø.
- Monrad, Jørgen Herman, Sognepr., 18. 10., 55 A., H: Louise, f. Brandt.
- , Louise, f. Rieper, 22. 5., Vordingborg.
- Mortensen, Thomas Andreas, Propr., 25. 5., Sønder Aals.
- Most, Thora, f. Stahl, 1. 3.
- de la Moste, Sofie Caroline, f. Sørensen, 18. 8.
- Mottlau, Carl, 8. 12., 27 A., Durban.
- Mourier-Petersen, Chr. Helenus, Folke- thm., 30. 10., 74 A., Skanderborg.
- Muhle, C. A., Dyrslæge, 30. 1.
- , Elisabeth, f. Selmer, 5. 8., E. e. Herredsskr.
- Mulvad, Emma, f. Rønsholdt, 10. 10., Vejle, M: Stiftsfysikus.
- Muxoll, Bertha Elisab., f. Brams, 12. 3.
- Myhre, Julie, f. Kabell, 23. 4., Roskilde.
- Mynster, Carl Jacob Niels Sylvester, Læge, 16. 4.
- , Thomas Fr., Justr., Branddir., 23. 2., 76 A.
- v. Müllen, Knud Peter Lauritz, Exped.-sekr., 28. 6., 68 A.
- Müller, Amalie, f. Thomsen, begr. 29. 4., 96 A.

- Müller, Chr. Fr. Emil, Urtekr., Fabr., 5. 4., H: Betty, f. Lønge.
- , Hans Nicolai Herløv, fhv. Overlærer, 11. 2., 79 A., Oringe.
- , Herman, Boghdlr., 22. 11.
- , Marie Wilh., fhv. Musiklær., 11. 2.
- , Nanna, 13. 11., E. e. Propr.
- , Niels Viborg, Prof., 27. 5., 80 A.
- Münter, Herman, Prof., Dr. med., 9. 2., Buffalo.
- Møhl, Peter, Fabr., 2. 1., 67 A., Vejle.
H: Marie, f. Buch.
- Møllenberg, Laura Elisab. Marie, f. Holst, 18. 9.
- Møller, Anna Vilh. Marie, 20. 8.
- , Carl Fr. Emanuel, Dampskibsfører, 13. 7., H: Bergithe, f. Johnsen.
- , Christine Marie, f. Bestle, 14. 10., 87 A.
- , Chr. S., Gross., 2. 12.
- , Frederik, fhv. Kbm., 6. 2., Svebølle.
- , Frederikke Louise, f. Lindegaard, 17. 8., E. e. Distriktslæge, Justr.
- , Grethe Eleonore, f. Brandt, 8. 9., M: Overdyrlæge.
- , Hans, Dampskibskapt., 13. 7., 45 A.
- , Hans Chr. Markvard, Borgm., 6. 1., 61 A., Middelfart.
- , Jens Kristian, Førstelærer, 9. 10., 80 A.
- , Johan M., Dr., Tandlæge, 15. 4.
- , Johan Peter Jacobsen, Cand. pharm., 10. 9.
- , Julius Laurits Andreas, Hovedbogholder, 27. 7.
- , Knud Oluf, Hovedrevisor, 22. 2., 57 A., H: Augusta, f. Kuhn münchen.
- , Louise Marie, f. Aagaard, 28. 12., Hillerød, M: Provst, Forf.
- , Mads Simon, fhv. Adjunkt, 15. 5.
- , Maren, 1. 8.
- , Margrethe, f. Hvalsøe, 20. 2., Odense, M: Cand. pharm.
- , Nicolai Ditlev Amund, fhv. Apoth., 19. 6.
- , Nielsine, f. Collerup, 6. 4.
- , Olga, f. Richardt, 3. 5.
- , Thøger, Justr., 16. 4.
- , Wilh. Maria, f. Baadsgaard, 10. 6., Næstved, M: Provst.
- Mørck, Carl Vilh., Bankdir., 26. 8., 49 A., Bækkelund.
- , Clara Fr. Nathalie, f. Holm, 13. 6.
- Nagel, Alvilda Catharina, f. Momsen, 24. 8., Odense, E. e. Toldinsp.
- Naylor, Johanne Johnsine, 8. 12.
- Neckelmann, Frederik Skjold, Prof., 13. 5.
- Neergaard, Charles Adolf Denis, Hofjægerm., 23. 12., 64 A., Gyldenholm, H: Jenny, f. Quistgaard.
- , Harald Waldemar, Propr., 8. 12., Fredborg.
- , Peter Carl Chr., Provst, 1. 8., 77 A.
- Nehm, Magnus Bendix Harald, Kapt., 20. 6., 47 A., H: Mathilde, f. Jensen.
- Nellemann, Laura Augusta, f. Boye, 28. 9., M: Højesteretsadv.
- Neuman, Hans Peter, Forp., 27. 12., Dragsholm, H: Margrethe f. Nielsen.
- Nicolaisen, Jens Rasmussen Rudkjøbing, Dampskibsf., 29. 3. 60 A., Aarhus.
- Nielsen, Carl F., Gross., 22. 3.
- , Carl Vilh. Jensenius, Malerm., 1. 9., H: Julie, f. Willumsen.
- , Fritz Georg, Kapt., fhv. Manufakt., 16. 7., 78 A.
- , Hans, Overretssagf., Bankdir., 12. 8., Rungsted, H: Camilla, f. Keltelsen.
- , Johan Fr., Overlæge, 29. 5., 57 A.
- , Johanne (Hanne) Ane Margr., f. Jakobsen, 15. 6., 74 A., Havarthigaard, Søllerød.
- , Maren, f. Sparre, 26. 1.
- , Thorvald Emil, Krigsass., 16. 9.
- , Ulricke, f. Thormann, 28. 9., Odense, E. e. Apoth.
- Nimb, Louise, f. Gunst, 3. 5., 60 A.
- Nissen, Johannes Fr., Kapt., 2. 9.
- , Sophie Hedevig, f. Dorscheus, 23. 11., Ø. Jølby, E. e. Sognepr.
- , Vilhelmine, f. Hansen, 23. 4.
- Nisson, Marie Sophie Aug., f. Schiøtt, 30. 10., E. e. Gross.
- Noack, Nielsine Marie Christine, f. Mehr, begr. 19. 12.
- Nonboe, H. L., Kapt., 10. 2., Sydamerika.
- Normann, Camilla, 17. 12.

Dødsfald i Danmark 1903.

- Norup, Carl Sophus, Kapt., 14. 1., 74 A., Fredsborg, H: Emilie, f. Rosing.
- Nutzhorn, Anna Henriette, 25. 4., 80 A.
- Nyeland, Marie Elisab., f. Munch, 9. 10.
- Nyholm, Helene, Oversygepl., 17. 8., 43 A.
- , Maria Theresia, f. Maag, 9. 8., 80 A., M: Godsejer.
- Nyrop, Agnes, f. Lange, kgl. Skuespill., 19. 6.
- Nøhr, Søren, Kbm., 13. 3., 46 A., Hjørring.
- Nøhring, Catharine Oline, kgl. Kmfrk., 13. 5., 83 A.
- Obel, Poul Breineberg, Stadsing., 16. 3., 63 A., Korsør.
- Ohrh, Johannes Chr. Holm, stud. med., 23. 5., 24 A.
- , Nicoline Marie, f. Leth, 4. 11., 63 A., M: Ing.
- Olesen, Christopher, Landinspekt., 20. 10., Aalborg.
- Olivarius, Johan Henrik Bohn, Hospitalsforst., 26. 8., 75 A., Nykb. F.
- , Johannes Benjamin de Fine, fhv. kgl. Vejer og Maaler, 1. 4., 83 A., Odense.
- , Louise Anna Elisab. de Fine, 27. 4., 85 A.
- Olrik, Anna Margr. Jacobe, Forstand., 17. 12.
- , Anna Sophie, 27. 11., 90 A.
- , Paul Chr. Stemann, fhv. Konsul, 17. 12., 63 A.
- Olsen, Hansine f. Hiort, 2. 2., Storehedinge, E. e. Agent.
- , Harald. Tømrerm., 30. 4.
- , Henrikke Poulina, f. Morville, 11. 12.
- , Johannes Henrik, Godsejer, 27. 3., H: Elisab., f. Caspersen.
- , Lars Peter, Kancr., 9. 3.
- , Louise, f. Bahnson, 26. 8., M: Baggerm.
- , Nicoline Cathr., f. Fisker, 2. 2., 86 A.
- , Ole Rasmussen, Propr., 25. 8.
- , Søren, fhv. Lærer, 1. 4.
- Olufsen, Anna Cathr. Marie Magdalene, f. Stiernholm, 11. 9., 82 A., E. e. Prof.
- d'Origny, Laura Sophie Hedevig Henriette, 4. 12., Odense.
- Ostermann, Nancy, 23. 11., Kulhus.
- , Viggo Vald., Fabr., 24. 7., 66 A., H: Thekla, f. Brusck.
- Ottesen, Charlotte, f. Rathdach, 28. 11., Roskilde, E. e. Præst.
- , Vilhelm. Amalie, f. Bützow, 26. 1., E. e. Prof., Blomstermaler.
- Otto, Chr. Peter, fhv. Conditor, begr. 12. 4., H: Caroline, f. Rasmussen.
- Ovesen, Henrik Elias, Overretssagf., 3. 12., 58 A., Storehedinge, H: Thyra, f. Thaning.
- Pape, H., Godsforv., 9. 10., 62 A., Nørlund.
- Pauli, Vilhelmine, f. Seemann, 21. 8.
- Paulsen, Franz Friederich Wilh., Læge, 18. 9., Fredericia.
- Pedersen, H. P., Ingeniør, 28. 6.
- , Jens Jacob, Skibsf., Havneass., 1. 10., H: Franciska, f. Scheffer.
- , Lars, Folkethm., 11. 3., 76 A., Aaside.
- , Tadea Richardine, f. Brasch, 4. 7., 91 A., E. e. Prof.
- Peetz, P. W., Kbm., 19. 3., 77 A., Ringsted.
- Pentheny, Peter, Skibskapt., 24. 6., St. Croix.
- Perch, Eline Vilb., f. Kiær, 16. 12., E. e. Læge.
- Permin, Camilla, f. Møller, 23. 9.
- , Peter Svendsen, Partk., 24. 7.
- Peronard, Jean François, Hvidgarver, 8. 11., H: Andrea, f. Sønderup.
- Perrot, Karen Dorthea, f. Borup, 13. 1.
- Peschcke, Karl Ludovikus, Viceinsp., 22. 3., H: Sofie, f. Hansen.
- Petersen, A. F., Tobaksfabr., 8. 6., 78 A., Hillerød.
- , Adolf Julius, Kamass., 11. 8., H: Olga, f. Nielsen.
- , Aug., Sagf. 4. 7.
- , Augusta, f. Reitzel, 15. 5., E. e. Skoleinsp.
- , Christian. Telegrafist, 7. 11., H: Emma, f. Blomsterberg.
- , Chr. Peter Johannes, Sognepr., 2. 5., 38 A., Thunø.

- Petersen, Frederikke, 3. 4., E. e. Arkitekt, Prof.
- , Georg Carl, stud. med., 14. 2.
- , Gustav Ludvig, fhv. Adjunkt, 8. 11., H: Désirée, f. Friess.
- , Hanne, f. Lorentzen, 4. 3., M: Skibsfører.
- , Herm. N., Pianofortefabr., 23. 1., 88 A.
- , Jens, Sagfører, 29. 7., 53 A., H: Nathalia, f. Knack.
- , Jens Peter, Toldass., 1. 4., 50 A.
- , Louis Walrondt Schat, Prof., 30. 7., H: Anine, f. Jørgensen.
- , Peter C., Propr., 29. 3., 48 A., Biskopstorp, H: Anna, f. Zacko.
- , Peter Immanuel, Universitetsbogb., 24. 6., 67 A., Skovshoved.
- , Valborg Margr. Esmer, Tandlæge, 11. 6.
- Pfaff, Sophus Vilh., Wandalil, Genmajor, 16. 1., 75 A.
- Pfeiffer, Adolph Jacob Sofus, cand. math., 8. 8., H: Camilla, f. Hansen.
- Pingel, Amalie, 11. 4.
- , Johanne, 16. 3., Silkeborg.
- Pinholt, Peter Jensen, Lærer, 18. 11., 79 A., Tørring.
- Pietursson, Sigrid, f. Benedictsen, 10. 3., 84 A., E. e. Biskop, Dr. theol.
- Plockross, Frederikke, Forstand., 3. 1., 60 A., Nakskov.
- Poulsen, Anna E., f. Klestrup, 6. 8., E. e. Præst.
- Preisler, Anna, f. Geltzer, 4. 9.
- Prior, Oscar, Gross., 18. 6.
- Pritzel, Gyrita Aug. Erasmine, 14. 8., 69 A., Lyngby.
- Puggaard, Kirsten Friis, f. Larsen, 14. 4. v. Qualen, Ane Magdalene, 27. 10., Uhrskov, E. e. Lærer.
- Qvistgaard, Catharine Sophie Wilh., 6. 5.
- Raabye, Jens Peter, Kapt., 13. 10., 81 A.
- Raae, Laura Dorteaa, f. Enkebølle, 4. 1., 73 A., E. e. Præst.
- Raahauge, H. N. R., Sparekassebogb., 10. 3., 68 A., Nakskov.
- Radoor, Th., Lærer, 20. 12.
- Raff, Ernst Andreas, Maskinm., 1. 2., Skotland.
- Rafn, Lauritz, Gross., 1. 3., H: Anna, f. Klinkwort.
- Ramshardt, Frantz Chr. Ingvardt, 19. 7.
- Randbøll, Julius Eduard, Distriktslæge, 4. 8., 59 A., Stege, H: Charlotte, f. Blædel.
- Randel, Carl Bülow, Postexp., 30. 12., H: Vilhelmine, f. Bojsen.
- Randrup, Frederik (Frits) Erhard Michael, Prok., 7. 3.
- Rantzau, Helvig, 14. 12., Rosenvold.
- Ranzau, Alma Cathr. Marie, Comtesse, 23. 7., 46 A., Ebberødgaard.
- Rasch, Ane Cathr., 9. 3., 75 A.
- , Henriette Petrine, bgr. 9. 4., 81 A.
- Rasmussen, Andrea, Asylmoder, 17. 8.
- , Andrea Dorlhea, f. Andersen, 30. 3., 70 A., Assens, M: Sparekassebogb.
- , Carl Ferd., Arkitekt, 6. 4., 73 A.
- , Catharine, f. Kreye, 24. 10., M: Postkontr.
- , Niels Peter, Inspekt., bgr. 19. 4.
- , Vilh. Valentin, Postexp., 27. 4.
- Raun, Carl Vald., Exped.sekr., 17. 10.
- Raven, Lauritz Chr. Theisen, Kmr., 25. 8.
- Ravnkilde, L, Stationsforst., 4. 5., 69 A., Odense.
- Ree, Inger Rigmor, f. Hoffensberg, 2. 10., Florens.
- Reventlow, Irma, f. Kromann, 8. 7., Nykjøb. F.
- , Selma Emilie Sophie Bertha, f. Gronsfeldt Diepenbroick, 26. 3., 59 A., Jersbæk, E. e. Greve.
- Rich, Johanne, f. Lind, 9. 12., M: Fabr.
- , Julie, f. Wieck, 30. 5.
- Richter, Edvard Vald., Bundtm., 30. 12.
- , Johan Chr., Læge, 11. 1., 86 A., Vejen.
- , Meta, 3. 9.
- Riegels, Chr., fhv. Propr., 5. 7., 72 A., Mariager, H: Johanne, f. de Neergaard.
- Riis, Caroline, 21. 2., 80 A., Ribe, E. e. Overlærer.
- Ring, Anna Caroline Wilh., f. Petrowsky, bgr. 8. 2., 86 A.
- , Chr. Andreas, Kont.chef, 26. 9., H: Laura, f. Nielsen
- , Ludvig, fhv. kgl. Balletdanser, 13. 2.

- Ritzau, Erik Nicolaj. Lt., Direkt., 23. 12., 64 A.
- Rohde, Chr. Vilh., fhv. Ass., 30. 1.
- Ronci, Henriette Frederikke, f. Reiter, begr. 3. 10., E. e. Billædhugger.
- v. Rosen, Nelly Johanne Victorine, 2. 6., 19 A., Bern.
- Rosenberg, Clara Charlotte, 17. 12., Bogense.
- , Jens Peter, Sadelm., 9. 10., H: Camilla, f. Møller.
- , Rudolph Jacobi, Gross., begr. 9. 12., H: Marie, f. Levinsohn.
- Rosendahl, Sophus Emil, Sagfører, 20. 8., Saxkb., H: Elise, f. Ottosen.
- Rosenkrands, Adolph J., Sadelm., 31. 10.
- Rosenvinge, Severin Peter, Skom., 2. 2., 90 A., Ringkb.
- Rossing, Ludvig Ferd., cand. phil., 26. 9.
- Rothe, Arnold, Skolebest., 3. 5., 36 A., Maribo.
- Rothenberg, Frederikke, 16. 7.
- Rottbøll, Otilia, 17. 9., Stadshede.
- Roulund, Thora Charlotte, 11. 8.
- Roux, Francis, Sproglærer, 20. 2.
- Rubow, Sven, Overretssagf., 12. 1.
- Rung, Georg Adolf, Kapt., Underbest., 28. 3., 57 A.
- Røgind, Caroline A. E. S., f. Mohr, 28. 4., Lundforlund, M: Præst.
- Rønne, Johanne Caroline, f. Radmann, 31. 5., 85 A., Rønne.
- Rønning, Flora, 7. 2.
- Rørbye, J., Kbm., Bankdir., 3. 3., 64 A., Ringsted.
- Røssing, L. F., cand. phil., begr. 1. 10., H: Hanne, f. Jensen.
- Saabye, Henry Fr., Ass., 1. 3.
- Sadolin, Mette Elisab., Konvent., 4. 10.
- Salchow, Julie, f. Thrane, 27. 9., 82 A., E. e. Toldkont.
- , Vilhelmine, 13. 6.
- Salicath, Fr. Peter Giese, Fuldm., Kmj., 20. 4., 44 A., H: Camilla, f. Lyngbye.
- Salling, Johanne, 13. 8.
- Salomon, Fr. Benedict, Højesteretsagf., 28. 12., 54 A., H: Serine, f. David.
- , Henriette Nathalie, f. Jansen, 2. 4.
- Salomonsen, Abraham Ludvig, Overretsprok., 21. 4., 71 A., H: Thora, f. Monies.
- Sand, Jensine Christine, f. Hansen, 6. 2., E. e. Palæforv.
- Sander, Carl Chr. Severin, fhv. Kbm., 20. 10.
- Sandberg, Caroline Louise, f. Møller, 11. 5., 67 A.
- Schaltz, Caj Pram. Kæmner, 24. 2., Nibe.
- Schandorph, Johan Ferd., 12. 10., Aalborg.
- Scharling, C. P. G., fhv. Murerm., 13. 8., H: Stine, f. Merling.
- Schaenburg-Müller, E., fhv. Godsv., 9. 1., H: Meta, f. Larsen.
- Scheel, Asta Sophie, f. Thiele, 27. 1., 87 A., E. e. Km.ass.
- , Marie Christine, f. Schrøder, 1. 1.
- v. Scheele, Ludvig Ferd. Aug., Kmh., fhv. Staldm., 7. 2., 69 A.
- Schieltved, Emma, 9. 5.
- Schønning, Wilhelm, fhv. Materm., 27. 2., 73 A.
- Schiøtt, Emilie, fhv. Institutbest., 15. 11.
- Schjerbeck, Fr. Wilh., Direkt., 24. 1., 63 A., H: Auguste, f. Hartvig.
- Schjønning, Ida, 1. 1., M: Havneass.
- Schlichting-Carlson, Carl, Landskabsmaler, 27. 7., 51 A., Hellebæk.
- Schmaltz, Hagbarth, Johan Evan, 19. 12.
- , Helfried Heinrick Urban, Boghlder, 30. 9., H: Marie, f. Sonne.
- Schmidt, H. P., fhv. Handskefabr., 4. 7., H: Johanne, f. Demant.
- , Marie Elisab., f. Blache, 10. 7., Lyngby.
- , Urban, fhv. Gross., 30. 6., Odense.
- Schnell, Marius, Faktor, 24. 4., H: Kirsten, f. Nielsen.
- Schoppe, Karen, f. Bruun, 6. 1., 59 A.
- Schou, Gerhard, stud. jur., 1. 7.
- , Hanssine Jacobine, f. Læssøe, 9. 5., M: Krigsass.
- , Jens Vilh., fhv. Vinhdl., 26. 1.
- Schouw, Adolph, fhv. Boghlder, 18. 1., H: Bothilde, f. Culmsee.
- Schovelin, Melita, f. Keller, 20. 1., Chile, M: Konsul.
- Schreiber, Robert, Vinhdl., 25. 10.
- , Rosaly, 29. 7., E. e. General.
- v. Schreittenthal, Georgine Oline Schreitter, f. Rørstrøm, 5. 7., 66 A.

- Schrøder, Johan Andreas, Civiling., 8. 6., 76 A.
- , Lauritz Ferd., Kapt., Kbm., 26. 6., 83 A., Maribo.
- , Marie, f. Wildfang, 21. 2., Wedellsborg.
- , Marie (Mary) Susanne, f. Pasbjerg, 30. 1., 75 A., M: fhv. Bankdirekt.
- Schubert, Carl, fhv. Propr., bgr. 7. 6., H: Jacobine, f. Claessen.
- , Carl Mathildus, fhv. Kbm., 23. 3., Ringkb.
- Schulin, Adelgunde Charl. Elise, f. Münter, 26. 3., 63 A., M: Greve.
- Schultz, Anna Margr., f. Ipsen, 1. 7., E. e. Postinsp.
- , August Vilh. Theodor, Toldforv. 2. 10., 74 A., Fredericia.
- Schulz, Fr. Chr., Hofvogntfabr., 5. 11., 69 A.
- Schwanenflügel, Anna Dorthen, f. Johansen, begr. 15. 3., M: Manufakturh.
- Schwartzbrem, Ludvig Henrik Poul, Provst, 15. 5., 81 A.
- Schweitzer, Ditz, Gross., 23. 12.
- Schwensen, Marie, f. Holm, 19. 7., Middelfart.
- Schytte, Henrik Vissing, Kaner., Musikhist. 22. 2., 75 A.
- , J. F., Kapt., 15. 4.
- Schübeler, Conrad Theodor Fr. Oloe Molle, Ritm., Kmj., fhv. Stationsforst., 20. 6., 73 A., H: Hulda, f. Fehmerling.
- Schümann, Alfred, Gross., 15. 11.
- Schönberg, Vald. Fr., Overretssagf., 9. 9., H: Ellen, f. Pontoppidan.
- , Vald. Fr., fhv. Regnskabsf., Kamsekr., 7. 10., 80 A., H: Sophie, f. Stallmann.
- Scott, Gyriha, f. Müller, 13. 12., E. e. Afd.ing., Dublin.
- Seehusen, Anna Marie Diderikke, 21. 10. —, Emilie, 23. 7.
- Seemann, Kate, 31. 8.
- Sehested, Alexandra Elisab. Aug Emilie, f. de Sérène d'Aqueria, 16. 7., Broholm, M: Kmh.
- , Olga Marie, 23. 4., 79 A.
- Seidelin, Carl Vald., Landinsp., Kapt., 21. 10., H: Hanne, f. Berg.
- Selchau Hansen, Chr. Vilhelm, Lt., 4. 9.
- Selmer, Hans Chr. Joakim, Overretssagf., 21. 11., 43 A., Aarhus, H: Caroline, f. Sidenius.
- Sengeløv, Julius Theodor Emil, Bibliothekar, 25. 10.
- Sibbern, Fr. Ludvig Gabriel, cand. mag., Distriktsforst., 2. 5., 78 A.
- , Vegine Cecilie, 6. 4., 81 A.
- Sidenius, Thora, 24. 11., 86 A., Nykøb. F.
- Simoni, Elisab. Sophie, f. v. Spreckelsen, 10. 12., E. e. Etr.
- Sinding, Elise, f. Børre, 20. 2., Horsens.
- Skeel, Jørgen Erik Fr., 22. 3., 60 A.
- Skjoldager, H. D., fhv. Førstelærer, 17. 6., 85 A., Lundtofte.
- Skouboe, Cathinca, 9. 9., Aarhus, M: Apoth.
- Skougaard, Louise, 6. 6., 71 A., E. e. Overlærer.
- Skram, Johannes William Kristoffer, fhv. Sognepr., 24. 4., 70 A., H: Georgine, f. Dumreicher.
- Skyum, Christian, Propr., 28. 1., 78 A., Gladsaxe, H: Ida, f. Stuth.
- Smaagaard, Niels Chr., Gross., 31. 12., H: Marie, f. Christensen.
- Smidt, Laura, 8. 5., 79 A.
- Smith, Hans Emil Marius, Kbm., 26. 3., 71 A., Korsør.
- , Henrik Jacob Hans, Prok., 21. 6., 84 A., Høng, H: Klara, f. Meltzer.
- , Reinholdt, 18. 3., Lyngby.
- Smitt, Peder Pedersen, Sem.lærer, 17. 12., 56 A.
- Snell, Louise Frederikke, 28. 1.
- Sommer, Carl Willh., Drejerm., 4. 1., Helsingør, H: Laura, f. Chemnitz.
- Sommerfeldt, Elisæus Janus, Ob., 18. 4., 61 A., H: Fernanda, f. Dreyer.
- Sonne, Eleonora, f. Ryder, 27. 10., Nexø.
- Specht, Hans, Fuldm., 15. 9.
- Sporon, Maria Antoinette Christiane, f. Berregaard, 22. 8., 68 A., E. e. Overretsass.
- Springborg, Andreas Nicolai, Uhrm., 19. 8.

- Spärck, Johan Albert, Amtsf. 31. 3., 62 A., Hjørring.
- Stampe, Adolf, G. N., Godsejer, 18 11., Cannes.
- Steenstrup, O. F., Propr., 14. 8., 79 A., Aalborg.
- Steffens, August, Blikkenslagerm., 11. 8.
- Steffensen, C. P., fhv. kgl. Lods, 25. 11.
- Stemann, Charlotte, f. Halvorsen, 3. 2., M: fhv. Møller.
- Stockfleth, Charlot Gustave, f. Hecksher, 22. 2., M: Læge.
- Storm, Emilie Alvida, 22. 12.
- , Gottlieb Henrik Müller, exam. polyt., 4. 6.
- , Rasmine, 1. 11., 91 A.
- Slougaard, S. S., Jernb. ass., 4. 4.
- Strandberg, Jul., Forlagsbhd., 3. 2., 60 A., H: Dina, f. Søbørg.
- Strøm, Sophie Charlotte, f. Lüders, 14. 4., E. e. Bogbinder.
- Styrup, Georg Christoffer, Underretsprok., Landinsp., Stiftskass., 15. 7., 69 A., Ribe.
- Stühr, Carl, Gross., 20. 9., H: Johanne, f. Krüger.
- Svane, Emma Hansine, Lærerinde, 14. 11., 71 A.
- , Ole Jensen, Lods, 20. 4., 71 A.
- Svarre, Ferd. C., fhv. Ass., 19. 6., 57 A.
- Sveistrup, Ane Marie, f. Thomsen, 9. 1., E. e. Sognepr.
- Svendsen, Lauritz, Gross., 1. 8., Valby.
- , Mary Ingeborg, f. Halmøe, 18. 11., M: Ing.
- , N. F., Theaterdirekt., 15. 10., Sorø, H: Emilie, f. Ingwersen.
- Swane, Hans Jørgen, fhv. Biskop, 23. 6., 81 A., Viborg, H: Magdalene, f. Bruun.
- Swendsen, Henriette Wilh., 11. 12., E. e. Slotsgartner.
- Szybrowsky, Adelaida, 16. 12., Kri-
stiansdals Kloster.
- Søderberg, Henrik Peter Josef Theodor, Major, 16. 3., 86 A.
- Sørensen, Frederikke, f. Clausen, 28. 10., Slagelse, Søn: Minister.
- , Hans, Stiftsprovst, 31. 1., 71 A., Aarhus.
- Sørensen, Jens Høst, Toldkont., 5. 2., 94 A., Odense.
- Tachau, Albert Michael, Gross., 14. 12., 34 A., Thisted.
- , Gurly, f. Samson, 11. 11.
- Teilman, Peter Fr., cand. theol., 21. 12., 85 A., Korsør.
- Teisen, Gyrithe Ingeborg Marie, f. Brammer, 25. 2., 38 A., Helsingør, M: Læge.
- Teller, Jacobine Magdalene, f. Frantzen, 15. 2., 85 A.
- Terp, Chr. Gustav Vald., Toldforv., 14. 1., 65 A., Ringkøb., H: Josephine, f. Hinke.
- Tersling, Hilmar, Brandfuldm., 11. 7., 44 A., H: Anine, f. Meldahl.
- Thaning, Mariane, 18. 11.
- Tbannum, Julius, cand. med., 26. 2.
- Thielemann, Ove Theobald, Billedhug., 26. 7., 84 A.
- Tholstrup, Jens Nielsen, Karetm., 3. 7., 73 A.
- Thomsen, Laura Aurelia, f. Schovelin, 25. 2., M: Musiklærer.
- , Sigismund Gotthelf, Prok., 3. 11., 72 A., Næstved.
- Thorbrøgger, Margrethe, 5. 8., Chri-
stiansdal, Nykj. S.
- Thoresen, Anne Magdalene, f. Kragh, 28. 3., Forfatterinde.
- Thorkilsen, Hans Chr., Justr., 21. 2., 67 A., Vejle, H: Frederikke, f. Schott.
- Thorsen, Jens, fhv. Skibsfører, 8. 1., H: Hulda, f. Jensen.
- Thorson, Johanne Vilh. Petrine, f. Ohlandt, 19. 10., M: Driftsinsp.
- Thorup, Christen Jensen, Gaardejer, 6. 7., Annestrup.
- , Chr. Julius, Herredstoged, 28. 2., 67 A., H: Emma, f. Klomp.
- Thrane, Sophie Johanne Ida, f. Becker, 1. 5.
- Timm, Jacob Eduard, Direkt., 7. 8.
- Togsværd, C. C., Kbm., 19. 7., Rønne.
- Tølderlund, Caroline Sophie, f. Denker, 17. 3., 68 A., Kolding.
- Topp, Ane Caroline Marie, 1. 1.
- Trautner, Theodor Martinus, Stiftsfys., 17. 3., 64 A., Odense.

- Tretow-Loof, Nicolai E. B., Ing., 12. 11., 29 A., Bukarest.
- Trier, I. F., fhv. Apoth., 26. 12., H: Mariane, f. Koppel.
- Trolle, Anthon, 26. 4., 72 A.
- , Caroline, 31. 7., 76 A., Rørvig.
- Tryde, Helene Marie, 30. 4.
- Tscherning, Marie Sophie Viborg, 14. 5.
- Tulinius, Daniel Vilh. Chr., cand. phil., Tandlæge, 29. 11., H: Lydia, f. Henrichsen.
- Tulein, Frederik, 27. 12.
- Tuxen, Chr. Fr. August, Prof., 3. 11., 52 A.
- , Chr. Fr. Frands Elias, Gen. major, 23. 2., 66 A.
- Tychsen, Alfred Alexander, 20. 7., 49 A., Odense.
- Ulfeldt, Emma Amalie, 4. 8., E. e. Skom.
- Ulrich, Erasmus Theodor Vilh., fhv. Amtsvejinsp., Justr., 20. 3., 79 A., Viborg.
- , Georg Vald. Fridolin Bayard, kgl. Skovfoged, 25. 4., H: Emma, f. Fritsche.
- Unmack, Johan Vilh., Tømrerm., 4. 11., 74 A., H: Elisabeth, f. Schaumburg-Müller.
- Urne, Axel, Fuldm., 26. 1., 69 A.
- Ussing, Chr., exam. polyt., Journ., 11. 8., H: Sophie, f. Sommer.
- , Thekla Minona, f. Güntelberg, 3. 8., 79 A., Rungsted, M: Prof.
- Uttenreitter, Noline, f. Clausen, 4. 5., E. e. Borgm.
- (Vadsager), Lars Pedersen, Baadform., 7. 3., Nørre-Tornby.
- Vamberg, Elise Fr. Henriette, 10. 4., Glostrup.
- Variati, Gottfriede Emilie, 29. 9., E. e. Musikdir.
- , Romeo, Musikdir., 1. 8.
- Ververs, Chr. E., Forgylder, 18. 8.
- Vett, Mimi, 26. 7., Kolding.
- Videbæk, Chr., Højskoleforst., 10. 1., Uldum.
- Vilstrup, Thomas Bruhn, Tandlæge, 10. 5., 25 A., Borris.
- Vinther, Carl Johan Vilh., Bankboghd., 26. 1., 50 A., Kjøge.
- Vogt, August, Tømrerm., 11. 8.
- Volkert, Johan, Fabr., 12. 10., Kolding.
- Vosbein, Hans Chr., fhv. Propr., 19. 10., 67 A., H: Karen, f. Jørgensen.
- v. Voss, Ernst Axel Christoffer, Ob., 8. 12., 77 A., Fredericia.
- Waaben, Andreas Skovby, Lt., Postexp., 5. 5., H: Christiane, f. Michelsen.
- , Hans Chr., Toldass., 17. 8., 65 A., Næstved.
- Waage, Vilh. Rudolph Dichmann, Kapt., 31. 5., 66 A., Christiansted.
- Wagner, Ludvig Manthey, 2. 3.
- Waitz, Nanna, f. Bülow, 12. 7., 82 A., E. e. Fabr.
- Wallach, Levin Moses, Præst, 28. 8., Faaborg.
- Walter, Caroline Fr., f. Knauff, 3. 9., 95 A., E. e. Justr.
- Walther, Ragnhild, 26. 7., M: Dr. med.
- Warberg, S. I., Kaner., 28. 4., 50 A., Odense
- Wassmann, Charles Fr. Louis, Krigsass., 12. 11.
- Watt, Fr. Sophie, 19. 8.
- Weber, Aug. Louise, f. Bruun, 26. 8.
- Wedell-Wedellsborg, Gustav Joachim, Baron, Kmb., 6. 7., 73 A., Fredsborg.
- Weel, Amalia, f. Levin, 22. 5., 79 A., E. e. Billkass.
- Weilbach, Marie Caroline Mathilde, f. Harder, 1. 8., E. e. bot. Gartner.
- , Regine, 19. 9.
- Weis, Annine Christine, f. Christensen, 28. 4., 83 A.
- , Elisab. Cathrine, f. Aulum, 16. 10., Jyderup, M: Postm.
- Weiss, Magdalene, f. Marschner, 13. 9.
- Weitemeyer, Anna Petrine, f. Zimmer, 1. 7., 86 A., E. e. Mekanik.
- Welding, Peter Thomsen, Gross., 8. 10., 83 A.
- Wellendorf, Th., Propr., 22. 11., 81 A., Broholm.
- Wentzel, Fr. Wilhelm, Glarm., 8. 4.
- Wenzel, Thora, f. Hansen, 31. 12., 29 A., M: Sagfører.
- Wesch, Victoria Hyazinthe Emilie, f. Rudolph, 28. 11.
- Wessel-Brown, Holger, 31. 10., Amerika.

- West, Wilhelmine, f. Holm, 4. 3., 80 A., E. e. Major.
- Westergaard, Anna, f. Grabow, 21. 11., Horsens.
- , Carl Fr. Emanuel, Sagfører, 1. 11., Horsens.
- , Emma Jensine, f. Christensen, 3. 11.
- , Wilhelm, Ferdinand, Gross., 19. 7., 71 A., H: Sofie, f. Hensel.
- Westermann, Anna, 30. 5., E. e. Fabr.
- Weywadt, Conrad, Bogholder, 24. 8.
- , Holger, stud. jur., begr. 20. 4., Nibe.
- Wiberg, Johanne, fhv. Institutbest., 11. 4.
- Wiborg, Anna Aurelia Lucie, f. Boeck, 15. 2., M: Litograf.
- Wibroe, Margrethe, f. Larsen, 14. 4., M: Skibsfører.
- Wiinsted, Carl Joachim, 13. 2.
- Wilcken, Abel, f. Stylswig, 16. 2., Odense, E. e. Kanccr., Hospitalsf.
- Wilkens, Søren Emil, fhv. Forvalter, 28. 7., Middelfart.
- Willemoë, August Martin, Hotelejer, 11. 8., Præstø, H: Anna, f. Knudsen.
- Willerup, Jørgen Ove, Redakt., 24. 7., 84 A.
- William, Fr., fhv. Brændevinsbr., 11. 12., 86 A.
- Wilster, Johanne Andrea, begr. 25. 8.
- Winberg, Hinde Sara, f. Starapolski, 7. 6.
- Winckel, Kathrine Fr., f. Brinck, 22. 11.
- Winther, Christiane Ferdinandine, f. Klagenberg, begr. 6. 10., E. e. Overtoldinsp.
- , Louise, f. Hawersaat, 6. 7., Ringsted.
- With, Joa, f. Lindemann, 9. 11., E. e. Kontorchef.
- Wittrock, Augusta, f. Unna, 1. 7., 85 A., E. e. Oblt.
- Wittrup, Louise Judithe, f. Paludan-Müller, 9. 2., 69 A., Nykøb. F., M: Justr
- Witzke, Thora Regine, 5. 9.
- Wolff, Wilhelm B., Gross., 14. 10., 68 A. (Wormald), Helene Armitage, f. Frellsen, 11. 6., 99 A.
- Worsøe, Wald. Fr. Carl, fhv. Sognepr., 6. 8.
- Wreschner, Meyer Abraham, Rabbiner, 27. 4., 71 A., Randers, H: Betty, f. Oppenhejm.
- Wrisberg, George, Toldass., 16. 9.
- Wulff, Else Marie, f. Richardt, 6. 2., 84 A., E. e. Forp.
- , Emma, f. Friis, 18. 5.
- , Vald. F., fhv. Isenkr., Klokker, 1. 11.
- Würtz, Aug., Boghld., begr. 7. 12.
- Wätzold, Doris Sofie Magdalene, f. Assmussen, begr. 3. 9., 68 A., E. e. Kmr.
- Wøllner, Marie, f. Møller, 30. 6., 85 A.
- Zedeler, Colette Camille, f. Gustmeier, 29. 4.
- Zeise, Johan Martin, Kantor, 4. 9.
- Zimmermann, Laura, f. Staal, 1. 1.
- Zuschlag, Laura Betty Benedicte, f. Brandt, 30. 5., 78 A., E. e. Gross.
- Zweidorff, Adam Heiman Anthon, fhv. Overlærer, 9. 1., 75 A., Oringe.
- , Sophie Henriette, 28. 9., St. Hans Hospital.
- Ørsberg, Elise Amalie, f. Falkenstjerne, 27. 12.
- Østergaard, Ludvig Marius Sofus, Kanccr., 14. 5., 77 A., Fredborg.
- , Mathilde Jensine, f. Andersen, 6. 5., 70 A., Fredborg, M: Kanccr.

PERSONALHISTORISK TIDSSKRIFT.

FEMTE RÆKKE.

UDGIVET AF

SAMFUNDET FOR DANSK-NORSK GENEALOGI OG
PERSONALHISTORIE

VED

G. L. GROVE.

1. BIND.

I KOMMISSION HOS

H. HAGERUP,
KJØBENHAVN

OG

MARIUS LUND,
CHRISTIANIA.

1904.

Indhold.

	Side
Indholdsfortegnelse til Personalhistorisk Tidsskrift 3—4 Række, 1892—1903. Af Arkivsekretær <i>G. L. Grove</i>	1
Breve fra Johan Severin Holten til hans Hustru, omhandlende hans Rejse med Arveprinsen i 1804. Meddelte af hans Dattersøn, Etatsraad <i>J. J. Holten</i>	1. 73
Familieoptegnelser af Lave Urne til Bontofte og Fru Johanne Kaas samt Fru Margrethe Mühlheim Henrik Ungers. Udgivne efter Originalerne i Arkivet paa Breitenburg ved <i>Louis Bobé</i>	57
Hvem var Hans Jonassøn Mangors Hustru? Af Kaptajn <i>Chr. M. Munthe</i>	64
En engelsk-amerikansk Gren af Slægten Grubbe (?). Af Professor <i>P. S. Vig</i>	67
Hvorledes er Familienavnet Teiste kommet til den nulevende Slægt af dette Navn? Et Supplement af Arkivar <i>E. A. Thomle</i>	70
De ældste Led af Familien Undal (Undahl) i Norge. Af <i>Samme</i>	114, 252
Vogn Vognsen til Stenshede. Af Kaptajn <i>K. C. Rockstroh</i>	137
Ivar Nielsen Hirschholm. Et Supplement af Sekretær <i>S. H. Finne-Grønn</i>	165
Gravskrifter fra Københavns nedlagte Kirkegaarde indenfor de gamle Volde. II. Holmens. III Helligaands. IV. Frederiks. V. Vor Frelsers Kirkegaard. Ved <i>P. B. Grandjean</i>	168, 174, 246, 248
Spørgsmaal og Svar.	
Spørgsmaal:	
1. Om Faderen til Skovrider Ludv. Grandjean. Af <i>P. B. Grandjean</i>	178
2. Om afd. Kasserer H. R. Klagenbergs Optegnelser vedr. Fam. Klagenbergs, Kramers med deres Genealogi. Af Etatsraad <i>J. J. Holten</i>	178
3. Om Hans Berntssøn Essen. Af Kapl. <i>Chr. M. Munthe</i>	178
4. Om Kancelliraad, Byskriver P. H. Barclay. Af Forstmester <i>Gloersen</i>	181
5. Om forskellige af Navnet Friboe Af cand. jur. <i>Paul Hennings</i>	266
6. Om Familien Kolderup. Af Bogholder <i>E. R. Kolderup</i>	267
7. Om forskellige af Navnet Colstrup. Af Arkivar <i>E. A. Thomle</i>	268
8 og 9. Om Anna Maria Borch og Hans Andersen Borch. Af <i>Thor-geir Borch</i>	268
Svar:	
I. Vedr. Slægten Bøchmann. Af Arkivar <i>E. A. Thomle</i>	181
II. Vedr. Regimentslæge Blich. Af Sognepræst <i>A. Jantzen</i>	182
III. Vedr. Sanne. Af Stiftsprovst, Dr. <i>R. Volf</i>	182
IV og V. Vedr. forsk. Personer af Slægten Mørch. Af Arkivar <i>E. A. Thomle</i> og Kaptajn <i>Chr. M. Munthe</i>	183, 269
VI. Vedr. Byfoged P. H. Barclay. Af Arkivar <i>E. A. Thomle</i>	270
VII. Vedr. Slægten Grandjeans Stamfader Af Arkivsekretær <i>G. L. Grove</i>	270

	Side
Breve fra Docent F. P. J. Dahl fra Christiania 1816. Ved Professor <i>F. C. B. Dahl</i>	185
Nogle Optegnelser af Kontreadmiral Johan Gerhard Arff, med supplerende Meddelelser om hans Levned. Af Arkivassistent <i>E. Marquard</i>	232
Tillægsbemærkninger om Admiral Arffs Krigstjeneste i Rusland og Gravskrift i Holmens Kirke. Af Arkivsekretær <i>G. L. Grove</i>	243
Þorstein Illugason Hjaltalin. Rettelse til Brickas „Dansk Biografisk Lexikon“. Af Rigsarkivar, Dr. jur. <i>V. A. Secher</i>	271
Register. Af Arkivassistent <i>H. C. Rode</i>	273
Meddelelser om Samfundets Anliggender	285
Trykfej, Tilføjelser og Rettelser	183, 284

Tillæg.

- I. Dødsfald i Norge 1903, af Amanuensis *A. W. Rasch*.
- II. Dødsfald i Danmark 1903, af Arkivskriver *Jul. Bidstrup*.

Udkommet er:

Lauegaards-Familien (Kofoed)

og den deri indgiftede Slægt,

Samlet 1878 af O. E. Sonne; 2. Udgave 1904 ved Adjunkt
P. A. Larsen. Rønne 1904.

Indhold.

	Side
Breve fra Docent F. P. J. Dahl fra Christiania 1816. Ved Professor <i>F. C. B. Dahl</i>	185
Nogle Optegnelser af Kontreadmiral Johan Gerhard Arff, med supplerende Meddelelser om hans Levned. Af Arkivassistent <i>E. Marquard</i>	232
Tillægsbemærkninger om Admiral Arffs Krigstjeneste i Rusland og Gravskrift i Holmens Kirke. Af Arkivsekretær <i>G. L. Grove</i>	243
Gravskrifter fra Kjøbenhavns nedlagte Kirkegaarde indenfor de gamle Volde. Ved <i>P. B. Grandjean</i> .	
IV. Kirkegaarden ved Frederiks tyske Kirke paa Christianshavn	246
V. Vor Frelseres Kirkegaard	248
De ældste Led af Familien Undal (Undahl) i Norge. Af Arkivar <i>E. A. Thomle</i>	252
Spørgsmaal og Svar.	
Spørgsmaal:	
5. Om forskellige af Navnet Friboe. Af cand. jur. <i>Paul Hennings</i>	266
6. Om Familien Kolderup. Af Bogholder <i>E. R. Kolderup</i>	267
7. Om forskellige af Navnet Colstrup. Af Arkivar <i>E. A. Thomle</i>	268
8 og 9. Om Anna Maria Borch og Hans Andersen Borch. Af <i>Thor-geir Borch</i>	268
Svar:	
IV og V. Vedr. forsk. Personer af Slægten Mørch. Af Kaptajn <i>Chr. M. Munthe</i>	269
VI. Vedr. Byfoged P. H. Barclay. Af Arkivar <i>E. A. Thomle</i>	270
VII. Vedr. Slægten Grandjeans Stamfader. Af Arkivsekretær <i>G. L. Grove</i>	270
Jorstein Illugason Hialtalin. Rettelse til Brickas „Dansk Biografisk Lexikon“. Af Rigsarkivar, Dr. jur. <i>V. A. Secher</i>	271
Register. Af Arkivassistent <i>H. C. Roede</i>	273
Meddelelser om Samfundets Anliggender	285
Trykfejl	284

Tillæg.

1. Dødsfald i Danmark 1903. Af Arkivskriver *Jul. Bidstrup*.

Skriftlige Henvendelser bedes sendte til Samfundets Sekretærer: for Norge Expeditionschef Alf Collett, Christiania — for Danmark Arkivsekretær G. L. Grove, Tidsskriftets Redaktør, Strandgade 46, Kjøbenhavn C. Samfundets Samling af Bøger og Manuskripter opbevares hos den danske Kommissionær, Forlagsboghandler H. Hagerup, Gothersgade Nr. 30, hvorfra de udlaanes til Medlemmerne.

NB. Næste Aargangs første Hefte vil udgaa som Jubilæumshefte i Anledning af Samfundets Stiftelse for 25 Aar siden.